

Årsberetning2024

Innlandet fylkeskommune

Fylkeskommunedirektøren oppsummerer 2024

Innlandet fylkeskommune har levert gode resultater i 2024, på tross av at det har vært et utfordrende år. Saken om ny skolestruktur har vært krevende og tatt mye fokus. Fortsatt krig i Europa og utfordringer i verdensøkonomien virker inn på vår oppgaveløsning og økonomi.

Fylkestinget vedtok i oktober 2024 endringer i skole- og tilbudsstrukturen for de videregående skolene. Dette innebærer en stor omstilling for hele fylkeskommunen. Endringene trer i kraft fra og med skoleåret 2025-2026.

Fylkeskommunen har ansvaret for viktige samfunnsoppgaver, og resultatene for tjenestene vi leverer til innbyggerne har vært gode:

- Gjennomføringen for skoleåret 23/24 var 86,5 %. Dette er en nedgang fra skoleåret 22/23, men høyere enn landsgjennomsnittet.
- Tannhelsen blant barn og unge i Innlandet er god i forhold til landsgjennomsnittet, men har hatt en negativ utvikling de siste årene.
- Reisetallene for kollektivtransporten i Innlandet satte ny rekord i 2024 med nesten 7 millioner reiser. Dette er økningen på 5,3 % fra 2023.
- Det ble oppført 6 nye dagsturhytter i 2024 og det er nå totalt 14 dagsturhytter. Dagsturhyttene er et eksempel på hvordan tiltak fra bla. fylkeskommunen bidrar til økt fysisk aktivitet.
- Tiltak innenfor trafiksikkerhet bidrar til nullvisjonen og målet om høy trafiksikkerhet.
- Natur- og arealregnskapet ble publisert i februar 2024. Det fikk stor oppmerksomhet og ble veldig positivt mottatt, spesielt i kommunene.

Det økonomiske resultatet for fylkeskommunen viste et netto driftsresultat på 3,2 % (ekskl. bundne fond). Regnskapsmessig mindreforbruk i 2024 var på 169,2 mill. kroner og er satt av til fond jf. økonomi- og finansreglementet. Av mindreforbruket på 169,2 mill. kroner er 148,4 mill. kroner knyttet til årets premieavvik/pensjon som fra 2024 ikke lenger blir avsatt til et eget premieavviksfond. Det reelle mindreforbruket er derfor på 20,8 mill. kroner, som er en liten økning fra 2023 da mindreforbruket var på 18,9 mill. kroner.

Skatteinngangen i 2024 ble lavere enn lagt til grunn i budsjettet. I sum skatt og inntektsutjevning viser regnskapet en mindreinntekt på 34 mill. kroner. Videre ble det et merforbruk på 4 mill. kroner på finansutgifter. Fylkeskommunens rammeområder går i hovedsak i balanse. Den økonomiske situasjonen på de videregående skolene varierer fra skole til skole.

Fylkeskommunens driftsbudsjetter er stramme. Det er viktig at vi har en økonomi som kan håndtere fremtidige utfordringer og uforutsette hendelser.

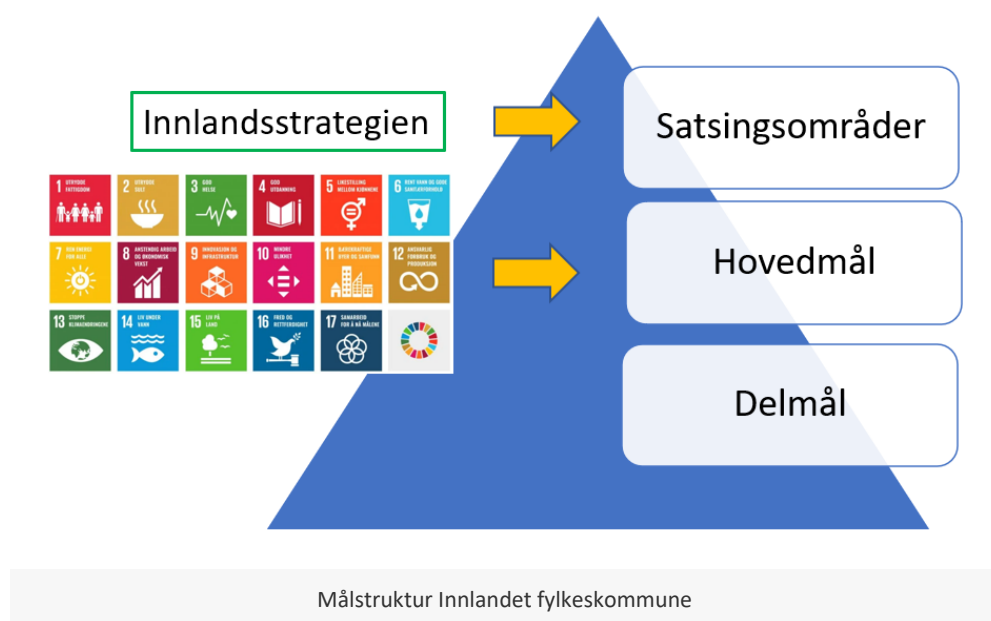
Tron Bamrud

fylkeskommunedirektør

Fylkeskommunens mål

Gjeldende målstruktur på overordnet nivå ble vedtatt av fylkestinget i juni 2021 (FT-sak 58/21). Målstrukturen var et resultat av et grundig arbeid med bred medvirkning fra de ansatte og fra politikere.

Målstrukturen tar utgangspunkt i Innlandsstrategien og de fire l'ene; innbyggere, infrastruktur, innovasjon og inkludering. Fylkeskommunen har inkludert de av FNs 17 bærekraftsmål som er mest relevante for fylkeskommunens oppgaver og ansvar, inn i målstrukturen.

Målstrukturen på overordnet nivå består av fire satsingsområder og ni hovedmål. De fire satsingsområdene er:

- Det skal være godt å bo, utdanne seg og arbeide i Innlandet
- Innlandet skal utvikle seg gjennom nyskaping, innovasjon og økt kompetanse
- Innlandet skal ha velfungerende og sikker infrastruktur som fremmer bosetting og arbeidsplassutvikling
- Alle skal kjenne tilhørighet og trygghet og ha like muligheter i Innlandet

Hovedmålene er sektorovergrepene. Dette betyr at flere rammeområder deler hovedmål og delmål.

Under er en samlet oversikt over alle hovedmål med tilhørende delmål.

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	1.1 God kvalitet i tannhelsetjenesten 1.2 Motvirke utenforskap og redusere sosiale

	helseforskjeller 1.3 Gjøre det lett å være fysisk aktiv i hverdagen 1.4 Gode muligheter for at flere velger sykling, gåing og kollektivtransport
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	2.1 Bærekraftig utvikling og samordnet bolig-, areal – og transportplanlegging 2.2 Attraktive kulturtilbud, gode møteplasser og en sterk frivillig sektor 2.3 Infrastruktur som knytter byer, bygder og tettsteder sammen
3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring	3.1 Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov 3.2 Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial 3.3 Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring 3.4 Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet
4. Høy sikkerhet, god fremkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken	4.1 Høy trafiksikkerhet og effektiv drift av fylkesvegene 4.2 Et godt vedlikeholdt fylkesvegnett 4.3 Et fylkesvegnett som ivaretar miljø, robuste økosystemer, artsmangfold og kulturarv 4.4 Trygg, effektiv og pålitelig skoleskyss 4.5 Høy andel kollektivreisende
5. Tilrettelegge for grønn og innovativ verdiskaping og arbeidsplassutvikling	5.1 Innovasjonssystemer som fremmer grønn omstilling og konkurransekraft 5.2 Utnytte internasjonale muligheter for utvikling og innovasjon i Innlandssamfunnet innenfor regionale fortrinn
6. Et mangfoldig kulturliv og god ivaretagelse av kulturarven	6.1 Gode muligheter for aktivitet, opplevelser og utvikling innen kulturlivet 6.2 Kulturarven blir ivaretatt for identitet, opplevelser og verdiskaping 6.3 Nyskapende og gode digitale løsninger i kultursektoren 6.4 Være et godt ressursenter for den regionale og lokale samfunnsdokumentasjonen
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	7.1 Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører 7.2 Relevant og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag for utvikling av Innlandet 7.3 Godt forankrede planprosesser og omforente regionale planer 7.4 Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	8.1 Bidra til et klimatilpasset samfunn 8.2 Klimavennlig kollektivtilbud 8.3 Reduksjon av klimagassutslippene fra utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegnett

	8.4 Bevaring og gjenbruk av bygninger som klimatiltak 8.5 Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet 8.6 Bevaring av habitater og biologisk mangfold 8.7 God vannkvalitet og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	9.1 En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap 9.2 God økonomistyring og effektiv ressursbruk 9.3 God ivaretagelse av sikkerhet og virksomhetens funksjonsevne 9.4 Helhetlig og sammenhengende digitalisering og informasjonsforvaltning 9.5 Sikker, robust og moderne IKT-drift og -forvaltning 9.6 God intern og ekstern kommunikasjon 9.7 Robust, effektiv og bærekraftig eiendomsforvaltning

Fylkeskommunen rapporterer ikke direkte på bærekraftmålene. Men alle hovedmålene har en tydelig forankring i ett eller flere av FNs 17 bærekraftsmål. For eksempel er fylkeskommunens hovedmål «Fremme god helse og høy livskvalitet» utledet fra FN-mål nr. 3 «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder». I kapitlene hvor måloppnåelsen er beskrevet vises også hvilke bærekraftsmål som er knyttet til hovedmålene per rammeområde.

Gjennom en etablert og godt forankret målstruktur kan fylkeskommunen også oppfylle kravene i kommuneloven ift. planlegging, styring og oppfølging. I kommuneloven § 14-4 står det at økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp, samt at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. I § 14-7 står det at årsberetningen blant annet skal redegjøre for virksomhetens måloppnåelse.

Vedtak

Fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Fylkestinget godkjenner fremlagt årsregnskap for Innlandet fylkeskommune for 2024.
2. Fylkestinget vedtar årsberetningen for Innlandet fylkeskommune for 2024.

Økonomirapportering drift

Økonomiplan 2024-2027/Årsbudsjett 2024 for Innlandet fylkeskommune ble vedtatt av fylkestinget i desember 2023 (FT-sak 101/23). Det har vært fire budsjettjusteringssaker til fylkestinget i 2024, henholdsvis i april (FT-sak 23/24), juni i forbindelse med 1. tertialrapporteringen (FT-sak 43/24), oktober i forbindelse med 2. tertialrapporteringen (FT-sak 68/24) og desember (FT-sak 96/24).

Resultat drift

Innlandet fylkeskommune sitt regnskap for 2024 er avsluttet med et netto driftsresultat på 345,1 mill. kroner. Netto driftsresultat viser hvor mye av driftsinntektene som er igjen til egenfinansiering av investeringer og til avsetninger til fond. Netto driftsresultat er disponert med 340,7 mill. kroner til egenfinansiering av investeringer, 70,1 mill. kroner til netto avsetninger til bundne fond og 65,7 mill. kroner i netto bruk av disposisjonsfond (fylkeskommunale midler).

Netto driftsresultat utgjør 4,0 % av sum driftsinntekter på 8,7 mrd. kroner. Ved å korrigere for statlige/øremerkede midler (bundne fond) utgjør netto driftsresultat 3,2 % av driftsinntektene. Siden de statlige bundne fondene er øremerkede midler som fylkeskommunen ikke fritt kan disponere, korrigerer vi for disse i framstillingen av netto driftsresultat. Målet for netto driftsresultat er 4 % av driftsinntekter. I 2023 var netto driftsresultat 5,2 % og korrigert netto driftsresultat 2,6 %.

Tabellen viser fordelingen av netto driftsutgifter på rammeområdene:

Rammeområde (tall i 1000 kr)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Avvik i kr	Forbruk i %	Regnskap 2023
Kompetanse	2 797 981	2 794 485	-3 496	100,1	2 735 333
Tannhelse	260 176	264 008	3 833	98,6	253 352
Kultur	235 027	235 398	371	99,8	228 218
Fylkesveger	1 146 713	1 146 904	192	100,0	1 055 877
Kollektivtransport	912 289	923 014	10 725	98,8	886 386
Næringsutvikling og internasj. samarbeid	102 627	102 900	273	99,7	89 077
Samfunn, plan og miljø	69 086	72 280	3 194	95,6	70 295
Adm. og fellestjenester	350 676	369 726	19 050	94,9	358 406
Frie inntekter/finanstjenester*	-5 874 574	-5 908 716	-34 141	99,4	-5 676 944
Sum rammeområder	0	0	0	-	0

*I tabellen over inkluderer rammeområde frie inntekter/finanstjenester alle øvrige beløp i regnskap og budsjett utover de respektive rammeområdene, dvs. skatt, rammetilskudd, renter, utbytte, fond, overføringer til investering mv.

Det regnskapsmessige mindreforbruket for 2024 var på 169,2 mill. kroner og er iht. økonomi- og finansreglementet avsatt slik:

- 30 % til egenfinansieringsfond - 50,8 mill. kroner
- 30 % til reservefond - 50,8 mill. kroner
- 40 % til generelt disposisjonsfond - 67,7 mill. kroner

Det regnskapsmessige mindreforbruket inngår i summen for netto avsetninger til disposisjonsfond, og i frie inntekter/finanstjenester i tabellen over. I henhold til kommuneloven med forskrifter må årsregnskapet avlegges i balanse, dvs. at bunnlinjen i regnskapet skal vise 0.

Av mindreforbruket på 169,2 mill. kroner er 148,4 mill. kroner knyttet til årets premieavvik/pensjon som fra 2024 ikke lenger blir avsatt til et premieavviksfond. Årets premieavvik er differansen mellom innbetalt premie til KLP og SPK (premiefakturaer) og aktuarberegnet pensjonskostnad som skal fremkomme som størrelse i regnskapet. Det positive premieavviket i 2024 fremkommer som en inntekt som rent teknisk reduserer den samlede pensjonsutgiften i regnskapet. Premieavviket er avsatt i balansen som gjeld og vil bli amortisert/utgiftsført og må dekkes inn over de neste 7 årene. Det reelle mindreforbruket korrigert for årets premieavvik er på 20,8 mill. kroner. I 2023 var mindreforbruket på 18,9 mill. kroner. Prognosen ved 2. tertial 2024 anslo et mindreforbruk på 10-15 mill. kroner ved årets slutt.

Skatt og rammetilskudd

Skatt og inntektsutjevning

I FT-sak 68/24 om 2. tertialrapportering 2024 inkl. budsjettjusteringer (oktober) ble det med utgangspunkt i KS sin prognose om skatteinntekter for kommunesektoren for 2024, vedtatt en nedjustering av budsjett for skatt og inntektsutjevning med til sammen 60 mill. kroner. Regnskapet viser en mindreinntekt i forhold til revidert budsjett i oktober på ytterligere 33,7 mill. kroner. Det betyr at sum skatteinntekter og inntektsutjevning ble 93,7 mill. kroner svakere enn anslått i opprinnelig budsjett 2024.

Sum mindreinntekt i forhold til revidert budsjett på 33,7 mill. kroner er fordelt med merinntekt på skatt på 56,5 mill. kroner (herav naturressursskatt på 19,8 mill. kroner), men mindreinntekt på inntektsutjevningen på 90,2 mill. kroner. Inntektsutjevningen er en del av rammetilskuddet.

For Innlandet fylkeskommune var det en vekst i skatteinntekter på 4,9 % fra 2023 til 2024. Dette var høyere enn landsgjennomsnittet som hadde 0 % vekst i skatteinntekter. Den lave veksten i skatteinntekter i 2024 har blant annet sammenheng med at den fylkeskommunale skattøren ble redusert i statsbudsjettet 2024 fra 2,45 % i 2023 til 2,35 % i 2024. Det er særlig Oslo som drar ned landsgjennomsnittet med en nedgang i sine skatteinntekter i 2024 på 7,9 %. Det at Oslo har så stor nedgang påvirker inntektsutjevningen negativt for de andre fylkeskommunene.

Rammetilskudd

Styrking av tannhelsetilbudet til eldre med rettigheter

I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet 2024, fikk fylkeskommunene økt rammetilskudd med 300 mill. kroner knyttet til styrking av tannhelsetilbudet til eldre med rettigheter. Av dette fikk Innlandet fylkeskommune 26 mill. kroner i økt rammetilskudd. Mottatt rammetilskudd er frie inntekter og det er opp til fylkeskommunen selv å bestemme endelig disponering. I budsjettjusteringssak til fylkestinget i april (FT-sak 23/24) ble rammeområde tannhelse styrket med 6 mill. kroner knyttet til dette. Grunnet forventet mindreforbruk på rammeområde tannhelse i 2024, ble det i FT-sak 68/24 (oktober) vedtatt å tilbakeføre denne styrkingen for 2024 og at midlene i stedet ble disponert til delvis dekning av skattesvikt i 2024. Rammeområde tannhelse er styrket med 10 mill. kroner knyttet til styrking av tannhelsetilbudet til eldre fra 2025, jf. Økonomiplan 2025-2028/Årsbudsjett 2025.

Retting av feil i inntektssystemet for fylkeskommunene - kompensasjon i 2024

Nytt inntektssystem for fylkeskommunene trådte i kraft fra og med 2024. Etter at statsbudsjettet for 2024 ble lagt fram, stilte Innlandet fylkeskommune spørsmål til kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i flere omganger ved noen forhold rundt fylkesveikriteriet. Etter nærmere undersøkelser fra KDD, viste det seg at det var en feil i både grunnlagsdata for fylkesvei og selve kostnadsmodellen for å beregne fylkesveikriteriet i inntektssystemet. Feilen var knyttet til at ferjestrekninger på fylkeskommunale veier også var inkludert i *feltlengde fylkesvei*, noe de ikke skal siden det er en egen delkostnadsnøkkel for ferjer i inntektssystemet.

I forbindelse med regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett 2024, ble de fylkeskommunene som hadde fått for lite i rammetilskudd i 2024 som følge av denne feilen, kompensert med skjønnsmidler fra KDD i 2024. Innlandet fylkeskommune mottok 43,2 mill. kroner i kompensasjon i 2024 (skjønnsmidler). Dette ble innarbeidet i FT-sak 43/24 om 1. tertialrapporteringen inkl budsjettjusteringer 2024 (juni).

Tannhelsetilbud 25-26 år

I budsjettforliket med SV om revidert nasjonalbudsjett for 2024, ble det innført rett til tannbehandling til redusert pris for 25- og 26-åringer (75 % rabatt) med virkning fra 1. juli 2024. Stortinget bevilget 105 mill. kroner til formålet i 2024, hvorav 6,0 mill. kroner til Innlandet fylkeskommune. Med bakgrunn i mange ubesatte stillinger og utfordringer med rekruttering innen tannhelsetjenesten, ble det økte rammetilskuddet på 6 mill. kroner for 2024 disponert til dekning av antatt mindreinntekt på skatt og inntektsutjevning, jf. FT-sak 68/24 (oktober).

Tretten bru - kompensasjon for utgifter 2022-2024

I forbindelse med proposisjon om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2024 (Prop. 104 S), ble det bevilget 101,5 mill. kroner (øvre ramme) som et ekstraordinært statstilskudd i 2024 for å dekke fylkeskommunens merutgifter i 2022, 2023 og 2024 som følge av at Tretten bru kollapset i august 2022. Dette var i henhold til oversikt over påløpte kostnader for 2022 og 2023 (91,5 mill. kroner) og foreløpig anslag for 2024 (10 mill. kroner) som var sendt inn av fylkeskommunen til samferdselsdepartementet i februar 2024. Tilskuddet dekker utgifter til opprydding, leie og oppsett av midlertidig bru, planlegging av ny bru samt ekstraordinære interne kostnader (timeforbruk mm.) for fylkeskommunen knyttet til hendelsen. Det er lagt opp til dekning av fremtidige utgifter til ny permanent bru samt gjenstående merutgifter etter brukollapsen i fremtidige statsbudsjetter.

Anslaget for 2024 ble nedjustert fra 10 til 6 mill. kroner i oppdatert prognose som ble sendt inn til statens vegvesen i november. På denne bakgrunn mottok fylkeskommunen 97,5 mill. kroner i statstilskudd, dvs. 4 mill. kroner lavere enn øvre ramme for bevilgning.

Endelig regnskap viser at faktiske kostnader i 2024 ble 6,2 mill. kroner, dvs. noe høyere enn anslaget per november. Dette vil bli hensyntatt i forbindelse med neste rapportering til statens vegvesen i 2025.

Uværet "Hans" - tilleggssøknad om skjønnsmidler

I 2023 mottok fylkeskommunen 250 mill. kroner i skjønnsmidler knyttet til uværet "Hans" i august 2023. Basert på tilleggssøknad sendt i august 2024, mottok fylkeskommunen ytterligere 71,1 mill. kroner i desember 2024. Det betyr at fylkeskommunen i sum har mottatt 321,1 mill. kroner fra staten. Fylkeskommunen fikk ikke gjennomslag for en lavere egenandel, jf. 150 kroner per innbygger (ca. 56 mill. kroner). Fylkeskommunens egenandel er derfor fortsatt 75 mill. kroner. Fylkeskommunen fikk

heller ikke gjennomslag for dekning av flomreduserende tiltak, dvs. kun til gjenoppbygging. Fylkeskommunens egenandel er av fylkestinget vedtatt dekket av reservefondet.

Skadeutbedringene etter uværet "Hans" er i sum anslått å koste 396,1 mill. kroner. Dette er forutsatt dekket av 321,1 mill. kroner i mottatte statlige skjønnsmidler og 75 mill. kroner fra reservefondet.

Utgiftene for 2023 på 135,2 mill. kroner ble dekket av skjønnsmidler/bundet fond i 2023. I 2024 har utgiftene vært på 172 mill. kroner, som delvis er dekket av mottatte skjønnsmidler/bundet fond (122,7 mill. kroner) og delvis av reservefondet (49,3 mill. kroner).

Per 31.12.2024 gjenstår 63,2 mill. kroner av mottatte skjønnsmidler på bundet fond og 25,7 mill. kroner på reservefondet (sum 88,9 mill. kroner) - til dekning av anslåtte gjestående utgifter i 2025.

Sum anslag totale utgifter til "Hans" - 2023-2025:

	Mill. kroner
Påløpte utgifter 2023 og 2024	307,2
Rest fondsmidler - til anslåtte gjestående utgifter 2025 (bundet fond og reservefondet)	88,9
Sum anslag utgifter 2023-2025 - jf. anslag utgifter til gjenoppbygging	396,1

Sum rammetilskudd

Regnskapet 2024 viser en mindreinntekt på rammetilskudd i forhold til revidert budsjett på i alt 23,1 mill. kroner, fordelt slik:

- Merinntekt på 71,1 mill. kroner knyttet til mottatte skjønnsmidler etter uværet "Hans" (jf. ikke innarbeidet i budsjettet)
- Mindreinntekt på 4 mill. kroner knyttet til statstilskudd/Tretten bru (jf. øvre ramme bevilgning som ble innarbeidet i budsjettet, men mottok et noe lavere beløp basert på oppdatert kostnadsanslag)
- Mindreinntekt på 90,2 mill. kroner knyttet til inntektsutjevningen (se tekst over om skatt og inntektsutjevning)

Renter og utbytte

Renteinntekter inkl. gevinst på finansielle omløpsmidler ble 6,7 mill. kroner høyere enn budsjettert samtidig som også renteutgifter ble 10,7 mill. kroner høyere enn budsjettert. I sum gir dette 4,0 mill. kroner i netto merutgifter på renter. Av sum renteinntekter på 175,2 mill. kroner er 23,0 mill. kroner knyttet til renteinntekter fra utlånsavtalene med hhv. Hedmark fylkeskraft og Oppland fylkeskraft, dvs. iht. budsjett. Det er betalt avdrag på lån i henhold til budsjett på 261,7 mill. kroner.

Fylkeskommunen har i 2024 mottatt 61,1 mill. kroner i rentekompensasjon (rentetilskudd) fra staten, dvs. 15,5 mill. kroner høyere enn budsjettert. Det er to ulike rentekompensasjonsordninger for fylkeskommuner, en for transporttiltak og en knyttet til skolebygg. Fylkeskommuner mottar, etter nærmere regler, et årlig statstilskudd til delvis dekning av renteutgifter knyttet til investeringer i

transporttiltak og skole. Rentekompensasjonsordningene ble i sin tid etablert for å stimulere fylkeskommunene til å investere i fylkesveger og skoler. Beregningsgrunnlaget fases gradvis ut.

Det er også regnskapsført renteinntekter på 21,5 mill. kroner og renteutgifter på 0,3 mill. kroner på de respektive rammeområdene - i hovedsak knyttet til renteberegninger av statlige øremerkede midler og som er avsatt til bundne fond.

Når det gjelder utbytte har fylkeskommunen mottatt utbytte fra følgende selskaper i 2024 – i sum 137,7 mill. kroner:

- Hedmark fylkeskraft – 78,65 mill. kroner (budsjettet 78,60 mill. kroner)
- Oppland fylkeskraft – 57,0 mill. kroner (budsjettet 57,0 mill. kroner)
- Innovasjon Norge – 2,0 mill. kroner (budsjettet 2,0 mill. kroner)

Det er også utbetalt 64,35 mill. kroner i utbytte fra Hedmark fylkeskraft til fylkeskommunen som gjelder midler til bredbånd mv. til tidligere kommuner i Hedmark. Disse midlene er inntektsført på rammeområde 6 næringsutvikling og internasjonalt samarbeid og er avsatt til bundet fond. Det er også inntektsført diverse mindre utbytter på rammeområde kompetanse (div. grunneierlag mm.) - sum 0,1 mill. kroner.

Hedmark Fylkeskraft AS og Oppland Fylkeskraft AS – delvis tilbakebetaling av lån fra fylkeskommunen

På fylkestinget i oktober i sak 70/24 ble det vedtatt at deler av utlånene til hhv. Hedmark Fylkeskraft AS og Oppland Fylkeskraft AS skal tilbakebetales til fylkeskommunen. Hedmark Fylkeskraft AS skal tilbakebetale 152,6 mill. kroner av et totalt lån på 252,6 mill. kroner og Oppland Fylkeskraft AS skal tilbakebetale 50 mill. kroner av et lån på totalt 150 mill. kroner. Dette innebærer at totale midler som skal tilbakebetales til fylkeskommunen summerer seg til 202,6 mill. kroner. Ny revidert låneavtale (fra 2025) vil etter dette bli på 200 mill. kroner med 100 mill. kroner til hvert av kraftselskapene.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Rev.bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Finansinntekter/-utgifter						
Renteinntekter	-148 379	-167 450	-177 450	-175 171	-2 279	-1,3 %
Utbytter	-76 835	-137 603	-137 603	-137 672	69	0,1 %
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-8 141	0	0	-8 930	8 930	0,0 %
Renteutgifter	218 333	290 432	265 176	275 858	-10 683	-4,0 %
Avdrag på lån	240 400	241 726	261 726	261 683	43	0,0 %
Sum Finansinntekter/-utgifter	225 377	227 105	211 849	215 768	-3 919	1,9 %

Sentrale fond

Under følger oversikter over status på følgende sentrale fond med status per 31.12.2024:

- Generelt disposisjonsfond
- Reservefondet
- Egenfinansieringsfond

Generelt disposisjonsfond

Mill. kroner	2024
Status per 1.1.2024	84,3
<i>Økonomiplan 2024-2027/Årsbudsjett 2024</i>	
HØFY - Høyskolen for yrkesfag (FT 91/23)	-1,0
Hjerleid - utviklingsprosjekt (FT 97/23)	-1,0
Restbevilgn. nytt bygg/D.kirkeodden	-0,8
Avsetn. gen. disp.fond - adm. forslag	14,4
Bruk gen. disp.fond (FT-behandl.)	-2,1
Bruk gen. disp.fond iht. Økpl 2021-2024	-5,0
Avsetn. gen. disp.fond iht. Økpl 2023-2026	2,6
<i>Budsjettjusteringssak april (FT 23/24)</i>	
Resultatordn./merforbruk 2023 - avsetn.	6,3
Kjernekraft - utredning	-0,5
Flyktn./komb.klasser	-3,0
Store arrangement	-4,0
Rutetilbud søn-/helligdager	-3,5
Tiltak borteboere	-6,5
<i>Budsjettjusteringssaker juni, oktober og desember</i>	
Budsjettjusteringssak juni (FT 43/24) - avsetn.	14,2
Budsjettjusteringssak okt. (FT 68/24) - bruk	-27,0

Årsberetning2024

Budsjettjusteringssak des. (FT 96/24) - avsetn.	19,0
<i>Div. andre politiske saker</i>	
FT 24/24 Kongsvinger universitetskommune	-3,6
FU 100/24 Støtte til Pride-arrangementer	-0,3
Hjerleid - gj.stående forplikt. 2023 til fond/kultur	-0,5
<i>Regnskapsavslutning 2024</i>	
Tilført ifm regnskapsavslutningen 2024	67,7
Status per 31.12.2024 *	149,8

* Det er planlagt for disponeringer av generelt disposisjonsfond for årene 2025-2028 også, jf. vedtatt Økonomiplan 2025-2028/Årsbudsjett 2025.

Reservefondet

Mill. kroner	2024	2025
Status per 1.1.2024	113,2	
Budsjettjusteringssak des. (FT 96/24) - avsetn.	14,3	
Uværet "Hans"/flomskader - IFKs egenandel - sum 75 mill. kr (FT 43/24)	-49,3	-25,7
Uvær høst 2024/flomskader (FT 68/24)	-38,2	
Tilført ifm. regnskapsavslutningen 2024	50,8	
Øk.plan 2025-2028 - avsetning		40,0
Status per 31.12.2024 *	90,7	105,0

* Det er planlagt for disponeringer av reservefondet for årene 2026-2028 også, jf. vedtatt Økonomiplan 2025-2028/Årsbudsjett 2025.

Egenfinansieringsfond

Mill. kroner	2024
Status per 1.1.2024	119,9
Øk.plan 2024- 2027/Årsbudsjett 2024 - bruk	-88,3
Budsjettjusteringssak april (FT 23/24) - avsetn.	8,8
Budsjettjusteringssak juni (FT 43/24) - avsetn.	13,0
Budsjettjusteringssak okt. (FT 68/24) - avsetn.	20,0
Budsjettjusteringssak des. (FT 96/24) - avsetn.	14,3
Tilført ifm. regnskapsavslutningen 2024	50,8
Status per 31.12.2024	138,3

Finansforvaltning

Innlandet fylkeskommune sin finans- og gjeldsforvaltning gjennomføres i henhold til rammer og retningslinjer gitt i økonomi- og finansreglementet kapittel 9.

Nåværende finans- og gjeldsforvaltning vurderes å ha en lav risikoprofil. Refinansieringsrisikoen knyttet til Innlandet fylkeskommune sine sertifikat- og obligasjonslån, med forfall i 2025, vurderes som lav ut fra dagens pengemarked.

Signalet fra markedet har lenge vært at vi har sett toppen av rentenivået gjennom 2024 og det er store forventninger til at rentenivået skal reduseres gjennom 2025. Rentenivået har holdt seg stabilt gjennom 2024. Refinansiering av sertifikatlån i august ble gjort med 4,5 %, mot 5,32 % for ett år siden, noe som ga en «gevinst» på 0,8 prosentpoeng i forhold til løpende lån.

Vi kommer trolig til å ligge på nåværende rentenivå et godt stykke ut i 2025, selv om de mest optimistiske mener at Norges Bank kommer til å redusere sin rente i løpet av første kvartal, noe som eventuelt vil påvirke fylkeskommunens lån fra andre kvartal. Fylkeskommunens snittrente på samlet innlån har ligget på 5 % gjennom 2024. En økende låneportefølje vil gi økte renteutgifter de neste årene.

Fylkeskommunen nyter godt av enkelte gunstige låneavtaler med fastrente, og samlet portefølje forrentes per 31.12.2024 med 4,96 %, i forhold til løpende lån med 5,3 %. Låneavtaler med fast rente tar snittrenten noe ned og gir isolert sett en redusert renteutgift på 17 mill. kroner for 2024.

Renter på innskudd følger samme renteutvikling som låneporteføljen og renteinntektene veier i noen grad opp for lånerenten (se stresstest).

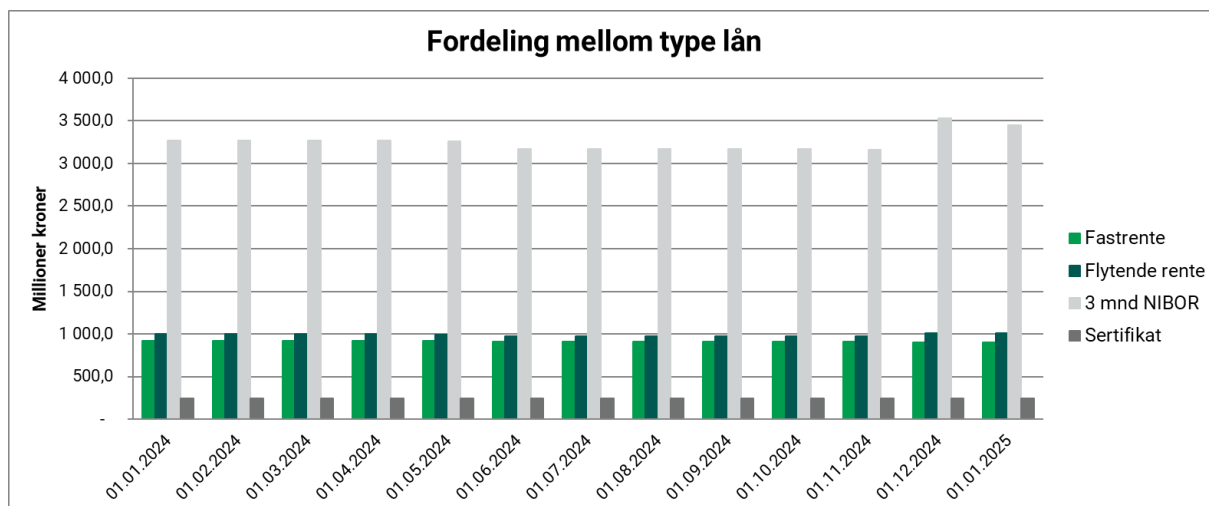
Gjeldsporteføljen

Fylkeskommunens langsiktige gjeld per 31.12.2024 utgjør 5,6 mrd. kroner og fordeler seg som angitt i tabellen nedenfor.

Lån	Lånegiver	Opprinnelig lånebeløp	Restgjeld	Rentesats	Rentebindingstid
KBN-20170628	KommunalBanken	241 513 000	185 159 920	5,28 %	
KBN-20210226	KommunalBanken	648 863 180	550 123 140	5,30 %	
KBN-20210227	KommunalBanken	621 500 640	476 483 810	5,30 %	
KBN-20210229	KommunalBanken	462 777 160	338 183 320	5,30 %	
KBN-20210230	KommunalBanken	495 100 000	327 229 750	5,30 %	
KBN-20210385	KommunalBanken	355 974 333	320 376 870	5,10 %	
KBN-20220289	KommunalBanken	289 520 000	270 218 680	5,32 %	
KBN-20240352	KommunalBanken	389 670 000	363 692 000	5,43 %	
KBN-20220341	KommunalBanken	350 000 000	7 899 540	5,11 %	
KBN-20220342	KommunalBanken	227 220 000	283 975 340	5,03 %	Grønt lån
KBN-20230371	KommunalBanken	244 940 000	236 775 340	5,32 %	
KBN-20240352	KommunalBanken	384 900 000	384 900 000	5,30 %	
KBN-20220341	KommunalBanken	239 772 000	223 787 200	5,13 %	
KLP 9102	KLP	272 600 000	172 646 667	5,26 %	

KLP 9104	KLP	385 196 200	320 996 833	5,34 %	
3 mnd Nibor/p.t.rente		5 609 546 513	4 462 448 410	5,30 %	
KBN-20230360	KommunalBanken	109 263 800	104 893 240	4,85 %	13.11.2026
OBLL_DNB	Market DNB	408 844 800	408 844 800	2,00 %	17.02.2025
KBN-20230370	KommunalBanken	400 000 000	386 666 660	4,80 %	10.11.2026
Fastrente		918 108 600	900 404 700	3,42 %	
Sertifikatlån_DNB	DnB	242 800 000	242 800 000	4,51 %	28.08.2025
Sertifikat		242 800 000	242 800 000	4,51 %	
Sum		6 770 455 113	5 605 653 110	4,96 %	

Per 31.12.2024 har fylkeskommunen avtaler om fastrente for 16 % av den langsiktige lånegjelden, resterende har vilkår basert på korte markedsrenter. Sertifikater utgjør 4,3 % av lånegjelden og er med det innenfor grensen på 25 %.

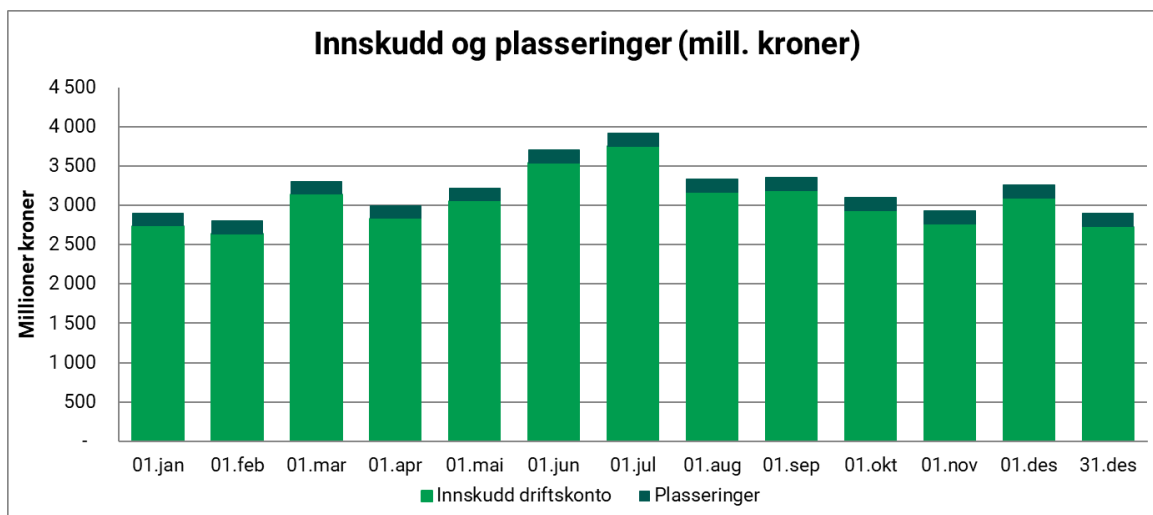

Pengemarkedsrenten NIBOR (3 mnd.) er ved utgangen av desember på 4,7 %, et nivå som har vært stabilt gjennom hele 2024.

Likviditet og renteinntekter

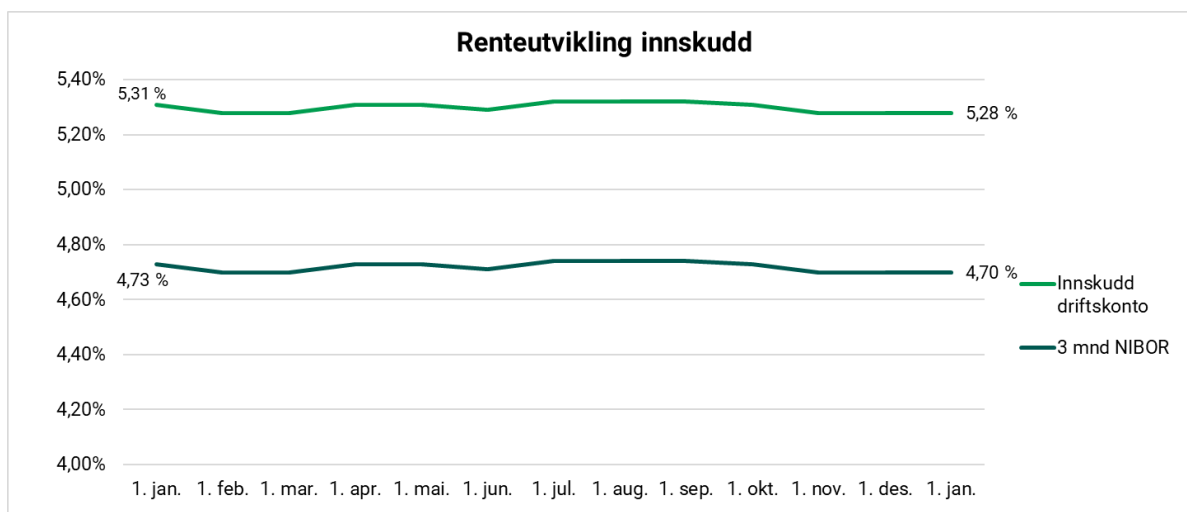
Gjennom bankavtalen med DNB har Innlandet fylkeskommune gode rentebetingelser for innskudd. Dette ivaretar kravet til avkastning, og aktiv plassering av ledig likviditet vil av den grunn ikke være nødvendig. Det er plassert 170 mill. kroner i rente-fond. For å spre risikoen og kunne foreta sammenligninger når det gjelder avkastning, er plasseringene i verdipapirfond fordelt på 2 fondsforvaltere og 3 forskjellige fond. Alle plasseringer er gjort i norske kroner og i finansinstitusjoner/forvaltere som er etablerte i Norge.

Figuren nedenfor viser likviditetsbeholdningen per 31.12.2024.

Fylkeskommunens likviditet sikrer at fylkeskommunen er i stand til å dekke sine forpliktelser på kort og lenger sikt. Bruk av fondsmidler og gjenværende midler fra investering (tidligere år) vil redusere likviditeten etter hvert som disse midlene disponeres.

Renteutviklingen på fylkeskommunens innskudd, sammenlignet med NIBOR følger i grafen nedenfor.

Fylkeskommunens lån og innskudd er i all hovedsak linket til utviklingen av 3 mnd. NIBOR pluss avtalte marginer. Andelen likvider i forhold til innlån vil i noen grad veie opp for renteutgifter.

Stresstest

Stresstest per 31.12.2024:

	Mill. kroner
Total lånegjeld	5 606
- Fastrentelån	-900
= Lån med flytende rente	4 705
- Lån til veg og skolebygg med rentekompensasjon	-1 522
= Lån med renterisiko	3 183
- Innskudd med flytende rente	2 730
= Lån utsatt for rentesvingninger	453

Stresstest i forhold til rentesvingninger	Beløp
Mulig tap ved en renteoppgang på 1%	-4,53 mill. kroner
Mulig gevinst ved rentenedgang på 1%	4,53 mill. kroner

Dette viser at fylkeskommunen i liten grad er eksponert for risiko knyttet til endringer i rentenivået.

Investeringer

Samlede investeringsutgifter i 2024 for Innlandet fylkeskommune var 901,9 mill. kroner.

Av dette utgjorde investeringer i varige driftsmidler 896,2 mill. kroner, dvs. kun mindre avvik i sum i forhold til revidert budsjett 2024.

Investeringer i varige driftsmidler per rammeområde (tall i 1000 kr)				
Rammeområde	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Regnskap 2023
Kompetanse	138 579	152 540	194 738	206 708
Tannhelse	50 326	13 724	14 602	19 691
Fylkesveger	652 811	660 748	652 191	620 203
Kollektivtransport	10 583	10 000	10 000	0
Adm. og fellestjenester	43 572	57 591	87 941	161 496
Frie inntekter/finanstjenester	356	0	0	356
Sum	896 227	894 603	959 472	1 008 455

For mer detaljert oversikt over investeringer vises det til kapittelet Årsregnskap og skjema "Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd".

Status og fremdrift per 2024 på utvalgte investeringsprosjekter er omtalt under.

Kompetanse

Prosjektene har i hovedsak gått som planlagt. Enkelte prosjekter har et lite merforbruk i 2024 grunnet noe raskere fremdrift enn forutsatt.

Rehabilitering Anders Sandvigsgt. 30, Lillehammer vgs./avd. sør

Det er behov for restaurering og oppgradering der klimaskallet prioriteres først. Det skal også gjennomføres mindre tiltak utomhus. Det var opprinnelig planlagt oppstart forprosjekt i 2024 med en gjennomføring i 2025, men med bakgrunn i prioritering av andre prosjekter utsettes prosjektet til 2026.

Lena-Valle vgs. - redskapshus Presteseter

På gårdsbruket på Presteseter er det behov for et redskapshus for lagring av maskiner og utstyr. Det er gjennomført en mulighetsstudie. Bygging av redskapshus avventes til det er avklart hva som skal gjøres med den gamle låven (101-metringen på Presteseter).

Grønt skifte - solcelleanlegg videregående skoler (Hedmark)

Det er installert og satt i drift solcelleanlegg på Elverum vgs., Storsteigen vgs., Solør vgs./avd. Våler, Jønsberg vgs., Ringsaker vgs., Storhamar vgs., Nord-Østerdal vgs. og Hamar Katedralskole. Alle prosjektene er overtatt og er nå i prøvedrift. Videre komplettering vil gjennomføres i 2025.

Uforutsette spesialtilpasninger av bygningsmassen

I perioden har det vært gjennomført prosjekter ved Solør vgs./avd. Flisa, elektroavdelingen på Lillehammer vgs./avd. nord, Solør vgs./avd. Våler, Hadeland vgs. og Dokka vgs. I hovedsak gjelder dette tiltak knyttet til tilpasninger av støy og tilrettelegging for konsentrasjon.

Oppgradering uteområder, trafikksikkerhet og HMS

Det er gjennomført utomhusarbeider ved Nord-Gudbrandsdal vgs./avd. Otta og ved Nord-Østerdal vgs. Tiltakene er i hovedsak ferdigstilt. Noe etterarbeider vil pågå i 2025.

Det pågår også utomhusarbeider ved Solør vgs./avd. Våler. Mindreforbruket i 2024 skyldes i hovedsak en endring av framdriften i arbeidene ved Solør vgs. Arbeidene ved Solør vgs./avd. Våler fortsetter utover 2025.

Universell utforming/tiltak bygningsmassen

Det er startet registrering av tilstand for universell utforming av de videregående skolene. I 2024 har det vært gjennomført/pågår det tiltak ved Storsteigen vgs., Hamar katedralskole og Hadeland vgs.

Raufoss vgs. - ombygging/nybygg

Prosjektet skal knytte sammen to enkeltstående bygninger ved Raufoss vgs. med et nybygg i passivhus standard, samt å rehabilitere deler av skolearealene. Prosjektet ligger etter forutsatt fremdrift bl.a. grunnet behov for å regulere eiendommen. Prosjektet ble overtatt i desember 2024 fra entreprenør Veidekke AS. Gjenværende arbeider er utløste opsjoner og tilleggsarbeid bestilt av styringsgruppen for prosjektet. Disse arbeidene vil pågå utover i første halvår 2025. Prosjektet vil bli ferdigstilt innenfor vedtatt ramme. Merforbruket i 2024 skyldes forskyvning i framdriften.

Grønt skifte klimamidler

Som en del av det grønne skiftet ble det etablert solcelleanlegg på videregående skoler i tidligere Oppland finansiert av fond. Ubrukte/gjenværende midler på fondet er benyttet til tilsvarende tiltak i Innlandet fylkeskommune som f.eks. solcelleanlegg ved Hamar katedralskole. Prosjektet er i all hovedsak avsluttet.

Ringsaker vgs. – utbygging

Prosjektet er ferdigstilt.

Ladestasjoner/el-biler

Prosjektet er videreført i 2024 med bl.a. utbygging av eldre infrastruktur, og er i hovedsak avsluttet. Enkelte tekniske komponenter skal imidlertid byttes ut i 2025. Prosjektet avsluttes innenfor vedtatt ramme.

Tiltak knyttet til lager og garasjeanlegg

For å sikre gjenstander, maskiner og kjøretøy mot unødvendig slitasje, verdiforringelse, hærverk, tyveri mv. er det for flere av skolestedene behov for å etablere garasjeanlegg og/eller lager. Tiltakene er også nyttige fra et HMS-perspektiv (snømåking vinterstid på store kjøretøy mv.). Dette gjelder Nord-Gudbrandsdal vgs./avd. Otta, Nord-Østerdal vgs., Solør vgs./avd. Våler, Storhamar vgs., Ringsaker vgs. m.fl. Prosjektene fordeles på kategoriene «Nybygg» og «HMS-tiltak» og gjennomføres i økonomiplanperioden.

Trysil vgs. - oppgradering kantinekjøkken, personalrom, varemottak

Prosjektet er ferdigstilt.

Lena-Valle vgs. m/Presteseter

Prosjektet består av mange delprosjekter. Mindre etterarbeider samt retting av feil og mangler er gjennomført i 2024. Noe utenomhusarbeider er planlagt våren 2025, og alle delprosjekter er forventet ferdigstilt i løpet av 2025. Det forventes at prosjektet blir gjennomført innenfor vedtatt ramme.

Ferdigstilte prosjekter - reklamasjoner og etterarbeider

Prosjekter som er avsluttet og er kommet langt inn i eller har utløpt reklamasjonsperiode behandles samlet under ett prosjekt. I perioden har det pågått etterarbeider ved Lillehammer vgs./avd. nord og sør, samt ved Stange vgs. Kun mindre deler av rammen ble benyttet i 2024.

Valdres vgs. - rehabilitering

Det er gjennomført rehabilitering av deler av eksisterende bygningsmasse med tilhørende uteareal og oppføring av nybygg. Arealene er tatt i bruk. Aktiviteter i 2024 har vært: skallsikring/låssystem/adgangskontroll, samt ombygging og tilpasninger av kantine og bibliotek. Det vil gjennomføres kompletterende inneklimateiltak i 2025. Prosjektet vil bli ferdigstilt innenfor vedtatt ramme. Merforbruket i 2024 i forhold til revidert budsjett skyldes forskyvning i framdriften.

Fagfornyelse, endring undervisningslokaler

Det gjennomføres investeringer på flere skoler som skal sikre opplæring av god kvalitet. Dette ses i sammenheng med endringer som følge av fagfornyelsen og andre behov for modernisering og tilpasninger av lokalene som følge av endret elevtall, behov mv. I 2024 har det i hovedsak vært følgende aktiviteter: Bygging av ny miljøstasjon ved Gjøvik vgs. (overtatt 30.4.2024), etterarbeider bygghall ved Lillehammer vgs./avd. nord, oppgradering av infrastruktur ved Solør vgs./avd. Våler (oppgradering av teknisk infrastruktur, bl.a. ladestasjoner), planlegging av verksted for bilfag ved Nord-Østerdal vgs., tilpasninger for TIF ved Jønsberg vgs., planlegging av tilpasninger for elektro ved Ringsaker vgs. og tilpasninger ved Hamar Katedralskole. Det største prosjektet har vært byggfaghall ved Lillehammer vgs./avd. nord. Prosjektet er gjennomført og inne i en reklamasjonsperiode med planlagt 3 års befaringsperiode i løpet av 2025. Bygget er i ordinær drift og oppfølging. Mindreforbruket i 2024 i forhold til revidert budsjett skyldes at prosjektkostnadene har blitt noe lavere enn forventet.

Elverum vgs. - rehabilitering/tilbygg

Prosjektet er i sin helhet overtatt. Kunstnerisk utsmykning var kraftig forsinket, men ble levert og overtatt i første tertial 2024. Prosjektet ble avsluttet i 2024 innenfor vedtatt ramme.

Fellesprosjektet - oppgradering skoler Hedmark

Prosjektet har omfattet oppgraderinger ved Storhamar vgs., Solør vgs./avd. Våler og avd. Sønsterud, Stange vgs., Skarnes vgs. og Brumunddalshallen. Prosjektet ble startet opp og gjennomført av Hedmark fylkeskommune før sammenslåingen til Innlandet fylkeskommune. Prosjektet er i garantiperiode og følges opp med garantibefaringer. Enkelte kompletterende tiltak ble gjennomført i 2024, og er nå avsluttet innenfor rammen.

Videreføring yrkesfagfornyelse mm del II

Se i sammenheng med prosjektet «Fagfornyelse – endring av undervisningslokaler».

Legionellasikring

Vekst av legionellabakterier følges opp med vannprøver i alle fylkeskommunale bygg 4 ganger pr år. Det er små problemer med legionella i bygningsmassen, men allikevel behov for tiltak i enkelte bygg. Enkelte tiltak er gjennomført i 2024. Finansiert med fond.

Utredning - fysisk sikring videregående skoler

Det er gjennomført sikringsrisikoanalyser for alle videregående skoler. Rapportene foreligger og presenteres for rektorene på de ulike skoler. Utredningsprosjektet er avsluttet innenfor rammen.

Storsteigen vgs. - oppgradering verkstedbygg

Prosjektet er i hovedsak gjennomført i 2023. Det har vært noe etterarbeid i 2024.

Fysisk sikring – videregående skoler

Med utgangspunkt i bl.a. analyser og anbefalinger fra utredningsarbeidet knyttet til fysisk sikring, skal det gjennomføres konkrete sikringstiltak for aktuelle lokasjoner. En arbeidsgruppe bestående av vernetjenesten, kompetanse og tannhelse, kvalitet, sikkerhet og beredskap, samt eiendom har gjennomført en prioritering av sikringstiltak. Mindreforbruket i 2024 skyldes i hovedsak at utredningsarbeidet har tatt mer tid enn først antatt. Det er avsatt midler for gjennomføring av tiltak for årene 2025-2028.

HMS-tiltak

I 2024 har det vært aktivitet knyttet til utførelse eller planlegging ved følgende skoler: Elverum vgs. (trafikksikring), Lillehammer vgs./avd. sør (garderobeanlegg og tiltak knyttet til kjemiavdeling), Solør vgs./avd Våler (garderobeanlegg), Nord-Gudbrandsdal vgs./avd. Otta (arealer TIF), Fagskolen Innlandet (kantinekjøkken), Ringsaker vgs. (tiltak knyttet til kjemiavdeling), Vinstra vgs. (garderober byggfag), Vinstra vgs. (pusstasjon og flisavsug), Sentrum vgs. (støybegrensende tiltak kantine), Sentrum vgs. (utbedring rømningstrapp), Nord-Østerdal vgs. (parkeringsløsning), Hadeland vgs. (utredninger bibliotek), Valdres vgs. (flytting Karriere Innlandet) og Lena-Valle vgs. (elevgarderober). Mindreforbruket i 2024 skyldes i hovedsak en forskyvning i framdriften.

Riving av bygg

I 2024 er følgende bygg revet: Bygg tilknyttet Grøtbekklia og Blæstad (ved Jønsberg vgs. og sommerfjøs ved Lena-Valle vgs.). Mindreforbruket skyldes at rivningene ble noe rimeligere enn forventet.

Oppgradering og ombygging

Det har vært aktivitet knyttet til utførelse eller planlegging ved følgende lokasjoner: Jønsberg vgs. (solavskjerming, oppgradering Gamleverksted) og fylkeshus 3 (tannklinikk). Prosjektet ny tannklinikk i fylkeshus 3 på Lillehammer er i slutfasen og anslås ferdigstilt i løpet av medio mars 2025. Prøvedrift startet 30. januar, og vil pågå ett år. I 2024 ble det besluttet at tannklinikken skulle være en beredskapsklinikk. Merforbruket i 2024 knyttet til prosjektene innenfor «Oppgradering og ombygging» skyldes en mindre forskyvning i framdriften for tannklinikken ved fylkeshus 3.

Tiltak inneklima - utvalgte videregående skoler

Det skal gjennomføres teknisk og bygningsmessig oppgradering ved Trysil vgs. (i hovedsak A og C fløy) og undervisningsbygget ved Jønsberg vgs. Arbeidene ved Jønsberg vgs. er ferdigstilt, prøvedriftsperioden er gjennomført og kontraktsarbeidene er overtatt. Arbeidene ved Trysil vgs. utsettes. Forbruket i 2024 er innenfor vedtatt ramme.

Nybygg

I perioden har det vært aktivitet knyttet til utførelse eller planlegging ved følgende skoler: Lena-Valle vgs. (leskur for husdyr). Prosjektet skal ferdigstilles i løpet av første halvår 2025.

Utfasing kvikksølvholdige lysstoffrør

Lysarmaturer med lysstoffrør skal fases ut og byttes ut med LED. Det er estimert at over 20 000 armaturer må skiftes ut, og i 2024 ble 2 342 armaturer skiftet til LED.

Kjøretøyprosjektet – infrastruktur

Det ble bevilget 2,5 mill. kroner for 2024 til utbygging av infrastruktur for bildelingstjeneste, jf. økonomiplan 2024-2027/årsbudsjett 2024. Det ble i 2024 gjennomført en markedsdialog som viser at bildelingsløsningen "Kjøretøy som en tjeneste" er for kostbar sammenlignet med andre måter å dekke bilbehovet til ansatte på. Det jobbes derfor videre med andre løsninger for bildeling. Bl.a. skal det i 2025 anskaffes et biladministrasjonsverktøy og en elektronisk kjørebok som skal legge bedre til rette for intern bildeling (jf. økonomiplan 2025-2028/årsbudsjett 2025). På kort sikt, vil ikke de nye løsningene medføre samme behov for utbygging av ny infrastruktur da det ikke skal utplasseres delte biler på et større antall lokasjoner. Infrastrukturdelen av kjøretøyprosjektet avsluttes derfor.

Solør vgs. - nytt kantinekjøkken

Kantinekjøkkenet er oppgradert til gjeldende bestemmelser og standard. Byggearbeidene er i all hovedsak ferdigstilt.

Konsulent utviklingsprosjekter, kjøling, utomhus mm.

I perioden er det arbeidet med utredning knyttet til tannklinikk og lokaler for Karriere Innlandet i fylkeshus 2 på Hamar, tannklinikk i fylkeshus 3 på Lillehammer, utredninger av TIF ved Nord-Gudbrandsdal vgs./avd. Otta, garderober ved Dokka vgs., 101-metringen på Presteseter (verneverdig låve) ved Lena-Valle vgs., ny skole- og tilbudsstruktur, trafikkisikring ved Hamar Katedralskole og oppgradering av naturfaggangen ved Gjøvik vgs. Merforbruket i 2024 skyldes i hovedsak at utredningene ved fylkeshus 2 på Hamar ble mer omfattende enn først antatt.

Utstyrsoppgradering fagfornyelsen (FT 15/21)

Det ble i FT-sak 15/21 vedtatt en økonomisk ramme på 30 mill. kroner (2021-kroner) til investeringsmidler for utstyrsoppgradering som følge av fagfornyelsen. Gjenstående midler etter de siste store investeringene i 2023 ble planlagt disponert i 2024. Det er i 2024 kun finansiert et innkjøp av truck. Udisponerte midler planlegges disponert i 2025/2026, og ses i sammenheng med det samlede utstyrsbehovet som gjøres gjeldende ved skolene i Innlandet etter ny skole- og tilbudsstruktur og kravene i fagfornyelsen.

Større utstyr og planlagt vedlikehold – driftsfinansiert

Større utstyrsanskaffelser og planlagt vedlikehold innenfor rammeområde kompetanse som er finansiert av enhetenes og virksomhetenes driftsbudsjetter.

Tannhelse

Alvdal tannklinikk - ny tannklinikk

Tannklinikken på Alvdal er ferdigstilt med tre behandlingsrom. Prosjektet vil bli ferdigstilt innenfor vedtatt ramme. Prøvedrift startet juni 2024. Denne skal etter planen pågå i 12 mnd. før byggearbeidene overtas.

Ladestasjoner/el-biler

Se omtale under rammeområde «kompetanse».

Utfasing kvikksølvholdige lysstoffrør

Se omtale under rammeområde «kompetanse».

Konsulent utviklingsprosjekter, kjøling, utomhus mm.

Se omtale under rammeområde «kompetanse».

Oppgradering og ombygging

Se omtale under rammeområde «kompetanse».

Større utstyr - driftsfinansiert

Større utstyrsanskaffelser mm. innenfor rammeområde tannhelse som er finansiert av enhetenes og virksomhetenes driftsbudsjetter.

Fylkesveger

I sum var det et lite mindreforbruk knyttet til fylkesveginvesteringer i 2024. Mindreforbruket skyldes i hovedsak at ferdigstilte tiltak har blitt gjennomført med lavere kostnad enn gjeldende budsjettammer. Innenfor noen programområder er enkelte tiltak forsinket, samtidig er fremdriften forsert på andre programområder. Ytterligere forklaringer er gitt under hvert enkelt programområde.

Status gjennomføring av handlingsprogrammet 2022-2025

Fylkestinget har bedt om årlig rapportering på overordnet nivå om status for Handlingsprogrammet 2022-2025.

Framdriften pr. programområde vises i tabellen nedenfor.

Tall i mill. kroner	HP 2022-2025 (opprinnelig)	Gjeldende ramme*	Gjennomført pr. 31.12.2024	Framdrift pr. 31.12.2024
44001 - Utbedringer	323,3	329,1	182,7	56,5 %
44001 - Utbedringsprogrammet	764,3	917,8	689,6	90,2 %
44002 - Tiltak for gående og syklende	307,4	323,8	110,3	35,9 %
44003 - Trafikksikkerhetstiltak	91,5	101,4	78,2	85,4 %
44004 - Miljø- og servicetiltak	62,2	61,2	42,5	68,4 %
44005 - Kollektivtiltak	84,3	84,4	13,1	15,5 %
44006 - Planlegging	114,5	101,4	64,4	56,2 %
44008 - Bru	286,2	406,9	105,1	36,7 %
Sum	2 033,6	2 326,0	1 285,9	63,2 %

*Programområdene 44001, 44003 og 44008 har fått økte rammer gjennom vedtak i Økonomiplan 2024-2027 og 2025-2028. Dette anses som en del av "Gjeldende ramme".

I 2024 ble 38 tiltak i handlingsprogrammet 2022-2025 avsluttet:

	Antall tiltak	Antall kuttet	Avsluttet 2022	Avsluttet 2023	Avsluttet 2024	Pågående tiltak	Ikke startet
44001 - Utbedringer	20	1	3	2	5	8	1
44001 - Utbedringsprogrammet	66		10	13	23	18	2
44002 - Tiltak for gående og syklende	29	3		1	5	16	4
44003 - Trafikksikkerhetstiltak	8	3				4	1
44004 - Miljø- og servicetiltak	11	1	2	2	2	4	
44005 Kollektivtiltak	7			1		4	2
44006 - Planlegging	1					1	
44008 - Bru	13				3	10	
Sum	155	8	15	19	38	65	10

I 2022 ble tiltakene ferdigstilt innenfor opprinnelig ramme. I 2023 så fylkeskommunen full effekt av prisøkningene i bygg- og anleggsmarkedet. Kostnadsøkninger på tiltakene som ble fullført i 2023 ble finansiert ved bruk av åpen post (FT 44/22), reduksjon i ambisjonsnivå innenfor utbedringsprogrammet (FT 40/23) og frigjorte midler fra kuttete tiltak (FT 41/23). Det bemerkes at tiltakene i 2024 ble ferdigstilt noe over «opprinnelig ramme». Den videre rapporteringen per programområde beskriver avvik mot revidert budsjett som er «gjeldende ramme». Noen av de tidligere forsinkede gang- og sykkeltiltakene fikk tilført midler for å kunne ferdigstilles (FT 41/23).

	Antall avsluttede tiltak	Opprinnelig ramme	Sluttkostnad	Avvik
2022	15	156,5 mill. kroner	154,4 mill. kroner	+ 2,1 mill. kroner
2023	19	258,4 mill. kroner	297,4 mill. kroner	- 38,9 mill. kroner
2024	38	491,3 mill. kroner	495,4 mill. kroner	- 4,1 mill. kroner
Ikke gjennomført	8	73,5 mill. kroner	0,3 mill. kroner	+ 73,2 mill. kroner

Sum	80	979,7 mill. kroner	947,5 mill. kroner	+ 32,2 mill. kroner
-----	----	-----------------------	-----------------------	------------------------

Store prosjekter

Utgifter på programområdet «Store prosjekter» gjelder rettsbehandling i forbindelse med Fv. 33 Skardtjernet – Tonsvatnet. Dommen i Eidsiva lagmannsrett falt 27. januar 2025. Fylkeskommunen må betale firmaet X Anlegg AS 7,5 mill. kroner (i tillegg til renter), mens X Anlegg AS skal betale fylkeskommunen 10 mill. kroner i saksomkostninger i forbindelse med behandling i lagmannsretten. X Anlegg AS er slått konkurs, men konkursboet har anket dommen til Høyesterett.

Utbedringer

Programområdet består av 45 tiltak inkludert utbedringsprogrammet, og representerer over halvparten av samlet investeringsbudsjett på fylkesveger. I 2024 har flere vegstrekninger og konstruksjoner blitt utbedret, bl.a. Fv. 2436 Fagerlund – Spåtind, Fv. 2446 Smedsrud – Haug, Fv. 2216 Hanestad vertshus – Brakka og 23 ulike vegstrekninger i utbedringsprogrammet. Mindreforbruket i 2024 i forhold til revidert budsjett skyldes hovedsakelig at fullførte tiltak ble billigere enn gjeldende budsjетtrammer. Årsaken til dette er sammensatt, men skyldes i hovedsak tett oppfølging av prosjektøkonomien i alle faser av prosjektet, nedskalering og forenkling der det har vært hensiktsmessig og nødvendig/tilstrekkelig usikkerhetsavsetning og utflating av prisveksten i markedet. Ubrukte midler brukes til nye tiltak i utbedringsprogrammet i 2025.

Tiltak for gående og syklende

Flere tiltak for gående og syklende ble ferdigstilt i 2024, bl.a. Fv. 213 Storgata i Moelv, Fv. 2150 Storgata i Elverum, Fv. 1776 Fagerlundvegen, Fv. 1780 Byflatvegen, Fv. 132 Prost Blomsgate og Fv. 79 Knut Alvsonsgate. Disse tiltakene ble ferdigstilt 5 mill. kroner under gjeldende budsjетtrammer. Resten av mindreforbruket skyldes noe forsinket framdrift på øvrig portefølje. Dette gjelder hovedsakelig omsetning av sykkelbymidler.

Trafikksikkerhetstiltak

Innenfor de prioriterte tiltaksområdene for trafikksikkerhet er det utført 74 ulike tiltak for bedre trafikksikkerhet på skoleveger, 37 ulike skilttiltak og 53 ulike tiltak for bedre trafikksikkerhet i risikokurver. Behovet er stort og innsatsen på kurveutbedring, sikring av skoleveger og fartsreducerende tiltak ble økt høsten 2024 utfra kapasitet og prioritering. Dette har medført forsering av fremdrift og et merforbruk i 2024. Det er gjennomført en omfattende kartlegging av risikokurver på fylkesveger som viser et behov for utbedring av 426 kurver. Ved utgangen av 2024 er ca. 150 av kurvene utbedret.

Miljø- og servicetiltak

Årets forbruk har hovedsakelig gått til støyskjermingstiltak langs Fv. 186 Vognvegen i Hamar. I tillegg har fylkeskommunen utført mindre ATP-tiltak i Lillehammer, Otta og Kongsvinger.

Kollektivtiltak

I all hovedsak har årets forbruk gått til beplantning og sluttoppgjør på Kollektivgate Gjøvik (del 2), samt oppgradering av Fagernes skystasjon. Deler av mindreforbruket i 2024 skyldes at ferdigstilte tiltak har blitt billigere enn gjeldende budsjетtrammer. Videre skyldes mindreforbruket noe forsinket gjennomføring av øvrige tiltak.

Planlegging

Årets forbruk gjelder planlegging etter plan- og bygningsloven for prosjekter som er prioritert i handlingsprogramperioden, samt noe forberedelse til neste handlingsprogram. Planlegging av ny Tretten bru finansieres av statlige midler.

Bruer

Årets forbruk har gått til oppgradering av bl.a. Haukstad bru, Grønland bru, Bjørnstad bru og Øyer-Tingberg som del av «Bruprogram for Innlandet». Videre har fylkeskommunen skiftet ut to skadede kulverter (Djupå og Aurå). Arbeid på flere bruer er startet opp (Nye Skolte bruer, Vik bru, Haug bru, Sundheim bru og Djupdalsbekk bru). Forsterkningen av Nessundet bru startet også opp i 2024. Årets merforbruk i forhold til revidert budsjett skyldes forsering av framdrift på «Bruprogram for Innlandet».

Ferjetransport

I 2024 er bobleanlegget for Randsfjordferja oppgradert. I tillegg er det brukt midler til juridisk bistand i forbindelse med en tvist med leverandøren av Randsfjordferja. Omfanget av videre juridisk bistand er usikkert.

ATP (ATP tiltak)

ATP-tilskudd til oppgradering av Storgata/Brugata i Kongsvinger sentrum (3 mill. kroner) utbetales når prosjektet er ferdigstilt. Ferdigstillelse skjer tidlig i 2025. Sykkelhotell ved Gjøvik vgs./Gjøvik sykehus (1 mill. kroner) ble ferdigstilt på slutten av 2024, men utbetalingen av tilskuddet skjer tidlig i 2025.

Større utstyr - driftsfinansiert

Større utstyrsanskaffelser mm. innenfor rammeområde administrasjon og fellestjenester som er finansiert av enhetenes og virksomhetenes driftsbudsjetter.

Kollektivtransport

Nytt billetteringssystem

Det er gjennomført de utskiftninger av utstyr som var planlagt i 2024. Merforbruket skyldes prisøkninger fra leverandør.

Adm og fellestjenester

Kontorlokaler sentraladministrasjonen

Det er gjennomført rehabilitering og ombygging av kontorlokalene til sentraladministrasjonen ved Lillehammer (fylkeshus 3) og ved Hamar (fylkeshus 1). Kontraktsarbeidene ved fylkeshus 1 ble overtatt 27.11.2024, og arbeidene ved fylkeshus 3 er overtatt. Arbeidene ved både fylkeshus 1 og fylkeshus 3 er nå i reklamasjonsfasen. Totalrammen for prosjektet ble justert ned ifm. budsjettjusteringssak til oktoberinget 2024. Prosjektet har et mindreforbruk i 2024 i forhold til revidert budsjett. Dette skyldes en forskyvning i framdriften, samt at deler av sluttoppgjøret holdes tilbake.

EID - Kontorlokaler sentraladm. Lhmr

Se prosjekt «Kontorlokaler sentraladministrasjonen».

EID - Kontorlokaler sentraladm. Hamar

Se prosjekt «Kontorlokaler sentraladministrasjonen».

Energiledelse

Det gjennomføres ulike typer energibesparende tiltak i bygningsmassen.

IKT - Oppgradering nettverksutstyr

I Økonomiplan 2023-2026/Årsbudsjett 2023 ble det bevilget 4 mill. kroner fordelt på 2023 og 2024 til oppgradering av nettverksutstyr. Prosjektrammen ble styrket med 0,3 mill. kroner i 2024 til 4,3 mill. kroner, jf. FT-sak 68/24 (okt).

Oppgraderingen har vært knyttet til utskifting av nettverks-switcher på flere skoler for å fjerne tilsvarende enheter som er utenfor support fra produsentene. Prosjektet er avsluttet innenfor vedtatt ramme.

Redundans i IKT-infrastruktur

Dette prosjektet består av to forskjellige leveranser:

- Utskifting av backup-systemer - ramme 10 mill. kroner. Denne delen av prosjektet er forsinket og er utsatt til 2025 for gjennomføring.
- Resterende del er knyttet til reservestrøm og anskaffelse av generator til datasenteret og ny tannklinikk i fylkeshus 3 på Lillehammer – og er fordelt på 2024 og 2025.

Redundans i eKOM

I 2024 er det blitt anskaffet nødnett-terminaler til deler av fylkeskommunens samfunnskritiske funksjoner i tillegg til forsterket mulighet for satellittkommunikasjon. Dette ble i 2024 dekket av driftsmidler. Det er behov for å gjøre investeringer i 2025 for de resterende samfunnskritiske funksjonene og evt. andre deler av virksomheten som ved eKOM-bortfall kan gi alvorlige konsekvenser.

Universell utforming/tiltak bygningsmassen

Se omtale under rammeområde «Kompetanse».

Raufoss vgs. - ombygging/nybygg

Se omtale under rammeområde «Kompetanse».

Konsulent utviklingsprosjekter, kjøling, utomhus mm.

Se omtale under rammeområde «Kompetanse».

Større utstyr - driftsfinansiert

Større utstyrsanskaffelser mm. innenfor rammeområde administrasjon og fellestjenester som er finansiert av enhetenes og virksomhetenes driftsbudsjetter.

Finansiering av investeringene

Sum investeringsutgifter på 901,9 mill. kroner er finansiert slik i 2024:

- Bruk av lån – 402,5 mill. kroner
- Momskompensasjon – 153,0 mill. kroner
- Overføring fra drift (egenfinansiering) – 340,7 mill. kroner
- Div. tilskudd fra andre og salgsinntekter – 5,7 mill. kroner

Bruk av lån ble 36,2 mill. kroner lavere enn revidert budsjett knyttet til forsinket fremdrift på noen av investeringsprosjektene i 2024 og dermed lavere investeringsutgifter enn budsjettet.

Overføringer fra drift til investering ble 25,7 mill. kroner høyere enn revidert budsjett og skyldes at det er regnskapsført etter fullmakt diverse utstyrsanskaffelser mm. innenfor de respektive rammeområdene utover det som ble innarbeidet i budsjettjusteringssak til fylkestinget i desember om nysaldering av budsjettet.

Årsregnskap

Regnskapsresultat 2024

Fylkeskommunedirektøren legger frem Innlandet fylkeskommune sitt årsregnskap for 2024.

I henhold til kommuneloven §14-6 årsregnskap og bokføring, er fristen for avleggelse av årsregnskapet 22. februar 2025.

Innlandet fylkeskommune sitt driftsregnskap for 2024 (Bevilgningsoversikt drift - §5-4 eller §5-6) er avsluttet med et netto driftsresultat på 345,1 mill. kroner. Dette utgjør 4,0 % av sum driftsinntekter. Netto driftsresultat justert for bruk og avsetning til bundne fond utgjør 3,2 %.

Driftsregnskapet for 2024 viser sum driftsinntekter med 8.702,4 mill. kroner og sum driftsutgifter med 8.666,5 mill. kroner. Dette gir ett brutto driftsresultat (før netto finansutgifter) på 35,8 mill. kroner. Regnskapet er avsluttet i balanse, jf. kommunelovens regler.

Det isolerte mindreforbruket (169,2 mill. kroner) er i henhold til økonomi- og finansreglementet avsatt slik:

- 30 % til egenfinansieringsfondet – 50,8 mill. kroner
- 30 % til reservefondet – 50,8 mill. kroner
- 40 % til generelt disposisjonsfond – 67,6 mill. kroner

Investeringsregnskapet for 2024 (Bevilgningsoversikt investering - §5-5) viser sum investeringsutgifter på 901,9 mill. kroner. Investeringene er finansiert med bruk av lån med 402,5 mill. kroner, momskompensasjon 153,0 mill. kroner, overføring fra drift 340,7 mill. kroner samt tilskudd/salgsinntekter 5,7 mill. kroner.

Regnskapsføringen

Innlandet fylkeskommune avlegger regnskapet i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Regnskapet består av drifts- og investeringsregnskap, balanse og økonomiske oversikter i form av noter.

Regnskaps- og lønnssystem

Innlandet fylkeskommune har ført regnskap og lønn i eget system i 2024.

Regnskap og noter

For ytterlige opplysninger vises til regnskaps- og noteopplysninger, samt til Innlandet fylkeskommunes årsberetning for 2024.

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Regnskapet er avlagt i samsvar med kommuneloven, «forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner» og god kommunal regnskapsskikk. Kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) ligger også til grunn.

Det er et grunnleggende prinsipp at all tilgang og bruk av midler i løpet av året, som vedrører fylkeskommunen, skal framgå av drifts- eller investeringsregnskapet. Det betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger som vedrører virksomheten i regnskapsåret skal framgå av drifts- eller investeringsregnskapet ut fra anordningsprinsippet.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger skal føres brutto. Dette gjelder også for de interne finansieringstransaksjonene. Det skal ikke føres fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene. Inntektene skal heller ikke framstå med fradrag for eventuelle tilhørende utgifter.

Fylkeskommunens regnskap skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelig i året og anvendelser av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig bokføres i det året som følger av anordningsprinsippet.

Av anordningsprinsippet følger også, at i den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, er det bokført beløp ut fra konkrete vurderinger i hvert enkelt tilfelle.

Vedlagt følger regnskap- og noteopplysninger for Innlandet fylkeskommune sitt regnskap for 2024.

Hamar 21. februar 2025

Tron Ole Bamrud	Erling Sørlien
fylkeskommunedirektør	regnskapssjef

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Rammetilskudd		-3 877 510	-3 770 944	-3 864 597	-3 883 708
Inntekts- og formuesskatt		-2 294 255	-2 420 442	-2 407 072	-2 370 442
Andre generelle driftsinntekter		-69 296	-45 600	-178 445	-147 100
Sum generelle driftsinntekter		-6 241 061	-6 236 986	-6 450 114	-6 401 250
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		5 583 965	5 718 931	5 889 270	5 857 721
Avskrivninger		418 168	0	439 370	0
Sum netto driftsutgifter		6 002 133	5 718 931	6 328 639	5 857 721
Brutto driftsresultat		-238 928	-518 055	-121 474	-543 529
Renteinntekter		-148 379	-167 450	-175 171	-177 450
Utbytter		-76 835	-137 603	-137 672	-137 603
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-8 141	0	-8 930	0
Renteutgifter		218 333	290 432	275 858	265 176
Avdrag på lån	8	240 400	241 726	261 683	261 726

Årsberetning2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Netto finansutgifter		225 377	227 105	215 768	211 849
Motpost avskrivninger		-418 168	0	-439 370	0
Netto driftsresultat		-431 718	-290 950	-345 076	-331 680
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		200 262	309 311	340 697	314 995
Avsetninger til bundne driftsfond	11	556 715	0	366 704	10 000
Bruk av bundne driftsfond	11	-342 517	0	-296 604	-1 800
Avsetninger til disposisjonsfond	17	566 283	114 663	262 753	243 502
Bruk av disposisjonsfond	17	-549 024	-133 024	-328 475	-235 018
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		431 718	290 950	345 076	331 680
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd*

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Investeringer i varige driftsmidler		1 008 455	959 472	896 227	894 603
Tilskudd til andres investeringer		5 848	0	2 222	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		3 254	0	3 429	3 435
Utlån av egne midler		0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		1 017 558	959 472	901 877	898 038
Kompensasjon for merverdiavgift		-180 557	-158 656	-153 025	-144 072
Tilskudd fra andre		-19 114	0	-3 166	0
Salg av varige driftsmidler		-2 086	0	-2 482	-257
Salg av finansielle anleggsmidler		-1 050	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	-12	0
Bruk av lån		-615 538	-491 505	-402 495	-438 713
Sum investeringsinntekter		-818 345	-650 161	-561 180	-583 042
Overføring fra drift		-200 262	-309 311	-340 697	-314 995
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		1 050	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-199 212	-309 311	-340 697	-314 995

Årsberetning2024

Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Kompetanse				
Rehabilitering Anders Sandvigsgt. 30, Lillehammer vgs avd. Sør	0	522	19	100
Lena Valle vgs - redskapshus Presteseter	0	8 344	0	0
Grønt skifte - solcelleanlegg vgskoler (Hedmark)	7 722	5 276	1 305	870
Uforutsette spesialtilpasninger av bygningsmassen	2 370	4 326	3 046	2 310
Oppgradering uteområder, trafiksikkerhet og HMS	10 329	5 215	3 418	5 570
Universell utforming/tiltak bygningsmassen	387	9 387	2 168	2 700
Raufoss vgs - ombygging/nybygg	42 205	12 516	23 519	17 500
Grønt skifte klimamidler	3 440	0	0	0
Ringsaker vgs - utbygging	144	0	0	0
Ladestasjoner/el-biler	340	1 139	752	738
Tiltak knyttet til lager og garasjeanlegg	113	543	20	200
Alvdal tannklinikk - Ny tannklinikk	83	0	0	0
Trysil vgs. - Oppgradering kantinekjøkken, personalrom, varemottak	6	0	0	0
Lena - Valle vgs. m/Presteseter	1 814	2 515	1 391	1 500
Ferdigstilte prosjekt - Reklamasjoner og etterarbeider	378	3 245	634	650
Valdres vgs, rehabilitering	37 311	20 860	16 618	15 000
Fagfornyelse, endring undervisningslokaler	20 057	7 301	8 642	10 085
Energiledelse	2 957	3 245	3 194	3 245
Elverum vgs - rehab/tilbygg	170	386	590	650
Fellesprosjektet - Oppgradering skoler Hedmark	675	939	345	600
Videreføring yrkesfagfornyelse mm del II	3 252	0	1 692	0
Legionellasikring	152	0	76	0
Utredning - fysisk sikring vgskoler	2 098	1 093	892	895
Storsteigen - oppgradering verkstedbygg	1 325	93	268	268
Fysisk sikring – vgskoler	0	15 645	3 245	5 000
HMS-tiltak	0	30 225	17 634	19 380
Riving av bygg	0	1 350	636	1 850
Oppgradering og ombygging	0	32 725	417	25 560
Tiltak inneklima - utvalgte vgskoler	32 776	8 866	3 354	3 260
Nybygg	0	700	695	900
Utfasing kvikksølvholdige lysstoffrør	0	5 000	4 462	5 000
Kjøretøyprosjektet – infrastruktur	0	2 500	0	150
Solør vgs - nytt kantinekjøkken	23	7 537	7 441	7 664

Årsberetning2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Konsulent utvikl.prosjekter, kjøling, utomhus mm		16	3 245	1 657	2 883
Utstyrsoppgradering fagfornyelsen (FT 15/21)		10 946	0	0	3 311
Planlagt vedlikehold		2 718	0	4 369	0
Større utstyr - driftsfinansiert		22 900	0	26 079	14 702
Sum Kompetanse		206 708	194 738	138 579	152 540
Tannhelse					
Ladestasjoner/el-biler		0	0	174	0
Alvdal tannklinikk - Ny tannklinikk		11 834	14 602	10 339	10 583
Oppgradering og ombygging		0	0	27 955	0
Utfasing kvikksølvholdige lysstoffrør		0	0	519	0
Konsulent utvikl.prosjekter, kjøling, utomhus mm		1 999	0	2 172	0
Større utstyr - driftsfinansiert		5 859	0	9 168	3 141
Sum Tannhelse		19 691	14 602	50 326	13 724
Fylkesveger					
Utbedringer		379 941	334 372	343 495	367 685
Ferjetransport		1 051	0	2 763	1 610
Store prosjekter		14 729	0	28 529	26 679
Handlingsprogram 2026-2029		284	3 129	0	5
Tiltak for gående og syklende		82 495	121 754	102 367	111 713
Trafikksikkerhetstiltak		28 098	24 114	29 811	18 855
Miljø- og servicetiltak		16 360	25 822	26 816	26 601
Kollektivtiltak		30 132	23 699	10 643	20 116
Planlegging		25 919	30 602	24 163	26 637
ATP (ATP tiltak)		0	4 172	0	4 292
Bruer		31 774	84 527	78 647	53 169
Drift og vedlikehold		1 445	0	64	0
Større utstyr - driftsfinansiert		7 975	0	5 514	3 386
Sum Fylkesveger		620 203	652 191	652 811	660 748
Kollektivtransport					
Nytt billetteringssystem		0	10 000	10 583	10 000
Sum Kollektivtransport		0	10 000	10 583	10 000
Sentraladministrasjon og fellestjenester					
Universell utforming/tiltak bygningssmassen		0	0	1	0
Raufoss vgs - ombygging/nybygg		0	0	1	0
EID - Kontorlokaler sentraladm. Hamar		121 059	0	35 873	0
EID - Kontorlokaler sentraladm. Lhmr		22 630	0	1 852	0
Energiledelse		94	0	0	0
Kontorlokaler sentraladministrasjonen		0	73 841	0	41 000
Konsulent utvikl.prosjekter, kjøling, utomhus mm		0	0	243	0
IKT - Serverpark		13 516	0	0	0
IKT - Oppgradering nettverksutstyr		2 650	2 000	1 671	1 672
Redundans i IKT-infrastruktur		0	11 500	1 481	13 042
Redundans i eKOM		0	600	0	600
Større utstyr - driftsfinansiert		1 546	0	2 451	1 277
Sum Sentraladministrasjon og fellestjenester		161 496	87 941	43 572	57 591
Frie inntekter/finanstjenester					
Justerings mva		356	0	356	0
Sum Frie inntekter/finanstjenester		356	0	356	0
Investeringer i varige driftsmidler		1 008 455	959 472	896 227	894 603

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Snøbrøyting/snuplasser		0	0	873	0
Stangehallen, forprosjekt		1 000	0	0	0
140001 ATP Oppland		3 500	0	0	0
V00308 Randsfjordferga		296	0	296	0
Randsfjordferja infrastruktur land		755	0	755	0
Justerings mva		297	0	297	0
Tilskudd til andres investeringer		5 848	0	2 222	0

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
RTU.Kjøp og salg av aksjer og utlån		3 254	0	3 429	3 435
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		3 254	0	3 429	3 435

4. Utlån

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024
Utlån av egne midler		0	0	0	0
Sum del 1-4		1 017 558	959 472	901 877	898 038

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Rammetilskudd		-3 877 510	-3 770 944	-3 864 597	-3 883 708	-19 111	-0,5 %
Inntekts- og formuesskatt		-2 294 255	-2 420 442	-2 407 072	-2 370 442	36 630	1,5 %
Andre skatteinntekter		-19 645	0	-19 848	0	19 848	
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-572 917	-568 065	-797 534	-669 565	127 969	19,1 %
Overføringer og tilskudd fra andre		-1 231 397	-1 096 300	-1 227 384	-844 888	382 496	45,3 %
Brukerbetalinger		-22 307	-27 955	-19 722	-26 455	-6 734	-25,5 %
Salgs- og leieinntekter		-344 464	-349 472	-366 226	-346 276	19 950	5,8 %
Sum driftsinntekter		-8 362 495	-8 233 178	-8 702 383	-8 141 334	561 049	6,9 %
Lønnsutgifter		2 527 051	2 447 257	2 676 131	2 543 095	-133 036	-5,2 %
Sosiale utgifter		575 458	584 309	610 926	697 324	86 398	12,4 %
Kjøp av varer og tjenester		3 542 794	3 712 363	3 755 414	3 477 055	-278 359	-8,0 %
Overføringer og tilskudd til andre		1 114 914	971 194	1 184 686	880 332	-304 354	-34,6 %
Avskrivninger	4	418 168	0	439 370	0	-439 370	
Sum driftsutgifter		8 178 384	7 715 123	8 666 527	7 597 805	-1 068 721	-14,1 %
Brutto driftsresultat		-184 110	-518 055	-35 856	-543 529	-507 672	-93,4 %
Renteinntekter		-167 689	-167 450	-196 659	-177 450	19 209	10,8 %
Utbytte		-112 879	-137 603	-202 125	-137 603	64 522	46,9 %

Årsberetning2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		-8 141	0	-8 930	0	8 930	
Renteutgifter		218 869	290 432	276 181	265 176	-11 005	-4,2 %
Avdrag på lån	8	240 400	241 726	261 683	261 726	43	0,0 %
Netto finansutgifter		170 560	227 105	130 150	211 849	81 698	38,6 %
Motpost avskrivninger	4	-418 168	0	-439 370	0	439 370	
Netto driftsresultat		-431 718	-290 950	-345 076	-331 680	13 396	4,0 %
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering		200 262	309 311	340 697	314 995	-25 702	-8,2 %
Avsetninger til bundne driftsfond	11	556 715	0	366 704	10 000	-356 704	-3567,0 %
Bruk av bundne driftsfond	11	-342 517	0	-296 604	-1 800	294 804	16378,0 %
Avsetninger til disposisjonsfond	17	566 283	114 663	262 753	243 502	-19 250	-7,9 %
Bruk av disposisjonsfond	17	-549 024	-133 024	-328 475	-235 018	93 457	39,8 %
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0	
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		431 718	290 950	345 076	331 680	-13 396	-4,0 %
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0	

Driftsregnskapet – samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner § 5-9

Beløp i hele kroner

		2024
1.	Netto driftsresultat	345 075 704
2.	Avsetninger til bundne driftsfond	-366 704 192
3.	Bruk av bundne driftsfond	296 603 599
4.	Overføringer til investeringer i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-340 697 149
5.	Avsetninger til disp.fond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-93 532 705

6.	Bruk av disposisjonsfond i henhold til budsjetter og fullmakter	328 474 628
7.	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0
8.	Årets budsjettavvik (- udekket/udisponert)	169 219 887
9.	Strykning av overføringer til investeringer	0
10.	Strykninger av avsetninger til disposisjonsfond	0
11.	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0
12.	Strykning bruk av disposisjonsfond	169 219 887
13.	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0
14.	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykning	0
15.	Bruk av disposisjonsfond for inndeckning av tidligere års merforbruk	0
16.	Bruk av mindreforbruk etter strykning for dekning av tidligere års merforbruk	0
17.	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	0
18.	Fremførbart til inndeckning senere år	0

Investeringsregnskapet – samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner § 5-9

Beløp i hele kroner

Årsberetning2024

		2024
1.	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	743 192 583
2.	Avsetninger til bundne investeringsfond	0
3.	Bruk av bundne investeringsfond	0
4.	Budsjettert bruk av lån	-438 713 290
5.	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-340 697 149
6.	Avsetning til ubundne investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
7.	Bruk av ubundne investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
8.	Dekning av tidligere års udekket beløp	0
9.	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykning)	-36 217 855
10.	Strykning av avsetning til ubundet investeringsfond	
11.	Strykning av bruk av lån	36 217 855
12.	Strykning av overføring fra drift	
13.	Strykning av bruk av ubundne investeringsfond	
14.	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0
15.	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0
16.	Fremført til inndekning senere år	0

Balanse

Beløp i hele kroner

EIENDELER		Note		2024	2023
A. Anleggsmidler		Kap. 2.2		19 981 017 384	19 239 656 773

Årsberetning2024

	I. Varige driftsmidler	4		13 299 711 961	12 856 241 824
	1. Faste eiendommer og anlegg		(2.27)	12 958 310 594	12 519 773 318
	2. Utstyr, maskiner og transportmidler		(2.24)	341 401 367	336 468 505
	II. Finansielle anleggsmidler			1 850 055 909	1 846 652 623
	1. Aksjer og andeler	5	(2.21)	1 425 389 034	1 421 973 569
	2. Obligasjoner		(2.29)	0	0
	3. Utlån	6	(2.22)	424 666 875	424 679 054
	III. Immaterielle eiendeler		(2.28)	0	0
	IV. Pensjonsmidler	10	(2.20)	4 831 249 514	4 536 762 326
B. Omløpsmidler			Kap. 2.1	4 637 054 452	4 698 202 668
	I. Bankinnskudd og kontanter		(2.10)	2 846 281 227	3 028 044 495
	II. Finansielle omløpsmidler	1		170 694 392	161 764 543
	1. Aksjer og andeler	7	(2.18)	170 694 392	161 764 543
	2. Obligasjoner		(2.11)	0	0
	3. Sertifikater		(2.12)	0	0

	4. Derivater		(2.15)	0	0
	III. Kortsiktige fordringer	1		1 620 078 833	1 508 393 630
	1. Kundefordringer		(2.13)	184 368 374	204 832 920
	2. Andre kortsiktige fordringer		(2.16)	205 996 773	222 272 225
	3. Premieavvik		(2.19)	1 229 713 686	1 081 288 486
Sum eiendeler				24 618 071 837	23 937 859 440

EGENKAPITAL OG GJELD		Note		2024	2023
C. Egenkapital			Kap. 2.5	11 986 056 548	11 678 116 694
	I. Egenkapital drift			2 568 502 483	2 564 123 927
	1. Disposisjonsfond	17	(2.56)	1 171 470 808	1 237 192 845
	2. Bundne driftsfond	11	(2.51)	1 397 031 675	1 326 931 083
	3. Merforbruk i driftsregnskapet		(2.5900)	0	0
	II. Egenkapital investering			1 050 000	1 050 000

	1. Ubundet investeringsfond		(2.53)	1 050 000	1 050 000
	2. Bundne investeringsfond		(2.55)	0	0
	3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		(2.5970)	0	0
	III. Annen egenkapital	2		9 416 504 065	9 112 942 766
	1. Kapitalkonto		(2.5990)	9 532 357 644	9 228 796 345
	2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		(2.580)	-75 365 494	-75 365 494
	3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		(2.581)	-40 488 085	-40 488 085
D. Langsiktig gjeld			Kap. 2.4	10 589 620 349	10 115 616 470
	I. Lån	8		5 605 653 114	5 428 635 797
	1. Gjeld til kredittinstitusjoner		(2.45)	4 954 008 314	4 776 990 997
	2. Obligasjonslån		(2.41 og 2.42)	408 844 800	408 844 800
	3. Sertifikatlån		(2.43)	242 800 000	242 800 000

	II. Pensjonsforpliktelse	9	(2.40)	4 983 967 235	4 686 980 673
E. Kortsiktig gjeld			Kap. 2.3	2 042 394 940	2 144 126 277
	I. Kortsiktig gjeld			2 042 394 940	2 144 126 277
	1. Leverandørgjeld		(2.35)	637 343 714	747 280 432
	2. Likviditetslån		(2.31)	0	0
	3. Derivater		(2.34)	0	0
	4. Annen kortsiktig gjeld		(2.32)	595 158 267	654 540 808
	5. Premieavvik	9	(2.39)	809 892 959	742 305 037
Sum egenkapital og gjeld				24 618 071 837	23 937 859 440

F. Memoriakonti	Note	Kap. 2.9	2024	2023
I. Ubrukte lånemidler	2	(2.9100)	-157 670 900	-121 466 334
II. Andre memoriakonti		(2.9200)	0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		(2.9999)	157 670 900	121 466 334

Note 1 – Endringer i arbeidskapital

BALANSEN	31.12.2024	01.01.2024	Endring
Omløpsmidler	4 637 054 452	4 698 202 668	-61 148 215
Kortsiktig gjeld	2 042 394 940	2 144 126 277	-101 731 337
Arbeidskapital	2 594 659 513	2 554 076 391	40 583 122

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2024
Netto driftsresultat	345 075 704
Netto utgifter/inntekter i investering	340 697 149
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	36 204 566
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	40 583 122

Note 2 – Kapitalkonto

BALANSEN	31.12.2024	01.01.2024	Endring
Anleggsmidler	19 981 017 384	19 239 656 773	741 360 612
Langsiktig gjeld	10 589 620 349	10 115 616 470	474 003 879
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	-157 670 900	-121 466 334	-36 204 566
Netto endring	9 233 726 135	9 002 573 968	231 152 167

Note 3 – Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Det foreligger ingen vesentlige endringer i regnskapsprinsipper, regnskapsestimater eller vesentlige korrigeringer av tidligere års feil.

Note 4 – Varige driftsmidler

Årsberetning2024

Varige driftsmidler	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Tomter (avskrives ikke)	Sum
Bokført verdi per 1.1	42 904 193	198 926 406	98 829 923	11 966 469 308	401 169 734	147 942 303	12 856 241 867
Tilgang	14 894 654	41 244 954	3 863 146	762 862 699	68 897 730	2 975 369	894 738 552
Avgang		357 300		3 208 913			3 566 213
Avskrivninger	13 996 844	35 948 885	5 384 879	380 179 070	3 859 939		439 369 617
Årets justeringer			295 553	755 487			1 051 040
Nedskrivninger				9 383 668			9 383 668
Reverserte nedskrivninger							
Bokført verdi 31.12	43 802 003	203 865 175	97 603 743	12 337 315 843	466 207 525	150 917 672	13 299 711 961

Note 5 – Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)

Selskapets navn	Henvisning balansen	Eierandel i %	Endring fra forrige år	Bokført verdi 01.01.24	Bokført verdi 31.12.24
Oppland Fylkeskraft AS	221152208	100,00		823 568 389	823 568 389
Hedmark Fylkeskraft AS	221151107	100,00		403 766 722	403 766 722
AS Kirkegaten 74	221200200	100,00		48 835 560	48 835 560
Blæstad Eiendom AS	221151112	100,00		3 435 000	3 435 000
Teater Innlandet AS	221152002	100,00		1 000 000	1 000 000
Filminvest AS	221152001	47,00		564 000	564 000
Østnorsk Filmsenter AS	221151110 / 221152207	40,00		50 000	50 000

Årsberetning2024

Tepas Personal AS	221151101	37,44		1	1
Anno Museum AS	221151114	35,00		1 750 000	1 750 000
Klimapark 2469 AS	221152209	34,00		170 000	170 000
Klosser Innovasjon AS	221151106	33,35		2 795 400	2 795 400
Vegfinans AS*	221152003	16,66*		1 050 000	1 050 000
Stangehallen Riksanlegg AS	221151105	33,33		200 000	200 000
Fagernes Skysstasjon AS	221152205	33,33		100 000	100 000
Valdres Arbeidssenter AS	221152213	28,50		634 411	634 411
Glåmdalen Interkommunale voksenopplæringscenter IKS	221151103	28,12		200 000	200 000
Komm-Inn AS	221200216	27,20		17 500 000	17 500 000
Lipro AS	221152201	26,60		1	1
Otta Skysstasjon AS	221152204	25,00		50 000	50 000
Gudbrandsdal Industrier AS (GIAX)	221152203	24,90		3 286 000	3 286 000
NAF Trafikksenter AS	221200101	24,08		864 276	864 276
Hapro AS	221152202	20,86		1	1
Hafjell – Kvittfjell Alpin AS	221152211	20,60		1	1
Stangehallen DA	221151113	19,80		10 106 060	10 106 060
Innlandet Revisjon IKS	221650000	19,51		380 000	380 000
Topro AS	221152200	17,33		1	1
Mjøsanker AS	221151104	13,64		148 000	148 000
Atlungstad Brenneri AS	221151115	12,12		200 000	200 000
Høyskolen for Yrkesfag AS	221200218	16,50		1	1
AS Oplandske Dampskibsselskap	221200001	8,15		1 000 001	1 000 001

Årsberetning2024

Innovasjon Norge	221395001	5,16		1 010 526	1 010 526
S/L Hoff Vatningsanlegg	221200217	3,17		1	1
Valdres Næringshage AS	221200210	0,70		10 000	10 000
KLP - Egenkapitalinnskudd	221550100		3 428 641	97 386 059	100 814 700
Musikk i Innlandet AS	221152004			1 000 000	1 000 000
Melkekvote ku Jønsberg	221110100			680 808	680 808
Melkekvote ku Storsteigen	221110102			71 011	71 011
Storhove skog, Mjøsen skog Ba	221200211			40 000	40 000
Melkekvote geit, Storsteigen	221110101			28 714	28 714
Aksjer og andeler Jønsberg	221650100		-13 176	23 176	10 000
Aksjer og andeler Storsteigen	221650101			11 900	11 900
Storhove gardsbruk - Gausdal Bruvoll BA	221200201			18 000	18 000
Biblioteksentralen SA	221151102 / 221152210			18 000	18 000
Valle vgs. gardsbruk, Nortura BA	221200205			11 200	11 200
Valle vgs. gardsbruk, Mat Fra Toten Sa	221200213			5 000	5 000
Valle vgs. gardsbruk, Honningsentralen	221200203			2 000	2 000
Valle vgs. gardsbruk, Norsvin SA	221200215			2 000	2 000
Valle vgs. Gardsbruk, Rausteinshytta	221200206			500	500
Valle vgs. Gardsbruk, Tine SA	221200207			300	300
Valle vgs. gardsbruk, Felleskjøpet Agri S	221200208			250	250

Valle vgs. gardsbruk, Bama Gruppen AS	221200204			220	220
Storhove gardsbruk, Lågen Fiskeelv	221200209			50	50
Storhove gardsbruk - Fåberg Østsides	221200202			29	29
OBOS	221200100			1	1
			3 415 465	1 421 973 569	1 425 389 034

Note 6 – Utlån (finansielle anleggsmidler)

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån	Vesentlig tap
Hedmark fylkeskommune Blæstad AS	16 500 000	16 500 000		0
Hedmark fylkeskraft AS	252 581 672	252 581 672		0
Vegfinans AS ulike underselskap*	1 085 203	1 085 203		0
Oppland fylkeskraft AS	150 000 000	150 000 000		0
Kirkegata 74	4 500 000	4 500 000		0

* Lån til tre selskap under Vegfinans AS er slått sammen. Gjelder lån til aksjekapital.

Note 7 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aktivaklasse	Anskaffelseskost	Markedsverdi 1.1.	Resultatført verdiendring	Markedsverdi 31.12
Pengemarkedsfond	114 000 000	136 358 628	7 607 988	143 966 616
Obligasjonsfond	20 100 000	25 405 915	1 321 861	26 727 776
Sum	134 100 000	161 764 543	8 929 849	170 694 392

Note 8 – Lån og avdrag

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid (snitt)	Rentefot (snitt per 31.12)	Refinansiering 2024 *
Lån til egne investeringer	5 605 653 114	27 år	5 %	242 800 000

*Sertifikatlån som forfaller i regnskapsåret og som er refinansiert

Minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven § 14-18, 1. ledd	187 686 608
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	
Betalte avdrag	261 682 683
Differanse mellom beregnet og betalte avdrag	-73 996 075

Beregningsgrunnlag	Beløp
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 01.01	12 708 299 521
Bokført verdi lånegjeld 01.01	5 428 635 797
Avskrivninger	439 369 617
Minsteavdrag	187 686 608

Betalte avdrag reflekterer fylkeskommunens låneportefølje ut fra vedtatt 30 års løpetid på lån. Minsteavdrag er en beregnet tallstørrelse ut fra bokførte anleggsmidler, avskrivninger og låneopptak. Utgiftsførte ordinære avdrag i 2024 er høyere enn beregnet minste avdrag for lånegjelden per 01.01.2024 og kontrollgrensen for minimumsavdrag er dermed oppfylt for regnskapet 2024.

Note 9 – Pensjon

Generelt om pensjonsordningene i fylkeskommunen

Fylkeskommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK), som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond i KLP

Premiefondet i KLP er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet i KLP kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet i KLP fremgår ikke av regnskapet (balansen), men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

Premiefond	2024	2023
Innestående på premiefond 01.01.	47 066 154	59 438 303
Tilført premiefondet i løpet av året	158 095 633	31 373 067
Bruk av premiefondet i løpet av året	41 736 101	43 745 216
Innestående på premiefond 31.12.	163 425 686	47 066 154

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket som oppsto i 2023 blir fordelt over 7 år. Premieavvik oppstått tidligere i Innlandet fylkeskommune er blitt tilbakeført neste år i sin helhet. Før dette ble 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 til 2019, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for regnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kommuneloven § 14-6, 2. ledd nr. c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2024 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kroner 148 425 200,- lavere enn faktisk betalte pensjonspremier (130 083 436 + 14,1 % AGA). Tidligere år har det årlige premieavviket blitt avsatt til premieavviksfond/disposisjonsfond. Fra og med 2024 blir ikke lenger årets premieavvik avsatt til særskilt disposisjonsfond, jf. FT-sak 44/24 om Hovedforutsetninger og planleggingsrammer for 2025-2028, FT-sak 69/24 om Revidert økonomi- og finansreglement og FT-sak 97/24 om Økonomiplan 2025-2028/Årsbudsjett 2025.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G-regulering	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig pensjonsregulering	2,20 %	2,97 %

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

	Pensjonskostnad og premieavvik	2024	2023
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	251 702 821	243 577 916
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	188 263 764	155 531 751
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-199 127 459	-163 672 301
	Administrasjonskostnad	9 593 140	10 287 392
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	250 432 265	245 724 758
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	380 515 701	489 665 768
C	Årets premieavvik (B- A)	130 083 436	243 941 010

	Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2024	2023
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	380 515 701	489 665 768
C	Årets premieavvik	-130 083 436	-243 941 010
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	59 236 565	44 990 490
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	309 668 831	290 715 248
G	Pensjonstrekk ansatte	50 377 670	47 685 779
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	259 291 161	243 029 468

Akkumulert premieavvik	2024	2023
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	297 094 199	98 143 678
Årets premieavvik	130 083 436	243 941 010
Sum amortisert premieavvik dette året	-59 236 565	-44 990 490
Akkumulert premieavvik pr. 31.12.	367 941 069	297 094 199
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	51 879 691	41 890 282
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	419 820 760	338 984 481

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2024	2023
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	4 637 745 668	4 550 586 986

Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	21 995 127	-165 310 255
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
Årets pensjonsopptjening	251 702 821	243 577 916
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	188 263 764	155 531 751
Utbetalinger	-170 188 983	-146 640 729
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	4 929 518 396	4 637 745 668
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	4 536 762 325	4 215 468 088
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-105 373 849	-175 115 711
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	380 515 701	489 665 768
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-9 593 140	-10 287 392
Utbetalinger	-170 188 983	-146 640 729
Forventet avkastning	199 127 459	163 672 301
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	4 831 249 513	4 536 762 325
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	98 268 883	100 983 343
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	54 448 841	49 235 008

Note 10 – Garantier gitt av fylkeskommunen

Garantie n er stilt for selskap	Prosjekt	Type garanti	Vedt.garan tiramme (ekskl. tillegg)	Sald o 31.1 2 (ink . på løpt e rent er)	Forve ntet låneo pptak (utov er saldo)	Tille gg for rent er og omk ostn. ol	Godkje nning	Utløp er	Komm entar
Vegfinans Innlandet AS	Rv3 og Rv25 Hamar- Elverum	Selvskyldn erkausjon	1 490 000 000	1 181 410 783	0	10 %	Godkje nt	2047	
Vegfinans Innlandet AS	E6 Ringebu- Otta (Frya - Sjoa)	Selvskyldn erkausjon	3 150 000 000	1 733 096 623	0	10 %	Godkje nt	2038	
Vegfinans Innlandet AS	E6 Moelv- Øyer	Selvskyldn erkausjon	7 521 000 000	1 637 168 794	5 883 831 206	10 %	Godkje nt	2047	
Vegfinans Innlandet AS	E16 Oppland	Selvskyldn erkausjon	900 000 000	306 456 178	0	10 %	Godkje nt	2041	
Vegfinans Innlandet AS	Rv4 Oppland (fase 1 Lunner grense - Jaren)	Selvskyldn erkausjon	Ink. I fase 2 under	0	0	10 %	Godkje nt	2049	Tidlige re 1,65 mrd. garant i (nå inkl. i fase 2)
Vegfinans Innlandet AS	Rv4 Oppland (fase 2 Roa - Gran grense)	Selvskyldn erkausjon	2 900 000 000	2 516 692 129	383 307 871	10 %	Godkje nt	2049	
Vegfinans Innlandet AS	Fv33 Oppland	Selvskyldn erkausjon	180 000 000	107 291 236	0	10 %	Godkje nt	2043	

Årsberetning2024

Vegfinans Innlandet AS	E6 Garderm oen - Moelv	Selvskyldn erkausjon	5 800 000 000	3 861 384 258	0	10 %	Godkje nt	2043	
Sum			21 941 000 000	11 343 500 000	6 267 139 078				
Vegfinans E16 Kongsvin gerveien AS	E16 Kongsvin gerveien	Selvskyldn erkausjon	900 000 000	165 172 689	0	10 %	Godkje nt	2030	Delt garant i med Viken FK
Vegfinans E16 Kongsvin gerveien AS	E16 Kongsvin gerveien (fase 3)	"Letter of Comfort"	90 000 000	75 650 102	14 349 899	0	Godkje nt	Kassek reditt	Delt garant i med Viken FK, kassek reditt
Totalsum			22 931 000 000	11 584 322 791	6 281 488 976				

Note 11 – Bundne fond – oversikt per utgangen av 2024

Bunde fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond	1 326 931 083	366 704 192	-296 603 599	1 397 031 675
Sum	1 326 931 083	366 704 192	-296 603 599	1 397 031 675

Gjennom regnskapsåret har det vært relativt store bevegelser på midler avsatt til/bruk av bundne fond. Dette skyldes i hovedsak at planlagt finansiert aktivitet ikke er gjennomført og finansiering overføres til 2025.

Nedenfor følger en oversikt over bundne fond per utgangen av 2024 fordelt per avdeling;

Årsberetning2024

Avdeling	Art	Tekst	IB 01.01.24	UB 31.12.24
	251080101	Ungdommens Fylkesting-Skolering (HFK)	93 200	93 200
	251080102	11201 Mobbeombud (HFK)	3 225 281	3 225 281
Stab			3 318 481	3 318 481
	251080103	Nord-Østerdal - Støens Minnefond	400 507	398 865
	251080104	220000 bundet fond. Nord-Østerdal	627 122	551 702
	251080105	221000 bundet fond. Storsteigen	217 500	292 068
	251080106	222000 bundet fond. Elverum	2 967 808	2 833 786
	251080108	223000 bundet fond. Trysil	1 228 943	2 559 392
	251080109	224000 bundet fond. Hamar Katedr.sk.	5 805 415	6 572 889
	251080110	225000 bundet fond. Jønsberg	804 796	350 423
	251080111	226000 bundet fond. Ringsaker	1 695 254	2 020 278
	251080112	227000 bundet fond. Stange	666 716	1 326 620
	251080113	228000 bundet fond. Storhamar	5 109 824	6 230 458
	251080114	229000 bundet fond. Sentrum	3 337 406	4 618 267
	251080115	230000 bundet fond. Skarnes	3 056 381	3 439 515
	251080116	231000 bundet fond. Øvrebyen	1 510 181	1 596 215
	251080117	232000 bundet fond. Solør	1 114 473	2 917 354
	251080118	Skogavgift Jønsberg	392 746	1 187 409
	251080119	Skogavgift Storsteigen	54 137	70 117
	251080120	Skogavgift Sønsterud	29 721	29 721

Årsberetning2024

	251080121	210000 bundet fond. Nord-Gudbrandsdalen vgs	910 083	2 458 234
	251080122	211000 bundet fond. Vinstra vgs	401 386	306 237
	251080123	212000 bundet fond. Lillehammer vgs	2 257 697	4 101 208
	251080124	213000 bundet fond. Gausdal vgs	451 409	427 794
	251080125	214000 bundet fond. Gjøvik vgs	2 408 804	1 075 003
	251080126	215000 bundet fond. Lena/Valle vgs	1 196 249	565 370
	251080127	216000 bundet fond. Raufoss vgs	257 084	659 315
	251080128	217000 bundet fond. Dokka vgs	487 327	624 692
	251080129	218000 bundet fond. Hadeland vgs	1 230 478	1 618 313
	251080130	219000 bundet fond. Valdres vgs	1 999 137	2 427 913
	251080131	224450 bundet fond. Opplæringskontoret for sømfag	189 969	-
	251080132	215400 bundet fond. Storhove skog, skogbruksfond	155 216	473 985
	251080133	219000 bundet fond. Måno skog, skogbruksfond	133 737	102 937
	251080134	215000 bundet fond. Valle vdg, skogbruksfond	17 627	17 627
	251080135	215400 bundet fond. Prestseter gard, skogbruksfond	724 770	497 825
	251080136	221000 bundet fond. Storsteigen/Nordstumoen, skogbruksfond	-	3 182
	251080214	Internasjonalt Servicekontor (OFK)	7 734 766	7 515 040

Årsberetning2024

	251080216	Kompetanseløftet- Helsefagarbeidere (OFK)	222 147	222 147
	251080254	Utprøving Av Hospiteringsordning I Fag- O (OFK)	39 325	39 325
	251080255	Vgo For Arbeidssøkere (OFK)	466 167	466 167
	251080256	Valdres - Opplæring I Fengsel	439 968	520 523
	251080258	Opplæring Innen Kriminalomsorgen Gjøvik	102 508	113 092
	251080259	56-Yrkesmesse I Valdres (OFK)	91 559	91 559
	251080260	56-Karriereveiledning For Innvandrere Fas (OFK)	19 142	19 142
	251080261	Vgo - Fyr Skoleringssamlinger (OFK)	141 105	-
	251080262	Vgo - Sevuppt (OFK)	148 343	148 343
	251080263	53-Tyrili (Ikke Lovpålagt Opplæring) (OFK)	423 171	556 829
	251080267	37-Ka102-021935 (Erasmus+ 206), K37003 (OFK)	295 665	295 665
	251080268	20-Fyr-Prosjektet, 200006 (OFK)	20 000	20 000
	251080269	26-Sierra Leone (OFK)	856 214	893 831
	251080270	42-Internasjonalisering, Eksterne Midler (OFK)	104 370	80 000
	251080274	51-Prekvalifisering Helsefag (B51090) (OFK)	96 019	96 019
	251080275	20-Særsilt Tilrettelegging Lærekandidate (OFK)	1 824 826	-
	251080277	20-Kombinasjonsklasse (Forberedeende År) (OFK)	111 097	111 097
	251080281	20-Videreutdanning PP- tjenesesten (OFK)	100 000	100 000

Årsberetning2024

	251080282	20-Arbeid med rekruttering av lærebedrifter (K20028) (OFK)	1 868 160	2 782 170
	251080283	20-Videreutdanning yrkesfaglærerløftet (K20029) (OFK)	805 916	-
	251080284	20-Lektor 2 for yrkesfag (K20031) (OFK)	555 556	-
	251080286	30-Livsmestring 2018-2023 (K30012) (OFK)	228 224	-
	251080289	59-Digitalisering av voksenagronom (K59004) (OFK)	586 148	366 273
	251080293	37-Erasmus+ 2019 - K37005 (OFK)	382 375	382 375
	251080294	59-Komb. Forsøk Gjøvikregionen (K59006) (OFK)	2 106 173	-
	251080295	59-Komb. Forsøk Hadeland (K59007) (OFK)	709 339	-
	251080296	59-Utvidelse av moduforsøket (Oppdrag 2-19) (K59008) (OFK)	1 939 313	-
	251080301	23-NBJR - 2019/10236 (K23007) (OFK)	30 181	-
	251080304	33-How ro live healthy, int. prosjekt - Erasmus+ (K33001) (OFK)	151 179	151 179
	251080424	200300 Desentralisert ordning yrkesfag K90008	5 746 000	8 032 176
	251080425	200300 Yrkesfarlærer 2 K90009	638 279	-
	251080427	200300 Fagbrev på jobb kompetanse Norge K90053	7 603 216	3 234 211
	251080432	240000 Nytt VA-studium, KD-prosj. Fagskolen Innlandet K24013	-320 600	-

Årsberetning2024

	251080436	200220 Bemanning av nasjonal digital karr. veil. tjeneste	4 319 579	3 642 027
	251080437	200220 Tilrettelagt fag og yrkesopplæring/IMDi midler	592 350	576 524
	251080438	200220 Fagskolemidler K20043	184 943	6 731 592
	251080439	200220 MFY - 1. 9088	546 599	-
	251080440	200220 MFY - 2. 9099	2 736 913	-
	251080441	200220 Utvidelse MFY. Koronamidler Oppland	2 849 936	27 259
	251080442	200220 Utvidelse MFY. Koronamidler Hedmark	2 807 828	-
	251080445	200200 Øremerkede midler sentralt komp. Refional komp.utv.	13 226 886	11 918 914
	251080447	200220 Karrieresentrene	97 317 861	104 583 985
	251080451	240000 Fagskolen Innlandet	19 532 230	18 935 717
	251080452	200211 Ringebu folkehøgskole	3 302 060	2 956 500
	251080453	200212 Toten folkehøgskole	1 163 477	-
	251080466	200220 Partnerskap KH	1 343 705	1 343 705
	251080470	200240 Desentralisert kompetanseutvikling (K90002)	1 181 667	2 602 629
	251080471	200240 Svakt presterende elever (K90014)	3 086 055	103 555
	251080472	200240 Videreutdanning (K90040)	530 801	-
	251080473	200310 Alt. vg3 i skole (K90031)	10 691 444	7 610 566
	251080491	200300 Kvalifisering og formidling til læreplasser	46 174 659	60 627 436
	251080492	200300 Tilskuddsord.norsk og samfunnsk.integereringsloven	33 054	33 054

Årsberetning2024

	251080501	200310 Kompetanseutvikling yrkesfaglig område	-	1 858 162
	251080502	200310 Særskilt tilskudd for tilrettelegging og forsterket norsk opplæring	-	1 524 826
	251080517	200240 Overgangsarbeid mot kommuner	-	1 938 194
	251080812	Vgo - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	15 116 877	1 121 065
Kompetanse			304 844 674	306 727 583
	251080419	300000 Fengselshelsetjenesten K30004	1 183 628	1 590 677
	251080420	300000 Tannpleierutdanning K30005	776 562	140 604
	251080498	310000 TOO tannhelse K30006	561 399	-
Tannhelse			2 521 590	1 731 281
	251080200	11-110060 Styrking Av Rekruttering, Likes (OFK)	3 274 145	2 788 145
	251080224	11-K11005 Kd-Prosjekt Kompetansestrategi (OFK)	275 201	-
	251080229	11-110004 Fjellområdesatsing (OFK)	1 471 733	-
	251080239	400100 Forregion - kompetanseutvikling bedrifter	3 995 683	6 833 510
	251080241	11-K11021 Villreinfjellet Rondane Som Ver (OFK)	543 521	-
	251080401	400100 Bredbåndsmidler	241 989 487	259 956 763
	251080402	400300 Utvikling, tilrettelegging for landbruket (LT)	4 648 453	4 159 503
	251080403	400300 Rekruttering- og kompetansetiltak i landbruket (RK)	4 789 918	5 414 202

Årsberetning2024

	251080404	400300 Tilrettelegging i landbruket (RT)	14 678 351	14 499 466
	251080405	400300 Omstilling	7 250 000	10 257 885
	251080406	400000 Regionale utviklingsmidler	41 043 380	42 935 748
	251080407	400100 Regionale forskningsfond	38 073 451	24 297 219
	251080412	400100 Statlige midler SIVA/ Innovasjon Norge	191 491	65 491
	251080435	400100 Nordisk ministerråd grensekomiteen Hedmark-Dalarna	2 919 861	2 655 124
	251080450	400100 Interreg Sverige-Norge VI statlige midler 553.63	64 940 038	73 342 539
	251080464	400100 ESPON-kontaktpunkt EPC Statsbudsjett kap 553,post 76	5 446	-
	251080465	400100 Fylkeskraft	89 660 950	140 288 458
	251080468	400300 Omstilling reiselivet - statlige midler	881 405	881 405
	251080506	400000 RIVCircular	-	9 379 866
	251080801	400100 Bredbåndsmidler før 2020 - HFK	51 118 948	44 264 464
	251080803	400100 bundet fond. Interreg Sverige Norge V statlige midler 553.63	2 707 287	2 707 287
Næring og internasjonalt samarbeid			574 458 750	644 727 075
	251080203	Brannsikring	5 548 224	3 383 771
	251080207	Ika Opplandene	16 026 580	15 970 211
	251080212	Tilrettelegging kulturmiljø	687 405	676 930
	251080213	Statlige Midler Funn Og Fonner	238 294	238 294

Årsberetning2024

	251080222	Tankeplass	728 935	728 935
	251080242	KIK - Kulturmiljøkompetanse i kommunene	4 029 866	3 920 379
	251080249	500800 FRIP, freda bygg i privat eie	47 607 197	54 418 207
	251080400	500400 Fylkesarkiv	400 000	400 000
	251080410	500100 Samling for kommunene	18 858	28 017
	251080411	500600 Kunsten å lære	1 632 409	1 408 954
	251080413	500100 Spillemidler	137 548 858	165 802 696
	251080414	500800 RA verdiskaping. Mobilisering og samfunnsutvikling	573 052	915 890
	251080415	500800 Tekniske og industrielle kulturminner (TIK)	3 712 918	3 101 444
	251080416	500800 Fartøyvern	743 832	2 251 827
	251080448	500300 Kulturarenaer	11 967 924	13 550 785
	251080449	500600 DKS spillemidler	15 536 595	13 981 871
	251080454	500100 Skilting og merking av tur-ruter i Innlandet	280 371	151 371
	251080455	500100 Friluftaktivitet	340 048	146 548
	251080456	500100 Tiltak i statlig sikra områder	1 588 400	1 033 400
	251080458	500100 Dagsturhytte-prosjektet	2 896 577	1 743 795
	251080461	500500 Mjøsbybiblioteket - et forprosjekt	35 029	-
	251080463	500500 E-bøker Innlandet - bibliotekene i Innlandet	255 755	465 681
	251080467	500800 RA post 73 Middelalderuiner øremerkede tilskudd	3 364 199	5 570 592
	251080477	500600 VGS-midler (K56003)	5 691 950	8 205 315

Årsberetning2024

	251080486	500700 Lokale, historiske ferdsselsårer	80 000	80 000
	251080490	500800 Middelalderbygg - post 73	1 954 878	2 035 060
	251080494	500500 Erasmus+ – Mobilitet	529 973	126 714
	251080504	500600 Littlab (samarbeidsprosjekt)	-	76 833
	251080505	500600 Arena Film – samarbeidsprosjektet	-	89 981
	251080507	500500 K55043 Aktiv formidling i Innlandet	-	44 553
	251080508	500500 K55044 Sammen om lesing	-	217 592
	251080509	500500 K55045 Climate for reading	-	53 870
	251080510	500300 Kunstprosjekt Våler i 1000 år	-	45 574
	251080511	500100 Stolpejakt Dagsturhytta	-	75 000
	251080518	500400 Forprosjekt - bevaring av data fra fagsystem	-	124 438
	251080814	KULA - inkl renter - Ubrukte Øremerk. Midler	50 755	50 755
	251080815	Verdensarv inkl renter - Ubrukte Øremerk. Midler	1 496 954	2 714 148
	251080827	500100 Bundet fond. Ferdsselsåre-prosjektet	1 982 000	1 772 000
Kultur			267 547 833	305 601 432
	251080221	11-K11009 Kmd - Pbl (110105) (OFK)	61 092	61 092
	251080225	11-K11006 Lnf-Spredt (OFK)	200 000	200 000
	251080226	11-K11007 Likestilling/Mangfold (OFK)	54 099	54 099
	251080418	600300 Øremerkede midler	-51 148	-51 148

Årsberetning2024

	251080423	600300 Mathilde (Horizon 2020)	118 884	118 884
	251080459	600100 Bolig for velferd	261 511	-
	251080478	600100 Tilskudd friskliv-, lærings- og mestringstilbud	-	34 623
	251080493	600100 Program for folkehelse 2019	2 343 252	685 152
	251080497	600100 Økt innsats mot rasisme	73 305	649 596
	251080516	600100 Fiskesprell	-	165 003
	251080817	Folkehelse/Fiskesprell - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	200 732	-
	251080818	Planfaglig læringsnettverk - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	607 956	607 956
	251080202	Folkehelse, K11016 (OFK)	160 754	-
	251080479	600200 Progr. folkehelse	1 918 000	-
	251080512	600200 Esira (EU-midler)	-	93 859
	251080418	600300 Øremerkede midler	10 660 515	11 337 684
	251080496	600000 Innoff røye-oppdrett	971 000	588 346
	251080202	Folkehelse, K11016 (OFK)	-	160 754
	251080459	600100 Bolig for velferd	-	139 281
	251080479	600200 Progr. folkehelse	-	2 068 000
	251080493	600100 Program for folkehelse 2019	-	-
	251080499	600400 Folkehelsemidler - K60044	4 099 800	7 167 216
	251080513	600400 Offentlig phd (Forskningsrådet)	-	1 379 945
	251080515	600400 Tilskuddsordning distriktskommuner	-	5 250 000
Samfunnsutvikling			21 679 752	30 710 343

Årsberetning2024

	251080481	700000 Fv. 34 Oppløst bompengeselskap	2 278 655	2 278 655
	251080482	700000 Fv. 33 Oppløst bompengeselskap	2 606 322	2 512 923
	251080483	700000 Fv. 255 Oppløst bompengeselskap	3 502 676	3 136 938
	251080503	700000 Tretten bru	-	3 790 658
	251080409	700800 TT ordningen	28 826 010	28 353 292
	251080231	11-K11019 Ats Mjøsbyen (OFK)	240 573	657 312
Samferdsel			37 454 236	40 729 778
	251080100	Transportløyver Våler V.G. (HFK)	325 000,0	325 000,0
	251080495	900000 Uværet «Hans» - mottatte skjønnsmidler	114 780 767,7	63 160 701,8
Sentrale poster			115 105 768	63 485 702
Totalsum			1 326 931 083	1 397 031 675

Note 12 – Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)

Det er ikke omsatt aksjer/finansielle anleggsmidler i 2024.

Note 13 – Ytelser til ledende personer

Tall i hele kroner	Brutto lønn	Fast godtgjørelse	Bonus	Eventuelt annen tilleggs godtgjørelse
Fylkesordfører	1 146 697			
Fylkeskommunedirektør	2 105 518			73 364*

*utgifter knyttet til bolig

Note 14 – Godtgjørelse til revisor

Godtgjørelse til revisor	Godtgjørelse
Regnskapsrevisjon	2 176 265
Forvaltningsrevisjon	2 133 341
Rådgiving/møter	81 473
Sum	4 391 079

Tall i henhold til avregning av total ressursbruk revisjonen 2024.

Note 15 – Tannhelse

	Ikke- økonomiske tjenester	Kommersielle tjenester	Sum	Andel kommersielle
Pasientinntekter	0	38 639 550	38 639 550	100 %
Andre inntekter	43 108 287	3 084 925	46 193 212	7 %
Direkte kostnader	204 797 751	36 139 353	240 937 104	15 %
Indirekte kostnader	68 667 688	8 612 156	77 279 844	11 %
	-230 357 153	-3 027 034	-233 384 186	
Andel av felles utgifter	18 243 616	3 474 975	21 718 591	16 %
Driftsmargin	-248 600 769	-6 502 008	-255 102 777	
Avskrivninger (direkte)	5 957 837	1 134 826	7 092 663	16 %
Avskrivninger (indirekte)	1 802 873	343 404	2 146 277	16 %
Renteutgifter (netto renteutgifter)	851 926	162 272	1 014 198	16 %
Overskudd/underskudd	-257 213 405	-8 142 510	-265 355 915	
	84 %	16 %		

Prinsipper for fordeling av inntekter og utgifter, jf. § 5

Pasientinntekter er i regnskapsoppstillingen fordelt ut fra faktisk bruk av tjenestene for henholdsvis ikke-økonomiske tjenester og kommersielle tjenester. Øvrige inntekter, samt direkte kostnader og avskrivninger er fordelt mellom de forskjellige delene av tannhelsevirksomheten ut fra behandlingstid.

Siden mange av de direkte utgiftene blir fordelt løpende er det brukt en fordeling basert på behandlingstimer i 2023. Da utgjorde den kommersielle delen 16 % av totale behandlingstimer. Stortinget har vedtatt at pasienter i gruppe D2 og D3 (21-26 åringer) skal ha 75 % rabatt i 2024. Disse gruppene har tidligere betalt 100 %, og dette sammen med høy turnover blant tannleger og enkelte ubesatte tannlegestillinger i hele/ deler av året ved enkelte klinikker, altså redusert behandlerkapasitet, bidrar til inntektssvikt.

Indirekte kostnader og rentekostnader, som ikke kan allokere direkte til tannhelsetjenesten i fylkeskommunen, er henført til tannhelsetjenesten ut fra tannhelsetjenestens andel av henholdsvis ansatte i fylkeskommunen og bokførte verdier for varige driftsmidler. Deretter er disse kostnadene fordelt ut fra behandlingstid innenfor de forskjellige delene av tannhelsevirksomheten. Mange klinikker har jobbet systematisk i 2024 med etterslep i forhold til de lovpålagte (prioriterte) pasientgruppene. Resultatet av det, er at man har tatt inn færre voksne, betalende pasienter enn man normalt ville ha gjort.

Fastsettelse av kompensasjon for tjenester av allmenn økonomisk betydning, jf. § 6

Innlandet fylkeskommune mener at det er et fungerende tannhelsemarked i hele fylkeskommunen, og tilbyr ikke tannhelsetjenester av "allmenn økonomisk betydning" jf. § 5 første ledd bokstav b.

Avkastningskrav for kommersielle tannhelsetjenester, jf. § 6

Kommersielle tjenester skal som minimum ha et nivå på kapitalavkastning tilsvarende det et normalt privat foretak som overveier å tilby tjenesten skulle budsjettere for.

Den kommersielle delen viser et underskudd, og oppfyller ikke minimumskravet etter forskriften for de kommersielle tannhelsetjenestene i 2024. Det er igangsatt tiltak som skal løse dette de neste to år, men det er utfordrende for en fylkeskommunal tannhelsetjeneste å gå med tilsvarende overskudd som private konkurrenter. Effektiviteten kan vanskelig sammenlignes med det som er normalt hos private, som følge av en annen infrastruktur/demografi, rammevilkår og mange små klinikker med lav utnyttelse av utstyr. Det er høy turnover på våre tannleger og derfor også mange nyutdannede. En påstand er at fylkeskommunens klinikker "fører" det private med tannleger.

Note 16 – Andre forhold – usikre forpliktelser

En av Innlandet fylkeskommunes leverandører ble i 2020 satt under konkursbehandling. I den sammenheng har Innlandet fylkeskommune forpliktelser som vurderes usikre. Disse usikre forpliktelsene er ikke regnskapsført i 2024. Innlandet fylkeskommune bestrider mottatte krav fra denne leverandøren. Saken er under behandling i rettsapparatet og dom ble avsagt i lagmannsretten januar 2025. Det avventes om dommen blir stående eller om hele/deler vil bli anket.

Note 17 – Disposisjonsfond – oversikt per utgangen 2024

Nedenfor følger en oversikt over disposisjonsfondene, med saldo ved utgangen av 2024. Det er forutsatt disponeringer fra disse fondene i forbindelse med planperioden 2025 – 2028.

Årsberetning2024

Avdeling	Art	Tekst	IB 01.01.24	UB 31.12.24
Fylkeskommunedirektør	256080432	100000 Organisasjonsutvikling og digitalisering IFK (FT15/21)	3 500 000	3 500 000
Fylkeskommunedirektøren			3 500 000	3 500 000
Stab	256080361	Resultatfond Stab - Kompetanse	302 937	302 937
	256080362	Resultatfond Stab - Adm og fellestjenester	4 026 545	4 204 960
Stab, Kommunikasjon	256080002	Kommunikasjonsstrategi/tiltak (FT 94/20)	1 536 800	1 536 800
	256080892	Omprofilering og nettside IFK kommunikasjon	1 480 752	1 480 752
Stab			7 347 034	7 525 449
Administrasjon	256080365	Resultatfond Administrasjon - Adm og fellestjenester	3 521 932	5 099 328
Adm., Drift og leveranse	256080891	Infrastrukturmidler IKT	2 216 925	2 216 925
Adminstrasjon			5 738 857	7 316 253
Eiendom	256080114	Legionellasikring vg. skoler (FT49/19)	2 995 345	2 934 864
	256080115	Erstatningslokaler inv. prosjekter skoler mv (FT 77/18)	1 600 000	6 200 000
	256080225	77-Oppfølging av klimahandlingsplan (FT33/19) (OFK)	248 125	248 125
	256080366	Resultatfond Eiendom - Kompetanse	4 490 099	8 190 397
	256080367	Resultatfond Eiendom - Tannhelse	476 499	1 014 542
	256080368	Resultatfond Eiendom - Kultur	31 507	125 857
	256080369	Resultatfond Eiendom - Fylkesveger	12 077	19 281
	256080370	Resultatfond Eiendom - Kollektivtransport	118 255	182 018

Årsberetning2024

	256080372	Resultatfond Eiendom - Samf., plan og miljø	11 472	11 472
	256080373	Resultatfond Eiendom - Adm og fellestjenester	4 280 561	4 280 561
	256080414	190000 Energifond eiendom	35 930 000	35 930 000
	256080415	190000 Eiendomsforvaltningssystem	750 000	700 000
Eiendom			50 943 940	59 837 117
Kompetanse og tannhelse	256080374	Resultatfond Kompetanse og tannhelse - Kompetanse	23 402 002	10 562 510
Kompetanse og tannhelse	256080466	200000 Omstillingsmidler kompetanse (FT 18/23)	5 694 894	-
Kompetanse og tannhelse	256080468	200000 Oppstart linjetilbud 2023/2024 (FT 18/23)	8 750 000	-
Kompetanse og tannhelse	256080480	200000 Tiltak borteboere	-	9 500 000
Komp., Koordinering og lederstøtte	256080112	Disp fond uteområder vg. skoler	950 969	657 812
Komp., Regional kompetanseutvikling	256080473	200200 Reg.plan inkludering – kompetansetiltak	1 826 240	1 826 240
Komp., Elevtjenesten	256080428	200250 Handlingsplan for psykisk helse (FT 15/21)	11 095 000	8 641 017
Komp., Elevtjenesten	256080471	200000 Elevtjenesten inkl for lærlinger (FT 29/23)	1 500 000	1 500 000
Nord-Gudbrandsdal videregående skole	256080310	Resultatfond Nord-Gudbrandsdal vgs	-	-
Vinstra videregående skole	256080311	Resultatfond Vinstra vgs	2 180 469	2 139 407
Lillehammer videregående skole	256080312	Resultatfond Lillehammer vgs	-	707 729
Gausdal videregående skole	256080313	Resultatfond Gausdal vgs	1 543 270	1 269 683
Gjøvik videregående skole	256080314	Resultatfond Gjøvik vgs	3 492 331	3 107 093
Lena/Valle videregående skole	256080315	Resultatfond Lena/Valle	185 125	-

Årsberetning2024

Raufoss videregående skole	256080316	Resultatfond Raufoss vgs	1 808 945	1 871 027
Dokka videregående skole	256080317	Resultatfond Dokka vgs	1 824 338	1 709 558
Hadeland videregående skole	256080318	Resultatfond Hadeland vgs	4 654 395	4 654 395
Valdres videregående skole	256080319	Resultatfond Valdres vgs	2 875 401	1 509 516
Nord-Østerdal videregående skole	256080320	Resultatfond Nord-Østerdal vgs	1 140 489	-
Storsteigen videregående skole	256080321	Resultatfond Storsteigen vgs	57 534	-
Elverum videregående skole	256080322	Resultatfond Elverum vgs	5 198 622	-
Trysil videregående skole	256080323	Resultatfond Trysil vgs	1 140 320	1 353 485
Hamar katedralskole	256080324	Resultatfond Hamar katedralskole	6 342 915	6 342 915
Jønsberg videregående skole	256080325	Resultatfond Jønsberg vgs	2 287 851	2 021 425
Ringsaker videregående skole	256080326	Resultatfond Ringsaker vgs	3 003 866	3 400 328
Stange videregående skole	256080327	Resultatfond Stange vgs	2 606 829	1 865 366
Storhamar videregående skole	256080328	Resultatfond Storhamar vgs	3 191 080	3 606 978
Sentrum videregående skole	256080329	Resultatfond Sentrum vgs	3 809 613	3 809 613
Skarnes videregående skole	256080330	Resultatfond Skarnes vgs	1 263 194	739 627
Øvrebyen videregående skole	256080331	Resultatfond Øvrebyen vgs	1 898 029	1 898 029
Solør videregående skole	256080332	Resultatfond Solør vgs	-	887 512
Kompetanse			103 723 721	75 581 266
Tannhelse/fylkestannlegen	256080375	Resultatfond Kompetanse og tannhelse - Tannhelse	10 650 264	10 664 934
Tannhelse			10 650 264	10 664 934

Årsberetning2024

Næring og int. samarbeid	256080123	Disp fond Næringsutvikling	56 667 772	50 904 990
	256080376	Resultatfond Næring og int samarbeid - Næringsutv. og int.samarb.	8 291 507	8 291 507
	256080417	400000 Bedriftsintern opplæring	20 071 813	18 102 356
	256080426	400000 Kompetansefond - styrke av nærings- og friluftsliv (FT15/21)	27 000 000	23 301 462
	256080427	400000 Økt satsing næringsliv - særlig reiseliv og industri (FT15/21)	14 475 817	10 075 817
	256080482	400000 Innlandsporteføljen	-	474 101
Næring, Innovasjon og programutvikling	256080121	Økt bredbåndssatsing	-	-
	256080210	Grønn Framtid	10 583 155	9 769 429
	256080808	Fylkeskommunal medfinansiering Interreg Sverige - Norge	17 738 740	19 426 608
Næring, Innovasjon og utvikling	256080121	Økt bredbåndssatsing	24 705 377	-
	256080122	Disp fond Utvikling høgskelelilbudet	3 468 655	-
	256080212	Cybersikkerhet	4 914 074	-
Næring, Næring og omstilling	256080124	Disp fond bioøkonomi oppf strategi	14 424 762	9 763 309
	256080212	Cybersikkerhet	-	3 803 310
	256080461	400300 Stimuleringsmidler Internasjonalt Samarb.	1 482 500	1 337 663
Næring og internasjonalt samarbeid			203 824 172	155 250 552
Kultur	256080378	Resultatfond Kultur - Kultur	8 847 607	7 666 298
	256080420	500000 Større arrangement	2 375 000	2 640 000

Årsberetning2024

	256080475	500000 Fylkeskulturprisen	100 000	-
	256080477	500000 Kulturstrategien	130 000	927 362
	256080485	500000 Utvandrerjubileet	-	5 655 867
	256080806	11606 KBK - Fylkeskommunale tilsagn (HFK)	24 959	-
Kultur, Idrett	256080409	500100 Øremerket tilskudd	35 000	32 000
	256080410	500100 Plan for fysisk aktivitet	501 000	1 010 000
	256080439	500100 Ro- og padleleden Innlandet	275 527	275 527
	256080474	500100 Gjøvik rideklubb/VM Mounted Games 2026	2 000 000	2 000 000
	256080511	500100 Stolpejakt Dagsturhytta	-	186 000
Kultur, Bygg og landskap	256080224	15-Oppfølging av klimahandlingsplan (FT33/19) (OFK)	284 154	65 200
	256080416	500200 Kulturarv, verneverdige bygg og anlegg IFK	2 312 586	3 132 671
	256080418	500200 Øremerket tilskudd fylkeskommunale midler	6 868 918	5 724 662
	256080444	500220 Verdiskapning RA - kulturarv	500 000	316 357
	256080470	500220 Skogfinsk museum (FT 29/23)	4 000 000	4 000 000
Kultur, Kunst og kultur	256080108	Disp fond rådhus-teater Kongsv. (FT29/23)	10 000 000	10 000 000
	256080400	500300 Kulturaktivitet for barn og unge	110 000	344 000
	256080401	500300 Kunstnerresidenser	183 000	48 000
	256080402	500300 Utviklingsmidler	859 528	350 528
	256080406	500300 Øremerket tilskudd Kunst og kultur	120 000	110 000

Årsberetning2024

	256080407	500300 Stipend - Etablerte kunstnere	900 000	1 000 000
	256080413	500300 Kunstprosjekt Hundorp	64 880	64 880
	256080431	500300 Kulturkort (FT 15/21)	3 310 127	1 758 608
	256080440	500300 Folkedans	669 250	48 250
	256080476	500300 Regionale ungdomssatsinger	300 000	300 000
Kultur, Bygg og landskap	256080481	500800 Reg. historiesenter Domkirkeodden	-	47 800 000
Kultur			44 771 536	95 456 209
Samfunnsutvikling	256080379	Resultatfond Samfunnsutv. - Samf., plan og miljø	125 456	3 097 868
	256080433	600000 Klimafond IFK	17 877 269	4 607 770
	256080449	600000 ATP - prosjekter	6 523 197	-
	256080458	600000 Tett på 2030 (FT 71/22)	5 006 662	-
	256080463	600000 Regional plan - inkluderende Innlandet	4 815 395	-
	256080479	600000 Mulighetsstudie kjernekraft Innlandet	-	321 700
	256080483	600000 Kongsvinger universitetsprosjekt	-	2 400 000
Samfunnsutv., Kommunal veiledning og plan	256080430	600100 Inkluderingsprosjekt Kongsvinger-regionen (FT 15/21)	2 000 000	1 000 000
	256080445	600100 Påvirkningsfaktorer folkehelse	315 000	315 000
Samfunnsutv., Regional utvikling og analyse	256080446	600200 Samfunnsnyttige organisasjoner	25 000	25 000
	256080447	600200 Innlandsstrategi/regionale planer	481 050	-
	256080448	600200 Innlandsstatistikk	1 219 346	2 299 597

Årsberetning2024

	256080463	600000 Regional plan - inkluderende Innlandet	-	-
Samfunnsutv., Klima og miljø	256080223	11-Klimahandlingsplan samfunnsutvikling (110122) (OFK)	1 000 000	1 000 000
	256080452	600300 Arealregnskap (FT18/22)	500 000	500 000
	256080464	600300 Regional plan - klima, energi og miljø	8 710 748	8 637 496
	256080465	600300 Klimasmart Fjellregion - utredning klyngesamarbeid	1 000 000	1 000 000
	256080469	600300 Oppdrag Mjøsa - prosjekt (FT 18/23)	3 000 000	1 500 000
	256080478	600300 Vassdragsmidler	452 000	192 000
Samfunnsutv., Strategisk planlegging og samordning	256080447	600200 Innlandsstrategi/regionale planer	-	481 050
	256080449	600000 ATP - prosjekter	-	4 898 197
	256080458	600000 Tett på 2030 (FT 71/22)	-	940 800
	256080463	600000 Regional plan - inkluderende Innlandet	-	2 241 240
	256080484	600400 Strategisk påvirkningsarbeid (FT 68/24)	-	1 470 000
Samfunnsutvikling			53 051 123	36 927 717
Samferdsel	256080380	Resultatfond Samferdsel - Fylkesveger drift/vedlikehold	4 688 321	383 415
	256080460	700000 Tretten bru	11 517 518	-
Samferdsel, Dekke og merke	256080223	11-Klimahandlingsplan samfunnsutvikling (110122) (OFK)	1 435 026	-
Samferdsel, Kollektivtransport	256080382	Resultatfond Samferdsel - Kollektivtransport	42 723 448	44 405 187
Samferdsel, Kundesenteret	256080852	Disp.Fond TT	11 365 176	5 000 000

Samferdsel, Trafikksikkerhet og planforvaltning	256080437	700800 FTU "Hjertesone"	2 329 955	1 470 405
Samferdsel, Strategi og utvikling	256080412	700900 ATP-midler	4 898 500	3 898 500
	256080459	700900 Regional plan for samfunnstryggleik (FT 71/22)	10 000 000	8 708 520
Samferdsel			88 957 944	63 866 027
Sentralt ansvar	256080005	Premieavviksfond IFK	338 983 449	271 394 529
	256080007	Ekstra arbeidsgiveravgift 2024 (FT 101/23)	-	-
	256080020	Generelt disposisjonsfond IFK	84 259 991	149 801 300
	256080021	Reservefond IFK	113 208 933	90 742 299
	256080022	Egenfinansiering investeringer IFK	119 850 305	138 326 971
	256080103	Omstillingsfond IFK	6 792 576	3 691 184
	256080106	Digitaliseringsfond IFK	1 589 000	1 589 000
Sentralt ansvar			664 684 253	655 545 284
Totalsum			1 237 192 845	1 171 470 808

Kommunaløkonomisk bærekraft

Bærekraftig økonomiforvaltning

Kommuneloven har en rekke bestemmelser knyttet til langsiktig økonomiforvaltning. I § 14-1 står det at fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. Det fremkommer også i § 14-1 5. ledd at investeringene over tid skal ha en egenfinansiering som ivaretar fylkeskommunens økonomiske handleevne. I årsberetningen skal det redegjøres for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid (§ 14-7 bokstav a).

Generasjonsprinsippet er et viktig prinsipp i den langsiktige økonomiforvaltningen. Dette innebærer at de som nyter godt av dagens fylkeskommunale tjenester, også skal betale for dem og at utgiften ikke skyves over på neste generasjon. Generasjonsprinsippet innebærer også at den økonomiske handleevnen skal være minst like god i fremtiden som den er i dag.

Formuesbevaringsprinsippet er også et viktig prinsipp. I et langsiktig perspektiv er det viktig å bevare fylkeskommunens realkapital. Dette innebærer at man har en økonomisk stilling som tillater investeringer og formuesbevarende vedlikehold. Gjennom oppfølging av økonomiske styringsparametere over tid, vil fylkeskommunen etablere en økonomistyring som ser ut over budsjettåret og økonomiplanperioden.

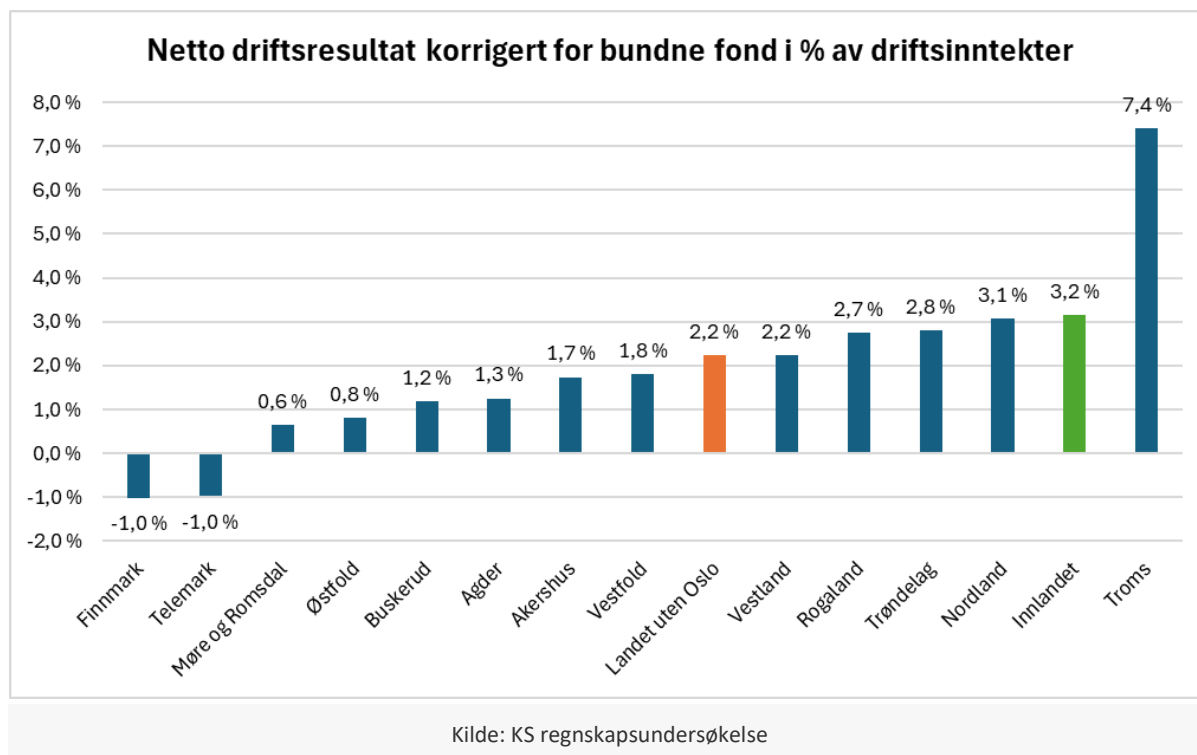
Økonomiske styringsparametere

Tabellen under viser de økonomiske styringsparameterne som ble vedtatt i juni 2023 (FT 30/23) for årene 2024 – 2027 med resultater for 2024. Styringsparameterne har vært om lag de samme de siste årene og dette gir kontinuitet i den økonomiske oppfølgingen.

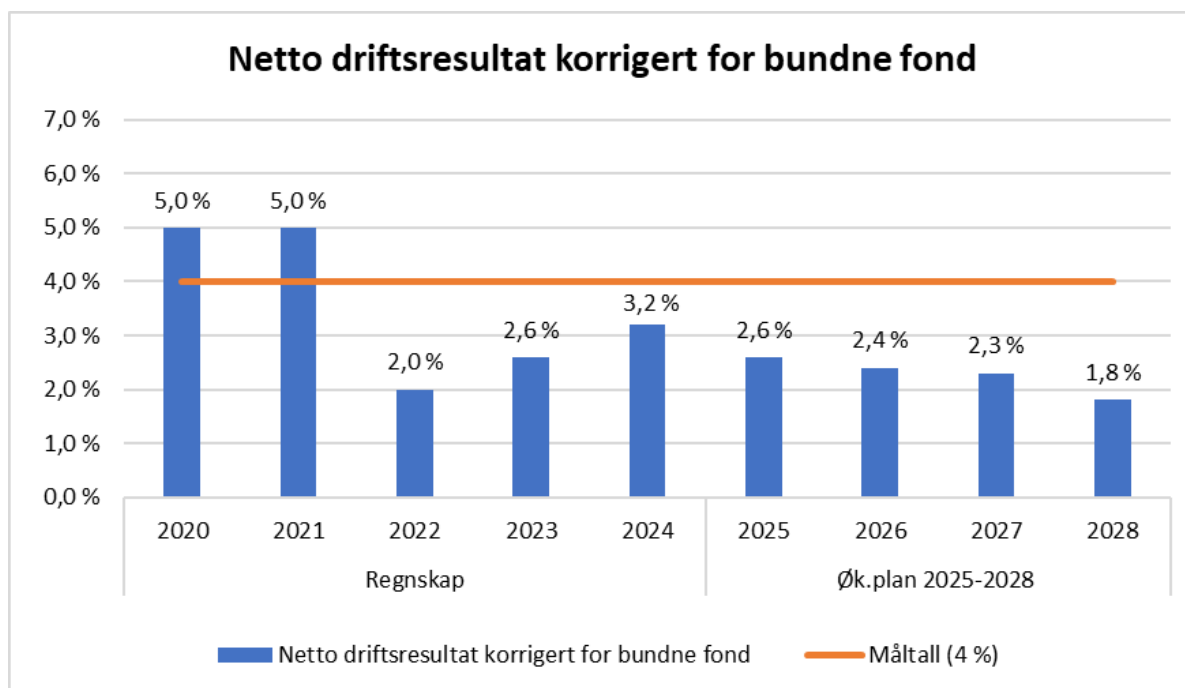
Økonomiske styringsparametere	Mål	Resultat
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	4 %	4,0 %
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	4 %	3,2 %
Egenfinansiering av investeringer i % av driftsinntekter	4 %	3,9 %
Egenfinansiering av investeringer i % av sum investeringer	30 %	37,8 %
Brutto langsiktig lånegjeld i % av driftsinntekter	75 %	64,4 %
Mindreforbruket skal avsettes til egenfinansieringsfond (30 %), reservefond (30 %) og generelt disposisjonsfond (40 %)		Gjennomført
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	5 %	13,5 %
Generelt disposisjonsfond og reservefond pr. 1.1.	> 350 mill. kroner	240,5 mill. kroner

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter, utbytte og avdrag, og viser hva fylkeskommunen sitter igjen med til avsetninger og egenfinansiering av investeringer. Målet for netto driftsresultat er 4 % av driftsinntekter. Dette er det anbefalte nivået satt av Teknisk beregningsutvalg for fylkeskommuner. Netto driftsresultat for 2024 ble på 4,0 %. Korrigert for statlige, bundne fond er resultatet på 3,2 %. Landsgjennomsnittet er på 2,2 %. Siden de statlige bundne fondene er øremerkede midler som fylkeskommunen ikke fritt kan disponere, korrigerer vi for disse i framstillingen av netto driftsresultat.

Figuren under viser netto driftsresultat for Innlandet fylkeskommune, korrigert for bundne fond for perioden 2020-2028, der tallene for 2020-2024 er regnskapstall og tallene for 2025-2028 er budsjettert/planlagt iht. vedtatt økonomiplan 2025-2028/Årsbudsjett 2025.

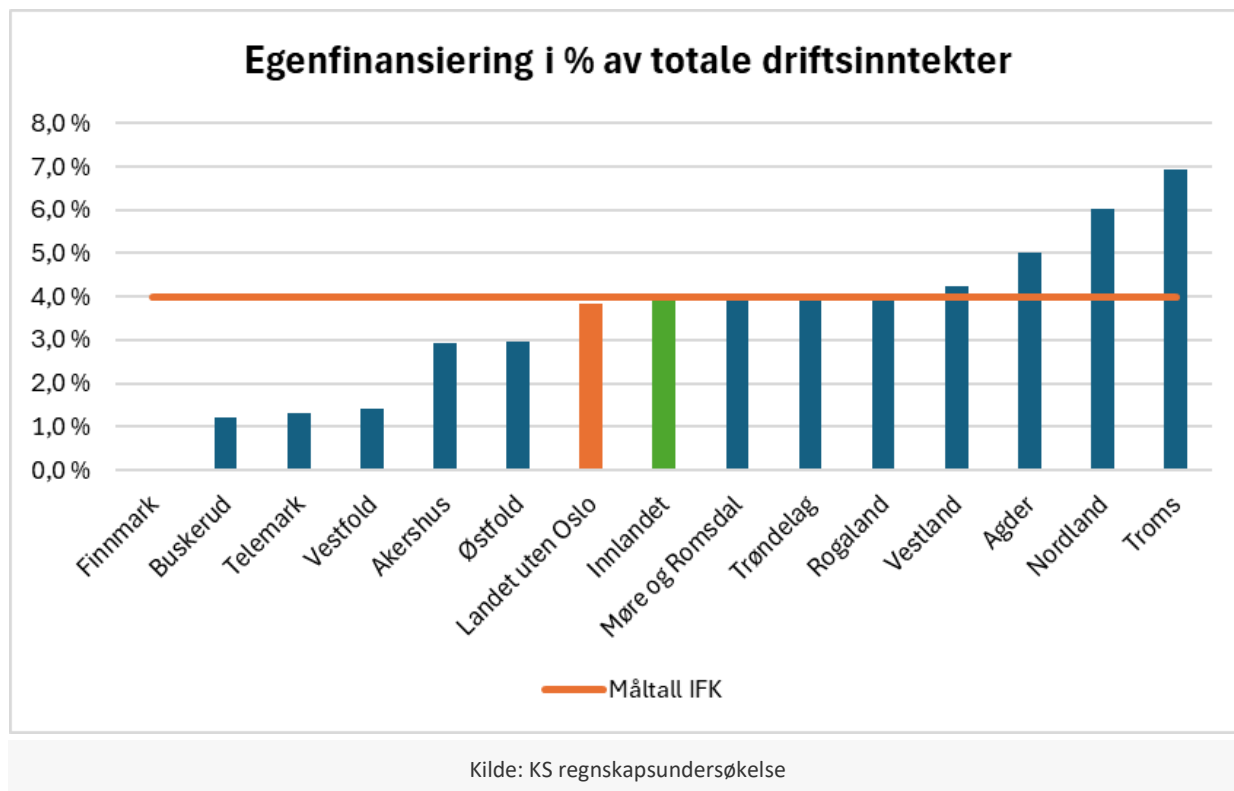

Egenfinansiering av investeringer

Det er et mål for egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat bør i hovedsak gå til egenfinansiering av investeringer og derfor er målet satt til 4 % av driftsinntekter. Resultatet for 2024

viser en egenfinansiering på 3,9 % av driftsinntektene. Videre utgjør egenfinansieringen 37,8 % av sum investeringer og er i nærheten av målet på 40 %. Den gode egenfinansieringen i 2024 skyldes avsetning av mindreforbruket i 2022 til egenfinansieringsfond.

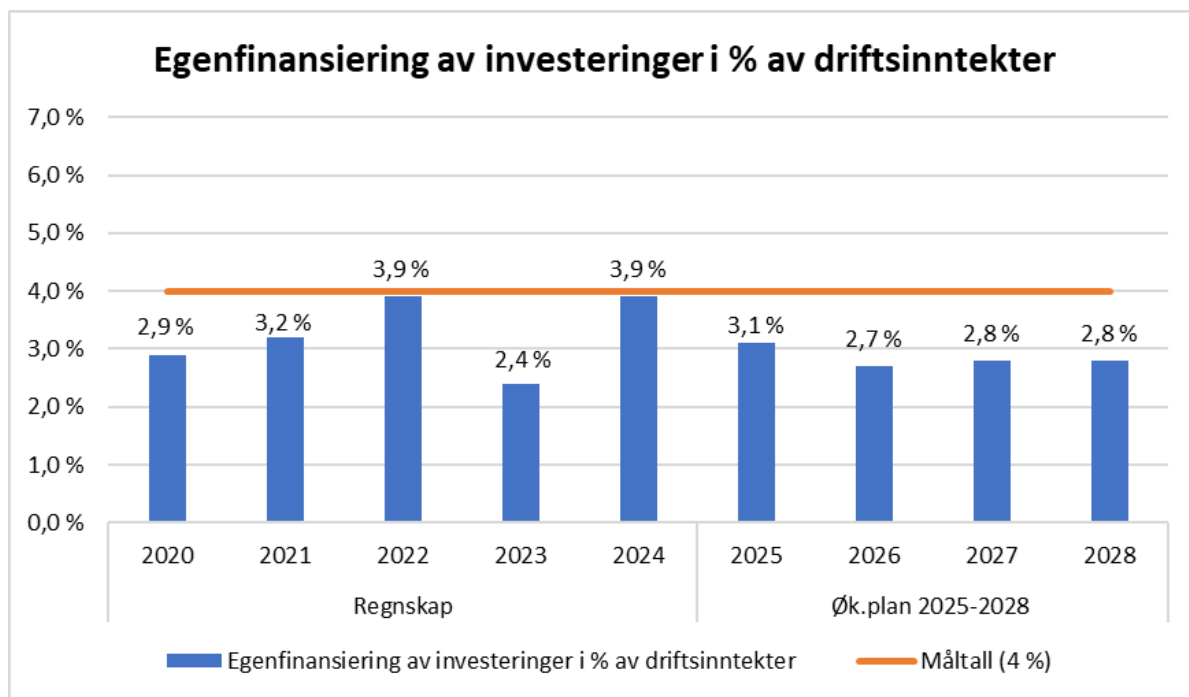
Figuren under viser en sammenligning av egenfinansiering i % av driftsinntekter for fylkeskommunene i regnskapsåret 2024. Egenfinansiering i denne sammenheng tilsvarer overføringen fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet.

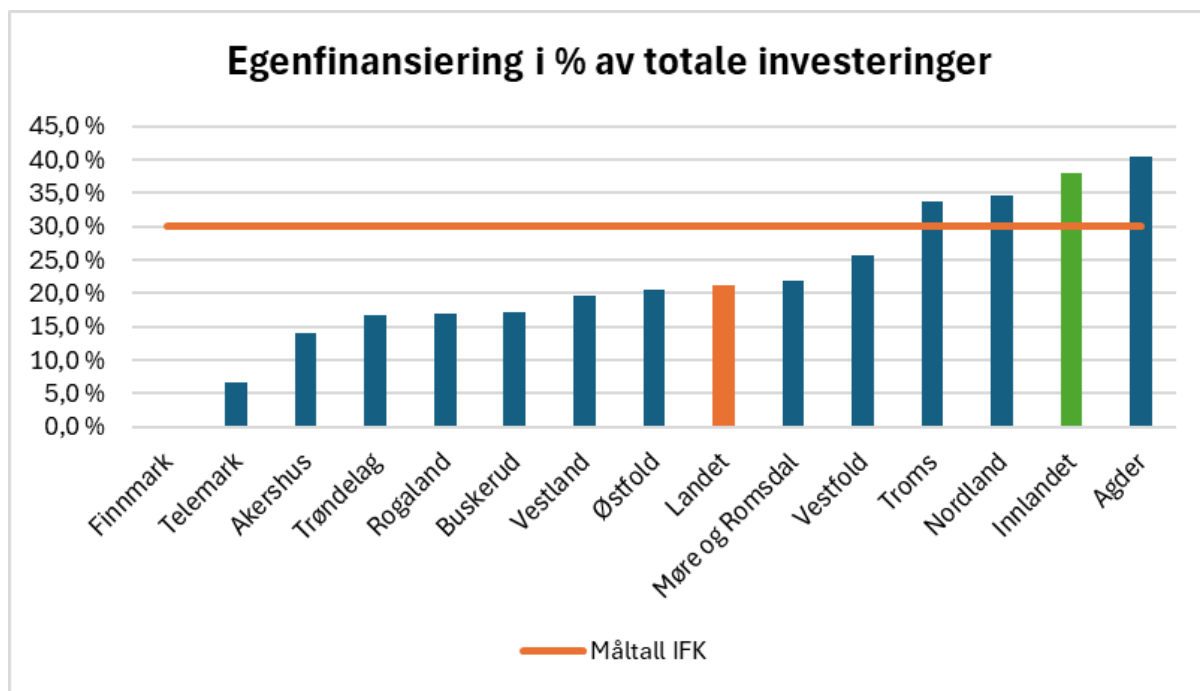
Ved en vedvarende lav egenfinansiering ivaretas ikke den økonomiske handleevnen over tid. Lav egenfinansiering gjør at en større andel må finansieres med lån dersom investeringsnivået ikke tas ned. Dette gjør at gjelden øker og dette skyver regningen over på neste generasjon i form av økte finansutgifter.

Dersom investeringsnivået reduseres for å holde gjeldsgraden nede, vil investeringsnivået kunne bli for lavt med tanke på å ivareta fylkeskommunens realformue (formuebevaring).

Figuren under viser egenfinansiering av investeringer i prosent av driftsinntekter for perioden 2021-2028, der tallene for 2021-2024 er regnskapstall og tallene for 2025-2028 er budsjett/planlagt iht. vedtatt økonomiplan 2025-2028/Årsbudsjett 2025.

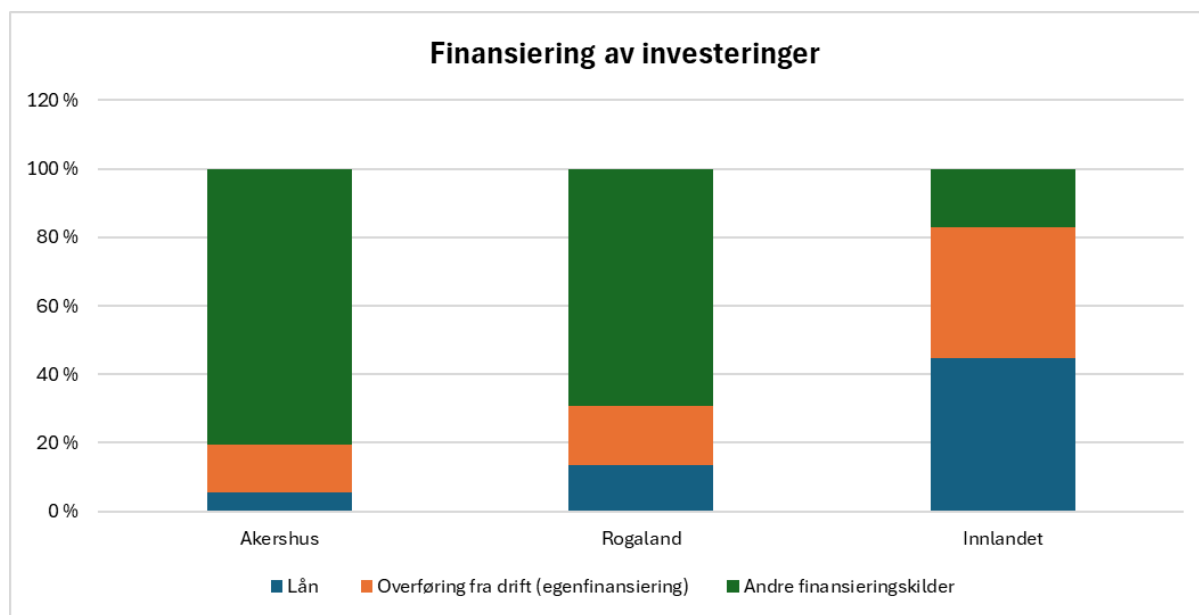
Egenfinansieringen i prosent av totale investeringer ligger over det nasjonale snittet og måltallet i 2024, men fylker som har mye investeringer som finansieres av tilskudd fra andre (f.eks. byvekstavtaler) drar ned det totale snittet i diagrammet nedenfor.

Kilde: KS regnskapsundersøkelse

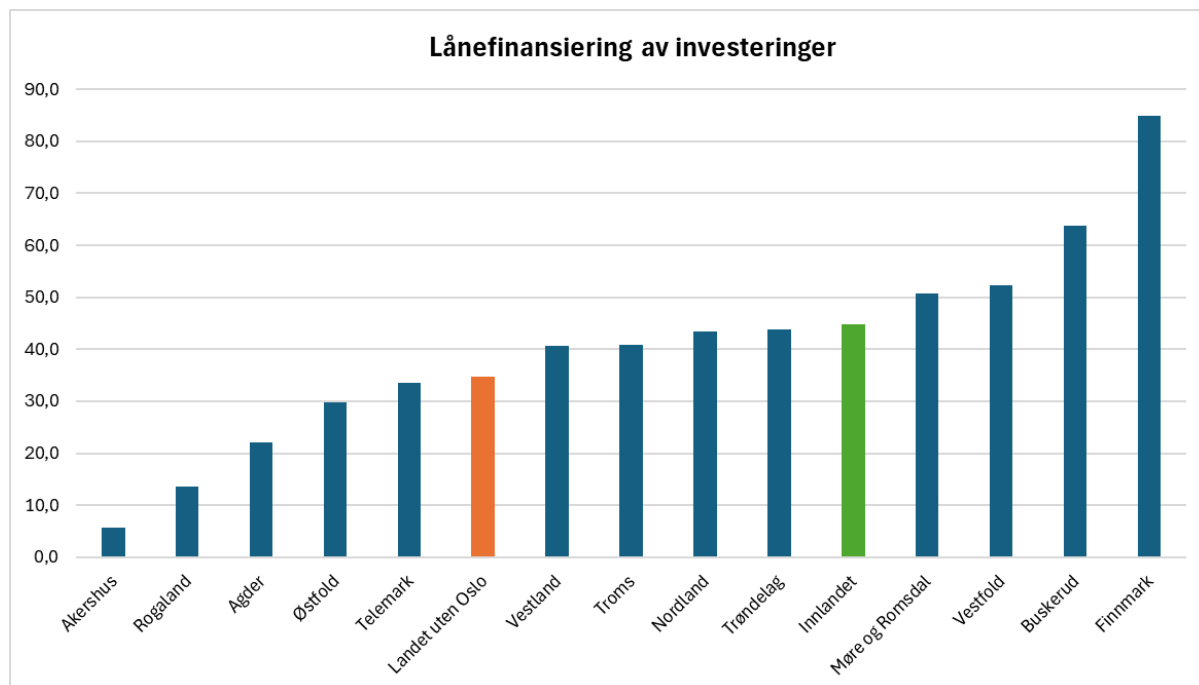
For å vise hvordan andre finansieringskilder påvirker totalbildet er det viktig å se på hvor stor andel av investeringene som er lånefinansiert. I figuren under blir Innlandet sammenlignet med Rogaland og Akershus. Her fremkommer det at grunnen til at Rogaland og Akershus har en lavere prosentvis overføring fra drift i prosent av totale investeringer er at de har en høy andel finansiering fra andre

kilder. Dermed utgjør overføringen fra driftsregnskapet en lavere andel av de totale investeringene. Andre finansieringskilder inneholder bla. tilskudd fra andre (f.eks. byvekstmidler), kompensasjon for merverdiavgift etc.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Tabell nr. 12332

Figuren under viser hvor mye av de totale investeringene som ble lånefinansiert av de ulike fylkeskommunene i 2024.

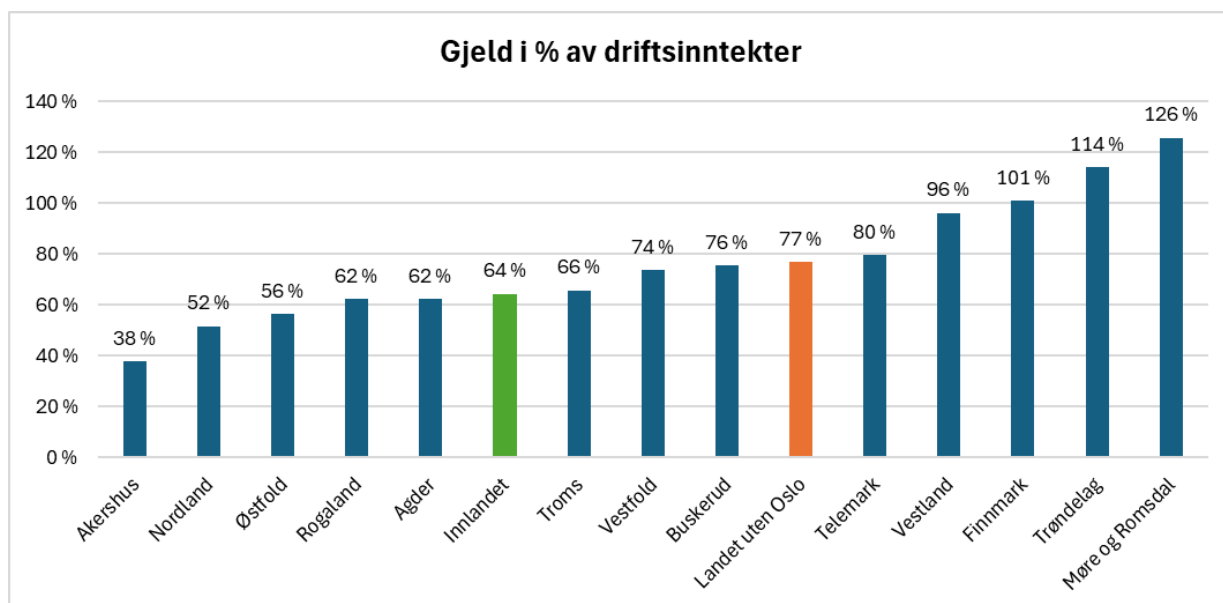

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Tabell nr. 12332

Gjeldsgrad

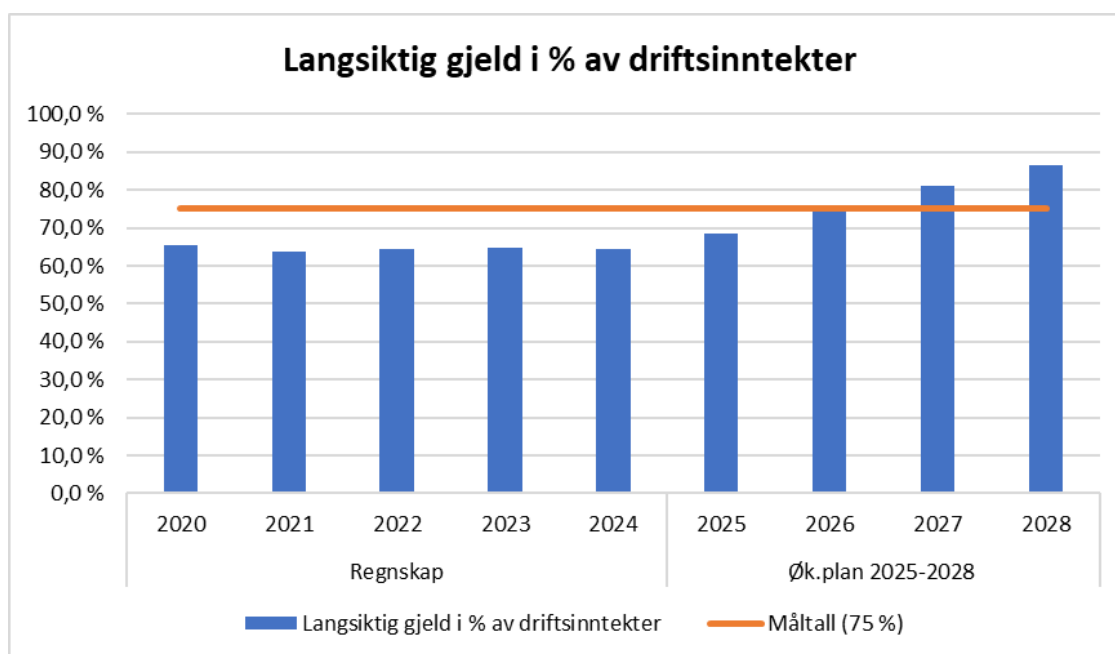
Gjeldsgraden måles som andelen gjeld av sum driftsinntekter (brutto langsiktig lånegjeld). Det er en

målsetting for fylkeskommunen at gjeldsgraden ikke skal overstige 75 %. Gjeldsgraden ble i forbindelse med årsbudsjett-vedtaket for 2024 antatt å bli på 68,7 %. Gjeldsgraden ble på 64,4 %. Dette skyldes lavere låneopptak enn planlagt, samt økte driftsinntekter på ca. 470 mill. kroner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Tabell nr. 12133

Figuren under viser gjeldsgraden for perioden 2020-2028, der tallene for 2020-2024 er regnskapstall og tallene for 2025-2028 er budsjettert/planlagt iht. vedtatt Økonomiplan 2025-2028/Årsbudsjett 2025.

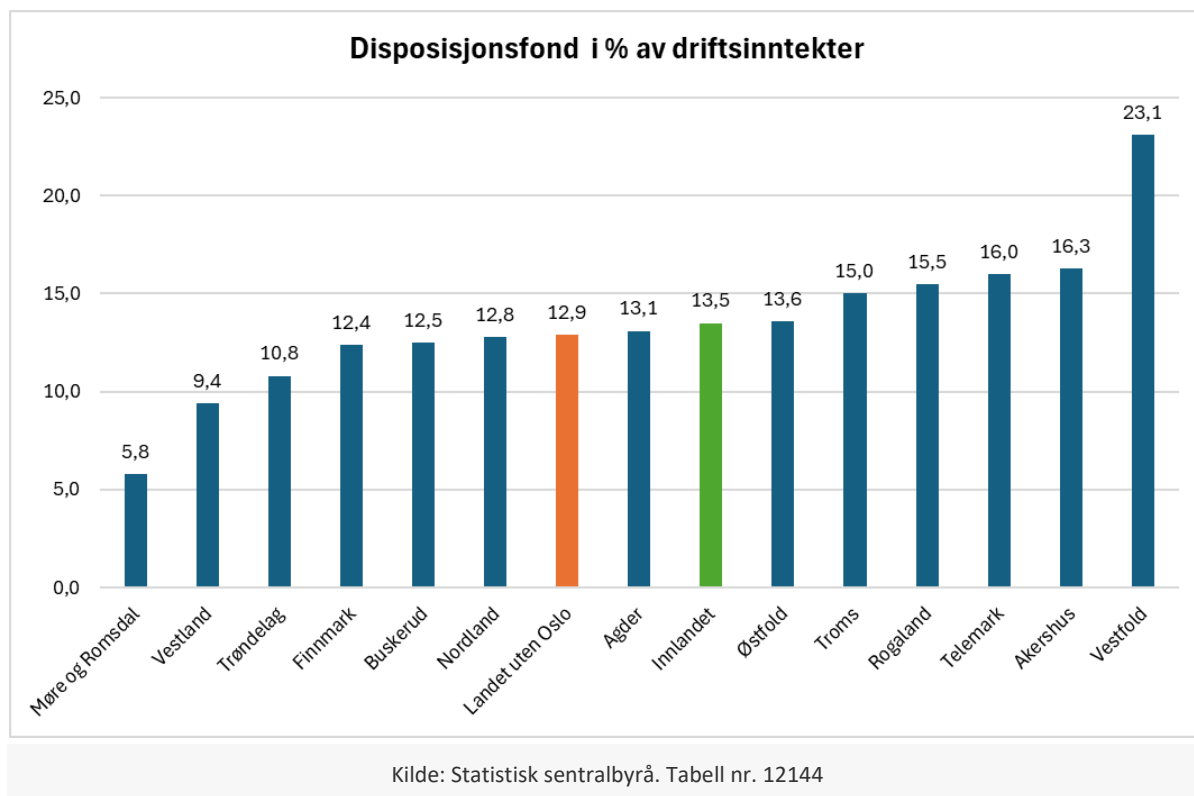
Økt lånegjeld vil påvirke fylkeskommunens rente- og avdragsutgifter og dermed fylkeskommunens driftsbudsjett. En høy gjeldsgrad innebærer at mer av regningen skyves over på neste generasjon.

Risikoen ved høy gjeld er knyttet til framtidige renteøkninger. Det er viktig at lånegjelden ikke blir for høy, da inntektene til fylkeskommunen er ventet å gå ned i årene som kommer og det må tas hensyn til

at gjelden skal betales selv om inntektene går ned.

Disposisjonsfond

Det er en målsetting av andelen disposisjonsfond målt i forhold til driftsinntekter skal være på minst 5 %. Resultatet pr. 31.12.2024 er en fondsandel på 13,5 %. Dette er rett over landsgjennomsnittet på 12,9 %. En stor andel av fylkeskommunens disposisjonsfond består av tilsagn på tilskuddsordninger som ikke er utbetalt enda, og disse midlene er ikke frie for fylkeskommunen å omdisponere.

På generelt disposisjonsfond sto det ved årets slutt 149,8 mill. kroner. Dette er etter at 40 % av mindreforbruket fra 2024 (67,7 mill. kroner) er tilført fondet som en del av regnskapsavslutningen.

Overføringsordningen

Økonomi- og finansreglementet (kap. 5.4) angir bestemmelser for overføring av netto besparelser og overskridelser for fylkeskommunens virksomheter og avdelinger, jf. overføringsordningen.

I henhold til overføringsordningen kan netto besparelser og overskridelser på de enkelte rammeområdene overføres til påfølgende budsjettår. Dette skal som hovedregel skje ved at:

- netto besparelse avsettes til disposisjonsfond (resultatfond)
- netto overskridelse overføres i sin helhet til inndekning neste budsjettår.

Den enkelte videregående skole, tannhelsetjenesten og avdeling/stab i sentraladministrasjonen kan ha en akkumulert besparelse i resultatfond som utgjør maksimalt 3,5 % av egen brutto budsjettamme (1). For drift og vedlikehold av fylkesveger gjelder ikke denne begrensningen.

I sum ble det i regnskapet for 2024 avsatt 16,7 mill. kroner til respektive resultatfond knyttet til besparelser. Videre er det gjort bruk av resultatfond på 31,8 mill. kroner i 2024, hvorav 4,4 mill. kroner

er knyttet til planlagt bruk av resultatfond gjennom året og 27,4 mill. kroner er knyttet til slutføringen av overføringsordningen i forbindelse med regnskapsavslutningen. Status resultatfond per 31.12.2024 er 151,4 mill. kroner.

Videregående skoler og avdelinger med overskridelser skal dekke inn hele overskridelsen ved bruk av tidligere opparbeidet resultatfond. Dersom resultatfondet ikke er tilstrekkelig, skal resten av overskridelsen dekkes i sin helhet året etter at den har oppstått gjennom redusert budsjetttramme. Dette behandles i en budsjettjusteringssak til fylkestinget. For 2024 var det 5 videregående skoler som hadde et merforbruk etter bruk av tidligere opparbeidet resultatfond.

(1) Overføringsordningen knyttes til ansvar. Hva som settes av til resultatfond iht. ordningen kan derfor ikke leses direkte ut fra resultatet på rammeområder.

Etikk og internkontroll

Etikk

I 2024 ble det laget en "Etikkplakat" for Innlandet fylkeskommune. Etikkplakaten gjelder for alle ansatte og tar utgangspunkt i "Kultur for ledelse og medarbeiderskap". Etikkplakaten ble drøftet i sentralt informasjons- og drøftingsmøte og vedtatt i fylkeskommunedirektørens ledermøte i januar 2024. Etikkplakaten er tilgjengelig for alle ansatte i kvalitetsverktøyet.

I tillegg til lov, avtaleverk, og internt vedtatt arbeidsreglement, retningslinjer, delegasjonsreglement mv., beskriver vedtatt organisasjonspolitikk «Kultur for ledelse og medarbeiderskap» hvordan vi ønsker å ha det i fylkeskommunen. Verdier som skal være førende i alt vårt arbeid er tillit, raushet og åpenhet. Hvordan vi videreutvikler vår organisasjonskultur er fokus også framover.

Internkontroll

Internkontroll er en viktig del av fylkeskommunens helhetlige virksomhetsstyring. Det arbeides kontinuerlig for å sikre at fylkeskommunen har prosesser og systemer som fungerer og fanger opp utfordringer i rett tid.

Fylkeskommunen definerte i 2022 et ambisjonsnivå for internkontroll fram mot 2025. I arbeidet med ambisjonsnivå er det lagt til rette for å ha en rød tråd fra fylkeskommunens målhierarki, gjennom de overordnede styringsdokumentene for virksomhetsstyring og ut i de enkelte tjenester og arbeidsprosesser. Tiltak for å nå ambisjonsnivået er rullert årlig og resultater fulgt opp som en del av øvrig rapportering. Det er bekymringsverdig at det totalt sett er lite ressurser i organisasjonen til å ha tilstrekkelig kontinuerlig og systematisk fokus på internkontroll i alle fagmiljøer. Dette har medført at det gjenstår en god del arbeid før fylkeskommunens internkontroll er risikobasert, helhetlig og integrert. Fristen for å nå ambisjonsnivået er flyttet til 2026 på grunn av nevnte ressursituasjon.

Nedenfor kommenteres de deler av fylkeskommunens internkontroll som har gjennomgående betydning for alle typer tjenester.

Delegering av myndighet

Reglement for delegering av myndighet ble vedtatt av fylkestinget i 2023. På bakgrunn av dette reglementet er det utarbeidet oversikt over hvilke roller fylkeskommunedirektøren har videredelegert myndighet til innenfor de ulike områdene.

Risikovurdering og -styring

Fylkeskommunen skal ha en risikobasert internkontroll. Det er etablert metodikk for risikostyring, og

digital verktøystøtte er implementert i hele virksomheten i 2024. Det har vært gjort et omfattende arbeid i å gi alle ansatte opplæring i metodikk og verktøystøtte ut fra rolle og ansvar i arbeidet med risikostyring i organisasjonen. Med felles, digital verktøystøtte vil mulighetene for å avdekke virksomhetskritiske risikoer og sårbarheter og være vesentlig bedret og på sikt være et viktig bidrag for å videreutvikle arbeidet med risikostyring.

Det har vært gjennomført flere risikovurderinger i virksomheten i 2024 både i tilknytning til anskaffelsesprosesser og i tjenesteproduksjonen for øvrig. Risikoer som avdekkes følges opp i henhold til fylkeskommunens vedtatte metodikk.

Avviksrapportering og -behandling

Det har gjennom året vært arbeidet med å skape en felles forståelse for at avviksregistrering og -behandling er et viktig element i utvikling og forbedring av de tjenester fylkeskommunen yter til innbyggerne, og for å sikre ansatte en tryggere arbeidshverdag.

Innlandet fylkeskommune har felles rutiner og verktøystøtte for å melde fra om avvik og saksbehandle avvik. Alle ansatte har tilgang til å melde fra om avvik. Det observeres en økning i antall avvik som registreres på bakgrunn av hendelser hvor elever har vært involvert.

Fylkeskommunen har hatt flere vesentlige avvik i 2024. I hovedtyngden av situasjonene er årsaken til avviket menneskelig feilhandling. Alle avvik følges opp av aktuell avdeling med eventuell støtte av fagressurser. Melding til statlig myndighet der hvor det er påkrevd, er ivarettatt av den enkelte enhet.

Oppfølging av internkontrollen

Internkontrollen følges opp fortløpende og rapporteres som en del av den øvrige rapporteringen i fylkeskommunen. I 2024 har det vært gjennomført flere statlige tilsyn. De avvik som er påpekt i de ulike tilsynene håndteres av den enkelte enhet.

I 2024 har det vært gjennomført internrevisjon av styringssystemet ved M/S Randsfjordferja Elrond og rederiet Innlandet fylkeskommune. Avvik som har blitt påpekt har blitt ivarettatt og utbedret av revidert part.

For å få en helhet i det arbeidet som er gjort for å følge opp internkontrollen i fylkeskommunen, må kontrollutvalgets gjennomføring og oppfølging av forvaltningsrevisjoner for 2024 sees i sammenheng med det som formidles her.

Oppfølging av klima

Klimabudsjett 2024

I økonomiplan 2024-2027/årsbudsjett 2024 la fylkeskommunen frem sitt fjerde klimabudsjett. Klimabudsjettet er et verktøy for å oppnå klimagassreduksjoner og for å nå vedtatte klimamål.

I klimabudsjett 2024 ble det vedtatt å følge opp 17 klimagassreduserende tiltak i 2024. Samlet effekt av de målbare tiltakene er i 2024 beregnet til 528 tonn CO₂-ekvivalenter. Status på gjennomføring av tiltakene finnes i tabellen nedenfor, og fullstendig beskrivelse av tiltakene finnes i vedtatt [klimabudsjett 2024](#).

Status klimaoppdrag

Direkte utslipp

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Asfaltkontrakter med klimafokus	Iht. plan	Det var i 2024 tre asfaltkontrakter og en forsterkningskontrakt med klimafokus og tildeling ved bruk av EPD (miljødeklarasjon). Tilbudet med lavest konkurransesum velges. Konkurransesummen beregnes ved å legge til et påslag på tilbudsprisen basert på beregnede CO2-utslipp. Tilbudet med lavest utslipp får ingen påslag i konkurransesummen. For de øvrige tilbudene beregnes forskjellen i utslipp mellom deres tilbud og tilbudet med lavest utslipp. EPD og klimaregnskap er kontrollert av Vegteknisk institutt "VTI".
Elbil-ladere på videregående skoler	Iht. plan	I 2024 ble 48 ladepunkter skiftet. Prosjektet videreføres i 2025 med blant annet utbygging av eldre infrastruktur.
Energiledelse	Ferdig	Administrasjonen følger opp energiforbruket ukentlig og månedlig. Det er valgt ut og bestilt tiltak i bygningsmassen for å effektivisere energiforbruket.
Forprosjekt - Transportreduksjon av grøfterensk	Ferdig	Det er over en toårsperiode tatt prøver av grøfterenskmasser og disse er analysert for et utvalg av forurensende komponenter. En konsulent har utarbeidet en rapport om disponeringsalternativer for grøfterenskmassene. Det er sett på tre alternativer i rapporten: • Lokal disponering av grøfterenskmasser hos grunneier • Levering av grøfterenskmasser til deponi • Levering av grøfterenskmasser til vaskeanlegg

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
		Lokal disponering har generelt lavere utslipp og kostnader.
Grønt skifte - solcelleanlegg vgskoler (Hedmark)	Iht. plan	Det er i 2024 gjennomført prøvedrift og overtagelse av solcelleanlegg ved Elverum vgs., Storsteigen vgs., Solør vgs. (avd. Våler), Jønsberg vgs., Ringsaker vgs., Storhamar vgs., Nord-Østerdal vgs. og Hamar Katedralskole.
Kjøretøyprosjektet – infrastruktur	Ikke startet	Det ble bevilget 2,5 mill. kroner for 2024 til utbygging av infrastruktur for bildelingstjeneste, jf. økonomiplan 2024-2027/årsbudsjett 2024. Det ble i 2024 er gjennomført en markedsdialog som viser at bildelingsløsningen "Kjøretøy som en tjeneste" er for kostbar sammenlignet med andre måter å dekke bilbehovet til ansatte på. Det jobbes derfor videre med andre løsninger for bildeling. Bl.a. skal det i 2025 anskaffes et biladministrasjonsverktøy og en elektronisk kjørebok som skal legge bedre til rette for intern bildeling (jf. økonomiplan 2025-2028/årsbudsjett 2025). På kort sikt, vil ikke de nye løsningene medføre samme behov for utbygging av ny infrastruktur da det ikke skal utplasseres delte biler på et større antall lokasjoner. Infrastrukturdelen av kjøretøyprosjektet avsluttes derfor.
Rehabilitering Anders Sandvigsgt. 30, Lillehammer vgs avd. Sør	Ikke startet	Det er behov for restaurering og oppgradering der klimaskallet prioriteres først. Det er innhentet en rapport i 2024, men prosjektet er utsatt grunnet intern kapasitet.
Utfasing kvikksølvholdige lysstoffrør	Iht. plan	Lysarmaturer med lysstoffrør skal fases ut og byttes ut med LED. Det er estimert at over 20 000 armaturer må skiftes ut, og i 2024 ble 2 342 armaturer skiftet til LED.
Utskifting til LED-belysning	Iht. plan	Det ble i 2024 skiftet ut totalt 2 114 stk armaturer langs fylkesveger. Utskiftningen sørger for en markant nedgang i strømforbruket på de berørte strekningene. I snitt en reduksjon på 65 %. Når alle armaturene er skiftet ut vil det være en besparelse på 46 440 kg CO2e, en nedgang mellom 62-65 %.

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
---------	--------	-------------------

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Klimapartnere Innlandet	Iht. plan	Jobber på tvers av offentlige og private aktører med klimaregnskap for virksomheter. Ny daglig leder fra september etter noen måneders vakanse.
Klimaregnskap fylkeskommunal virksomhet	Iht. plan	Klimaregnskap levert i mai 2024. Rapportert til fylkestinget i juni.
Kommunenettverk for klima	Iht. plan	Klimakommunikasjonskurs for kommuner utsatt fra september 2024 til januar 2025 p.g.a. sykdom.
Miljøfyrtårnsertifisering	Forsinket	Miljøsertifiseringen er i prosess, men det mangler fortsatt å sertifisere noen få lokasjoner. Målet er å være ferdig med hele organisasjonen i løpet av første halvår 2025.
Nettverk for klimatilpasning i Innlandet	Iht. plan	Fylkeskommunen administrerer og leder klimatilpasningsnettverket i Innlandet. Det samarbeides med andre regionale aktører og kommuner om kunnskap og kunnskapsformidling av relevante tema innenfor klimaendringer og klimatilpasning. Lite administrative ressurser til driften av nettverket i 2024.
Årlige klimaseminarer for kommunene	Iht. plan	Natur- og klimakonferansen 2024 ble arrangert 12.-13. november.

Indirekte utslipp

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Klimamesterskap i videregående skoler	Iht. plan	Gjennomføres årlig, nå gjennom en ordning som heter Sirkulær. Det har vært lav deltagelse i 2024. Det jobbes for å integrere dette som en del av miljøsertifiseringen til fylkeskommunen og som et tilbud til de videregående skolene.
Tiltak for øke andelen kollektivreisende	Iht. plan	Prosjektleder startet i september 2024. Det er innhentet informasjon fra tilsvarende prosjekt, bl.a.

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
mellom bopel og arbeidsplass		Kolombus sin "Hjem-Jobb-Hjem"-ordning. IFK har også deltatt i arbeidsgruppe for kollektivtrafikkforeningen for å se på nasjonale bedriftsløsninger. Orientering i hovedutvalg for samferdsel i september 2024.

Klimafond

I 2024 ble det brukt 7,3 mill. kroner av IFKs klimafond til å finansiere klimatiltak. Flere av tiltakene er forsinket og derfor er det brukt mindre av klimafondet enn forventet i 2024. Videre ble 3,0 mill. kroner fra klimafondet omdisponert til Grønn Framtid og 3,0 mill. kroner til Innlandsporteføljen. Gjenværende på fondet per 31.12.2024 er dermed 4,6 mill. kroner.

Status klimafond	(tall i 1000)
Status per 1.1.2024	17 877
Disponert 2024	-7 269
Omdisponert (Grønn Framtid og Innlandsporteføljen)	-6 000
Status per 31.12.2024	4 608

I økonomiplan 2024-2027/årsbudsjett 2024 ble hele klimafondet disponert, og gjenværende midler på fondet er dermed bundet opp.

Eierskapsforvaltning

Innlandet fylkeskommune er en profesjonell og synlig eier, og fylkeskommunens eierskapshandlinger gir signaleffekt overfor andre deleiere og resten av samfunnet. Innlandet fylkeskommune har dermed stor innflytelse på mange av selskapene man har eierinteresser i.

Det er betydelige verdier og samfunnsoppgaver som forvaltes gjennom fylkeskommunens eierskap, og viktigheten av godt og aktivt eierskap blir stadig mer sentralt. Fylkeskommunen har som mål å være en ansvarlig, forutsigbar og aktiv eier som utøver eierskap i tråd med FNs bærekraftsmål.

Eierskapsarbeidet ledes av eierutvalget som ble opprettet i 2023. Eierutvalget består av fylkesutvalgets medlemmer med fylkesordfører som leder. Eierutvalget har et arbeidsutvalg som utnevner representanter til verv i selskaper og organisasjoner på vegne av fylkeskommunen. Eierskapsarbeidet baserer seg på en overordnet eierstrategi som ble fornyet av fylkestinget i 2024.

Fylkeskommunedirektørens eiersekretariat understøtter eierutvalgets arbeid. Eiersekretariatet samarbeider tett med øvrige avdelinger i fylkeskommunen, og har god dialog med selskaper og organisasjoner hvor fylkeskommunen har eierinteresser.

Eierrollen er fortsatt under utvikling, og det er i 2024 arbeidet med å utarbeide prosedyrer for utøvelse av eierrollen, videreutvikle verktøy for å kvalitetssikre og effektivisere arbeidet, fornye eiermeldingen og behandle løpende saker.

De viktigste sakene og hendelsene i 2024 har vært:

Eiermelding

Eiermeldingen for 2023 omfattet 54 selskaper og organisasjoner, og ble vedtatt av fylkestinget (sak 104/2024) i desember 2024. Samtidig ga fylkestinget klare føringer om at eierstyring skal ha stor oppmerksomhet også i fremtiden.

Høyskolen for yrkesfag AS (HØFY)

4 av 6 eiere har vedtatt at de ønsker å avhende sitt eierskap i skolen. I desember 2024 vedtok fylkestinget (sak 99/2024) at Innlandet fylkeskommune er innstilt på å øke sin eierandel i skolen, og bli eier sammen med Telemark fylkeskommune. Overtakelse av aksjer skal skje vederlagsfritt.

Gudbrandsdal industrier AS (GIAX)

Gudbrandsdal Industrier AS ba om et betydelig ansvarlig lån fra eierne for å anskaffe nye lokaler. Eierutvalget avsto i november søknaden som følge av uavklarte juridiske problemstillinger, men ba fylkeskommunedirektøren i samarbeid med selskapet utrede om det kan ytes eierbidrag som er lovlig.

Ny eierstrategi for arbeids- og inkluderingsbedrifter

Fylkestinget vedtok i desember i sak 105/24 ny eierstrategi for de 7 arbeids- og inkluderingsbedriftene fylkeskommunen er deleier i.

Eierskap i innovasjonsselskap

Fylkestinget har vært opptatt av å sikre at de tre innovasjonsselskapene i fylket behandles etter et likebehandlingsprinsipp. Etter en helhetlig vurdering vedtok fylkestinget i sak 78/24 å opprettholde dagens situasjon. Fylkestinget finner at likebehandling best sikres ved likebehandling knyttet til regional medfinansiering av prosjekter og programmer som støtter oppunder fylkets strategiske satsinger.

Kjønnsfordeling i styrer

Kjønnsfordeling i styrer har vært tema på flere generalforsamlinger både i 2023 og 2024, blant annet på skysstasjonene, uten at fylkeskommunens ønske om likevekt mellom kjønnene er imøtekommet. Det vil fremover også være fokus på kjønnsfordeling i styrer.

Ombud og råd

Personvernombud

Personvernombudets oppgave er å informere, gi råd og kontrollere iht. artikkel 35 i personopplysningsloven. Personvernombudet er kontakt for innbyggere og ansatte i spørsmål om personvern. Personvernombudet rapporterer til fylkeskommunedirektøren, og i 2024 ble det gjennomført 4 statusmøter med fylkeskommunedirektøren.

I 2024 har personvernombudet vært involvert og bistått i ca. 110 ulike saker. Eksempler på dette er bistand i anskaffelsesprosesser, kontroll av databehandleravtaler, håndtering av avvik og hendelser og gjennomføring og bistand i risikovurderinger og personvernkonsekvensvurderinger.

Personvernombudet har bidratt i arbeidet med å utvikle og tilpasse verktøy for å etterleve krav om oversikt og informasjon om fylkeskommunens behandling av personopplysninger. Tilgjengeliggjøring av

slik informasjon er omtalt i ny nasjonal digitaliseringsstrategi som et viktig tiltak for å sikre innbyggernes rettigheter. Det er få henvendelser direkte til personvernombudet fra innbyggere i fylkeskommunen eller fra politikere og folkevalgte.

Det gjøres mye bra personvernarbeid i fylkeskommunens avdelinger og seksjoner. Nye sentrale fagressurser er på plass og styrker arbeidet med personvernet.

I 2024 har fylkeskommunen fortsatt utfordringer knyttet til systematisk styring og kontroll av personvern og informasjonssikkerhet på tvers av organisasjonen. Det rapporteres få avvik for personvern og informasjonssikkerhet internt i virksomheten. Det er rapportert 2 avvik til Datatilsynet i 2024.

Personvernombudets årsrapport for 2023 er gjennomgått med fylkeskommunens ledergruppe.

Mobbeombud

Mobbeombudet i Innlandet har i 2024 vært aktive i både individsaker og forebyggende oppdrag i barnehager og grunnskoler. Totalt hadde mobbeombudet 354 henvendelser tilknyttet barnehage- og skolemiljø skoleåret 2023-2024. I tillegg ble det gjennomført 41 forebyggende oppdrag rettet mot foresatte, ansatte eller andre interessegrupper med temaet trygt, godt og inkluderende psykososialt miljø i barnehager og skoler. Høsten 2024 har mobbeombudet hatt 36 forebyggende oppdrag. I tillegg har det vært 167 henvendelser med ønske om råd og veiledning knyttet til enkeltbarns situasjon i barnehagen eller skolen.

Mobbeombudet har møtt mange store forsamlinger i barnehager, skoler, lokalsamfunn eller ansattgrupper ved de forebyggende oppdragene. Ved foreldremøter legges det fokus på lovverkets intensjoner, barnas rettigheter og voksne som rollemodeller i arbeidet med å skape et inkluderende barne- og ungdomsmiljø.

Det er et stort fokus på forebygging i barnehager og skoler, og det å etablere gode rutiner som ivaretar lovens intensjoner er viktig. Samtidig er det nødvendig å sikre at alle ansatte har god kjennskap til lovens intensjon, og at man skaper en så lik praksis som mulig for de ansatte i barnehager og skoler. Dette bidrar til å skape forutsigbarhet og trygghet for barn og foreldre. I august 2024 trådte den nye opplæringsloven i kraft. Mobbeombudet kan bistå kommunene med kompetanseheving for de ansatte, og har inkludert den nye lovens intensjoner i sine forebyggende oppdrag.

Det er utarbeidet en årsrapport for 2023-2024 og en halvårsrapport for høsten 2024 som gir mer detaljerte opplysninger om mobbeombudets aktivitet.

Elev- og lærlingombudet

Mandat for elev- og lærlingombudet har et tydelig krav om at ombudet skal ha et individfokus. Ombudet skal bistå elever og lærlinger i saker der de har behov for det. I skoleåret 2023/24 hadde ombudet 223 henvendelser i slike saker, fordelt på 98 lærlingsaker og 124 elevsaker.

Elev- og lærlingombudet i Innlandet ønsker å besøke alle de videregående skolene minst tre ganger i løpet av et skoleår. Det dreier seg om opplæring av elevråd, infomøter med alle elever og møte med avgangselever på yrkesfag. For skoleåret 2023/24 hadde elev- og lærlingombudet 46 slike møter. Ombudet besøkte elevrådene ved 23 av skolestedene, hadde infomøter på 12 og møtte yrkesfagelever på 11 av skolestedene. Ombudet jobber for at dette skal bli gjennomført ved alle de videregående skoler, og dette er også løftet inn for fylkestinget i ombudets årsrapport.

Elevmedvirkning er et viktig tema, noe som også gjenspeiles i ny opplæringslov. Elev- og lærlingombudet i Innlandet er enig i dette, og har et pågående fokus på elevenes rett til medvirkning. Dette går både på elevdemokratiet og den enkelte elevs rett til medvirkning i egen skolehverdag.

I tillegg til ombudets skolebesøk, ble det gjennomført to samlinger for elevrådsstyrer, hhv på Hamar og Lillehammer. I ombudets teamsgruppe for elevrådskontakter legges det til rette for erfaringsutveksling og diskusjon. Ombudets tilbud om infomøter med alle elever er også et ledd i elevmedvirkning. Dette tilbudet er både ment å informere om ombudet, og elevenes rettigheter og plikter, men også som et ledd i en generell styrking av elevmedvirkning.

Elev- og lærlingombudet har forrige år hatt et styrket fokus på yrkesfagelever og lærlinger. Ombudets ønske om å møte alle yrkesfagelevne før de evt blir lærlinger er en del av denne satsingen. I tillegg har vi hatt et klart fokus på opplæringskontorene, både med tanke på å bygge relasjoner og å møte deres lærlinger. I skoleåret 2023/24 deltok ombudet på 18 lærlingsamlinger, og hadde ytterligere møte med 3 opplæringskontorer.

Elev- og lærlingombudet har et godt samarbeid med Mobbeombud for grunnskole og barnehage i Innlandet. Sammen har vi et helhetlig fokus på barn og ungdom fra barnehage til de er feridig med videregående opplæring. Mobbeombudet er en viktig aktør, og sammen har vi lagd en arena for samarbeid og erfaringsutveksling. Samtidig har vi et spesielt fokus på overgangen mellom grunnskole og barnehage, og samarbeider godt i saker der dette er hensiktsmessig.

For ytterligere informasjon vises det til Elev- og lærlingombudets årsrapport for skoleåret 2023/24.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Råd for personer med funksjonsnedsettelse er et lovfestet organ hjemlet i kommunelovens § 5-12. Rådet er rådgivende og har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse, utenom enkeltsaker, samt at de kan ta opp saker på eget initiativ.

Rådet består av elleve representanter, fem nummererte vararepresentanter og to observatører fra fylkestinget. Medlemmene er foreslått av funksjonshemmedes organisasjoner og er valgt av fylkestinget.

I 2024 gjennomførte rådet elleve ordinære møter, inkludert opplæring, samt deltok på fylkesordførers dialogforum. Rådet er representert blant annet i Brukerutvalget NAV og NAV Brukerutvalg for tekniske hjelpemidler. Rådet bistår eiendomsavdelingen med universell utforming av fylkeskommunale bygg, og en fast representant fra rådet deltar på befaringer. Utover dette har rådet deltatt på blant annet dialogmøte med tannhelsetjenesten og felles møte med fylkeskommunale medvirkningsorgan.

Rådet behandlet 18 ordinære saker i 2024. Rådet kom med innspill til flere fylkesutvalgs- og fylkestingssaker, var engasjert i arbeidet med de regionale planene samt uttalte seg om andre saker, slik som universell utforming, tilrettelagt transport og driftstilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner.

Eldrerådet

Eldrerådet er et lovfestet organ hjemlet i kommunelovens § 5-12. Rådet er rådgivende og har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder eldre, utenom enkeltsaker, samt at de kan ta opp saker på eget initiativ.

Rådet består av elleve medlemmer, fem nummererte varamedlemmer samt to observatører fra fylkestinget. Medlemmene er foreslått av pensjonistforeninger/organisasjoner som representerer eldre og er valgt av fylkestinget.

I 2024 gjennomførte rådet elleve ordinære møter, inkludert opplæring, samt deltok på fylkesordførers dialogforum. Eldrerådet arrangerte konferanse for kommunale elderråd 3. – 4. juni på Scandic hotell Lillehammer. Rådet er representert i Brukerforum i Forskningscenter for aldersrelatert funksjonssvikt og sykdom (AFS).

Rådet behandlet 16 ordinære saker i 2024. Rådet kom med innspill til flere fylkesutvalgs- og fylkestingssaker, var engasjert i arbeidet med de regionale planene samt uttalte seg i andre aktuelle saker som angår eldre slik som opprettelse av eldreombud, enslige eldre og digitalisering.

Flerkulturelt råd

Flerkulturelt råd er ikke et lovfestet organ, men er på lik linje med de lovpålagte rådene et rådgivende organ for Innlandet fylkeskommune, og følger de samme retningslinjene og vedtektene. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder målgruppa, samt kan ta opp saker på eget initiativ. Rådet skal være en stimulans for minoritetenes samfunnsdeltakelse og brukermedvirkning.

Rådet består av elleve medlemmer, fem nummererte varamedlemmer samt to observatører fra fylkestinget. Medlemmene er foreslått av kommunene, samt at to representanter og en vararepresentant foreslås av henholdsvis nasjonale minoriteter og Sørsamisk forum.

I 2024 gjennomførte rådet elleve ordinære møter, deri opplæring, samt deltok på fylkesordførers dialogforum. Rådet var representert blant annet i Brukerutvalget NAV regionalt og lokalt, engasjert i TV-aksjonen, deltok i dialogmøte med tannhelsetjenesten og på samlinger om rasisme. Rådet inviterte Kongsvingerregionen og Sør-Østerdal til dialogmøte om innvandring og flyktninger 3. desember.

Rådet har behandlet 21 ordinære saker. Rådet har uttalt seg i mange fylkesutvalgs- og fylkestingssaker samt andre saker som berører nasjonale minoriteter og innvandrere. Også i 2024 var de regionale planene, spesielt regional plan om inkluderende Innlandet i fokus. I tillegg er rådet opptatt av bosetning av flyktninger, beredskap og lovfesting av flerkulturelle råd.

Ungdomsrådet

Innlandet ungdomsråd består av 11 faste og 5 vararepresentanter. I 2024 har rådet styrket samarbeidet på tvers av fylkene gjennom Bodø-avtalen, signert på den nasjonale fylkesrådsamlingen i Bodø.

Ungdomsrepresentantene har deltatt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid om folkehelse, livskvalitet og tilhørighet i distriktene. De har også samarbeidet med Innlandet fylkeskommune og andre fylkeskommuner om minoritetsspørsmål, og utarbeidet en strategi for minoritetsarbeid i fylket, presentert under Arendalsuka.

Rådet har representert Innlandet på arenaer som BSSSC Youth Conference i Schleswig-Holstein og Østlandssamarbeidet, samt deltatt i det nasjonale ungdomsnettverket, Fylkesledernetverket (FLN).

I 2024 har hovedprioriteten vært ny skole- og tilbudsstruktur i Innlandet. Rådet brukte store deler av året på å sette seg inn i kunnskapsgrunnlaget og utredningen av denne saken og de har utvist stor kapasitet og engasjement i sitt arbeid i 2024.

Fylkeskommunens rammeområder

Kompetanse

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller
3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring	Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Om rammeområdet

Fylkeskommunens ansvar innenfor kompetanse omfatter:

- Videregående opplæring for ungdom og voksne deltagere
- Fag- og yrkesopplæringsområdet
- Oppfølgingstjeneste for ungdom i alderen 15–24 år, som har rett til videregående opplæring, men som ikke er i utdanning eller aktivitet
- Opplæring innen kriminalomsorgen
- Opplæring innen helse- og barnevernsinstitusjoner
- Fagskoleutdanning
- Regional kompetanseutvikling

1. Fremme god helse og høy livskvalitet

1.2 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller

Satsing mot utenforskap ved de videregående skolene

Manglende deltakelse i utdanning og arbeid er den viktigste årsaken til utenforskap. Andre kan falle utenfor på grunn av språklige utfordringer eller annen kultur enn majoriteten. De videregående skolene arbeider aktivt for å sikre en god skolestart og et inkluderende skolemiljø for alle elever. Blant annet gjennom:

- **Fadderordninger:** Erfarne elever blir koblet sammen med nye elever for å hjelpe dem med å tilpasse seg skolemiljøet, finne frem på skolen og skape sosiale bånd.

- **Introduksjonsprogram:** Ved skolestart for å gi informasjon om skolens rutiner, regler og støttetjenester. Dette hjelper nye elever med å forstå forventningene og ressursene som er tilgjengelige.
- **Inkluderende læringsmiljø:** Skolene fremmer samarbeid, dialog og respekt mellom elever. Dette omfatter gruppeaktiviteter, felles prosjekter og aktiviteter som fremmer samhørighet og tilhørighet.
- **Rådgivningstjenesten:** Skolene spiller en viktig rolle i å støtte elevene, spesielt når det gjelder karriereveiledning, yrkes- og utdanningsvalg, sosiale utfordringer og individuelle tilpasninger.
- **Samarbeid med foreldre:** Skoler oppmuntrer til samarbeid med foreldrene for å styrke støtten rundt eleven. Dette kan inkludere foreldremøter, informasjonsskriv og individuelle samtaler. Elevundersøkelsen viser gjennomgående at Innlandet fylkeskommune samarbeider godt med foreldre og foresatte.
- **Antimobbeprogrammer:** Flere videregående skoler gjennomfører spesifikke programmer og retningslinjer for å bekjempe mobbing og trakassering. Dette inkluderer opplæring for ansatte, informasjon til elever og foreldre, samt klare prosedyrer for håndtering av mobbesaker. Her er prosjektet Handlingsplan for psykisk helse en pådriver.
- **Inkluderende arrangementer:** Skolene arrangerer aktiviteter og arrangementer som fremmer inkludering og samhørighet, for eksempel felles idrettsdager, kulturelle hendelser og sosiale sammenkomster.

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen i 2024 viser at elevene trives på skolen. Elevene har gjennomgående høy trivsel, og opplever god støtte fra skolens ansatte.

Oppfølgingstjenesten (OT)

OT har oversikt over og kartlegger alle elever som slutter, som ikke søker videregående opplæring, eller som har fullført, men ikke bestått. Det er et mål å få disse til å fullføre og bestå, slik at de kan bli rustet til å møte et arbeidsliv på en god måte. Fylkeskommunen jobber systematisk for å tilby gode og varierte aktivitets- og kvalifiseringsrettede tiltak med god bredde. OT jobber særlig med overgangen mellom grunnskole og den videregående opplæringen.

Etter ny opplæringslov har OT fra 01.08.2024 fått utvidet sin målgruppe til å gjelde fra 15 til 24 år (tidligere 21 år). Dette har medført en stor økning av antall tilmeldte til OT. Antall tilmeldte var 4179 ved utgangen av 2024. Dette er nesten en dobling fra samme tid året før.

Elever med et minoritetsspråk - prosjekt for inkludering og faglig forståelse

Fylkeskommunen har stor innsats inn mot elever med et minoritetsspråk gjennom et eget prosjekt, som skal bidra til at flere minoritetsspråklige unge og voksne gjennomfører videregående opplæring. Her vektlegges tilpasset opplæring, tilhørighet og inkludering som læringsbetingelser for språk og fag. Det er også utviklet et profesjonsfellesskap på andrespråksfeltet på tvers av skoler i fylket. Det har vært viktig fordi lærere med kompetanse innen norsk som andrespråk er spredt på ulike skoler.

Profesjonsfellesskapet gir mulighet for samarbeid, kunnskapsdeling og styrket støtte blant lærere og skoleledere for å kunne møte de utfordringene og mulighetene som andrespråksundervisning innebærer.

Fokus på utenforskap i Karriere Innlandet og fag- og yrkesopplæringen

Karriere Innlandet motvirker utenforskap og sosiale forskjeller gjennom sitt tette samarbeid med NAV og flyktnings-tjenesten i kommunene. Karriere Innlandet gir god tilgang til karriereveiledning og har en fleksibel tilnærming til fasilitering av videregående opplæring.

Karriere Innlandet samarbeider også med NAV om prosjektet Skriv-Gjør-Lær, der deltakere rekruttert fra NAV og Karrieresenteret får språkopplæring og arbeidspraksis. Deltakerne får opplæring inntil språket er tilstrekkelig til å begynne på ordinær videregående opplæring for voksne.

Det er videreutviklet aktiviteter og tiltak for å øke kvalifisering og formidling til læreplass, slik at en i økende grad kan motvirke utenforskap. Reduksjon i utenforskap rettes mot overgangen fra Vg2 til lære. Tiltakene er spesielt innrettet for elever som allerede fra Vg1 har en risiko for ikke å få læreplass og elever i Vg3 i skole som trenger læreplass.

Samlet er det disponert 21,7 mill. kroner av statlige midler til ekstra aktivitet i videregående skoler for å øke kvalifisering og formidling til læreplass.

3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring

3.1 Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov

Skole- og tilbudsstruktur

Fylkestinget i Innlandet vedtok i oktober 2024 endringer i skole- og tilbudsstrukturen som skal tre i kraft fra og med skoleåret 2025/2026. Målsettingen er blant annet å kunne imøtekomme regionenes behov for arbeidskraft og sikre lokale utdanningstilbud til tross for elevnedgang. Et av tiltakene for å få til dette, er å etablere søkbare alternative opplæringsmodeller.

Desentralisert og fleksibel sykepleierutdanning i Innlandet – et resultat av regionalt samarbeid

Fra august 2024 tilbyr Universitetet i Innlandet (INN) en desentralisert og fleksibel sykepleierutdanning i Valdres, Hadeland og Gudbrandsdalen. Studiet er skreddersydd for å møte behovet for sykepleiere i distriktene og er en direkte respons på initiativ og systematisk innsats fra Innlandet fylkeskommune. Prosessen har vært forankret i fylkesordførers regionale partnerskap. Karriere Innlandet har spilt en sentral rolle som bindeledd mellom regionene og INN, og har lagt til rette for dialog, behovsavklaringer og praktiske løsninger. Det er nå etablert tre studiesteder med tilpasset undervisning:

- **Hadeland** – 12 studenter
- **Valdres** – 12 studenter
- **Gudbrandsdalen** – 20 studenter

Voksnes læring

Karriere Innlandet har ni regionale karrieresentre, i tillegg til Fylkesdekkende senter for nettundervisning ved Trysil videregående skole og voksenagronomutdanning ved Jønsberg, Lena-Valle og Storsteigen videregående skoler. I skoleåret 2023/2024 har det vært et særskilt fokus på å sikre et likeverdig tilbud i hele fylket. Det har vært 1694 deltagere i voksnes opplæring i skoleåret 2023/2024. Dette er en nedgang i antall deltakere sammenlignet med 2022/2023, som blant annet kan skyldes noe færre kveldskurs. Det følger også den nasjonale trenden. Når arbeidsledigheten er lav og etterspørselen etter arbeidskraft øker, blir det lettere for mange å få, og beholde arbeid. Samtidig ser vi at en økende andel av deltakerne har større behov for opplæring for å nå sluttkompetanse, noe som krever mer ressurser per deltaker.

- 78 % av deltakerne i Karriere Innlandet har valgt yrkesfag, en økning på 9 prosentpoeng fra forrige år.
 - Helse- og oppvekstfag har flest deltakere, fulgt av bygg- og anleggsteknikk.
 - Industrifag har stor pågang i enkelte regioner.

- Menn i Helse og modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY) inngår i tallene for yrkesfag.
- 22 % har valgt generell studiekompetanse, en nedgang fra 32 % forrige år. Nedgangen skyldes at deltakerne nå tar flere fag per år enn tidligere.

Alle deltakere i Karriere Innlandet får tilbud om realkompetansevurdering for å kartlegge opplæringsbehovet og tilpasse tilbudet. 81 personer har gjennomført realkompetansevurdering uten å gå videre i opplæringsløp, men har fått dokumentert sin kompetanse. Dette er en økning fra 47 personer i forrige skoleår.

Voksne i opplæring	2023/2024	2022/2023	Endring
Totalt antall	1 694	2 255	-561
- Karriere Innlandet	1 416	1 966	-550
- Nettundervisning	168	91	77
- Voksenagronom	55	107	-52
- Voksne i ordinær videregående opplæring	55	91	-36
Utdanningsvalg i Karriere Innlandet			
- Yrkesfag	78 %	69 %	9 p.p.
- Studiespesialiserende	22 %	31 %	-9 p.p.
Utdanningsprogram med flest deltakere			
- Helse og oppvekst	544	644	-100
- Bygg og anleggsteknikk	63	118	-55
Fagprøver for voksne over 25 år	1 213	1 111	102
- Andel bestått	96 %	98 %	-2 p.p.

Modulstrukturert opplæring som hovedmodell

Fra 1. august 2024 er modulstrukturert opplæring innført som hovedmodell for voksne i 13 lærefag. Innlandet har i flere år deltatt i forsøk med modulstrukturerte læreplaner, noe som har krevd ressurser utover det som har vært tildelt av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HKDIR). Etter at denne opplæringsmodellen nå er vedtatt som en permanent løsning i den nye opplæringsloven, er arbeidet med videre implementering godt i gang i Innlandet.

Samarbeidsavtale med NAV Innlandet

I desember 2024 ble det undertegnet en ny samarbeidsavtale med NAV Innlandet. Avtalen styrker

samarbeidet for å få på plass etterspurt kompetanse, samtidig som brukere på NAV får et målrettet kompetansetilbud.

Det er igangsatt et operativt samarbeid mellom NAV Innlandet og Innlandet fylkeskommune, hvor man skal utdanne nye fagarbeidere gjennom "alternativ utdannings- og rekrutteringsmodell" og de nye prosjektene "Møteplasser" og "Jobbveiledere". Dette skal svare opp regionens behov gitt alternative tilnærminger for kompetansebygging for voksne, mottagere av NAV-ytelser og fremmedspråklige. Innlandet jobber frem løsninger som skal bidra til å øke rekrutteringen av voksne elever/kandidater til utdanninger hvor bransjene etterspør kompetanse og jobbutsiktene er gode. Flere prosjektelementer er under endring som følge av ny opplæringslov. Det gjøres systemgrep som skal bygge på Trøndelagsmodellens erfaringer og løsninger. Spesielt gjøres piloteringer i Kongsvinger og Gjøvik/Raufoss.

De videregående skolenes rolle i den regionale kompetansepolitikken

Opplæringstilbudet i de videregående skolene tilpasses gjennom tilbudsstrukturen for å møte både lokale og regionale kompetansebehov, for både ungdom og voksne.

Eksempelvis er satsingen på helsefag styrket for å møte den økende etterspørselen etter helsefagarbeidere, både gjennom ordinær videregående opplæring og desentraliserte tilbud for voksne. På samme måte er det etablert flere tilbud innen industrifag i områder med stor etterspørsel etter fagarbeidere, som for eksempel på Raufoss og i Kongsvingerregionen. Dette sikrer at opplæringen er relevant og bidrar til verdiskaping i hele Innlandet.

Det kan nevnes etablering av "Energimontøren" på Energisenteret på Hunderfossen i samarbeid med energibransjen. Det planlegges for oppstart av undervisning for energimontørlærlingene høsten 2025. Omtrent samtlige videregående skoler i Innlandet som har sluttkontroll i teststasjon som tilbud på Vg2 har bestilt besøk. Innlandet fylkeskommune har støttet etableringen økonomisk og vil også bidra med tilskudd til hospitering innenfor Dekomp yrkesfag.

Sysselsetting av fagutdannede

Nasjonale tall fra Utdanningsdirektoratet viser høy sysselsettingsstatus for fagutdannede per november første år etter oppnådd sluttkompetanse. Innlandet har i dag 95,6 % aktivitetsandel første året etter bestått fag-/svenneprøve. Innlandet er ledende på alle indikatorer i publiseringen av august 2024. Andelen som besto fag-/svenneprøve i 2024 var på 95,3 %.

3.2 Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial

Styrking av lærernes kompetanse

Gjennom ordningen *Kompetanse for kvalitet* har mange lærere fått økt sin formelle undervisningskompetanse. Skoleåret 2023/2024 deltok 91 lærere fra de videregående skolene i Innlandet i videreutdanningsordninger finansiert av statlige midler. Av disse gjennomførte 44 lærere yrkesfaglærerutdanning, praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) eller PPU-Y (med stipend til grunnutdanning). I tillegg deltok 8 skoleledere på rektorutdanningen.

Alle videregående skoler i Innlandet har etablert læringsarenaer for intern kompetanseheving, noe som bidrar til å utvikle sterke profesjonsfellesskap og styrke skolene som lærende organisasjoner.

Dekomp-modellen og samarbeid med UH-sektoren

Dekomp er en modell for skolebasert kompetanseutvikling der tiltak og innhold tilpasses lokale behov. Innlandet fylkeskommune har i 2024 videreført det tette samarbeidet med Universitetet i Innlandet (INN) for å analysere kompetansebehov og utvikle målrettede tiltak. Veiledningsinnsatsen dette året er

blitt konsentrert om fem videregående skoler. Målsettingen er å sikre at kompetanseutviklingen blir varig og integrert i skolenes kultur.

Videregående opplæring for voksne

For å sikre økt gjennomføring, er det etablert fleksible løp og ulike organisasjonsmodeller. Voksne med lovfestet rett har tilgang til videregående opplæring uten tidsbegrensning etter fylte 25 år. I tillegg til lovpålagte tilbud gir fylkeskommunen også opplæring til personer uten rett, for eksempel de som tidligere ikke har bestått videregående opplæring eller som ønsker ny yrkes- eller studiekompetanse. Dette bidrar til økt gjennomføring og kompetanse i befolkningen.

Utvikling i karaktergjennomsnitt for skoleåret 2023/2024

På fylkesnivå er utviklingen i karaktergjennomsnitt fra et år til det neste generelt små. Indikatorene er gode på skole- og klassenivå som verktøy for å identifisere forhold som krever spesiell oppmerksomhet og eventuelt ekstraordinære tiltak. Målet om økt karaktersnitt og læringsutbytte gir fokus og retning for det konkrete arbeidet som gjøres på skolene for at elevene skal lære mer. På studieforberedende utdanningsprogram er det en negativ utvikling i engelsk og matematikk. I naturfag og norsk er det likt resultat med forrige skoleår. Sammenliknet med landet er det likt resultat i matematikk og norsk. De øvrige fagene ligger under nasjonalt gjennomsnitt.

På yrkesfaglige utdanningsprogram er det likt resultat i Innlandet sammenliknet med forrige skoleår i fagene engelsk og matematikk. I naturfag er det positiv utvikling, mens det i norsk er en nedgang fra forrige år. Sammenliknet med landet er det likt resultat i naturfag og matematikk, mens resultatet i norsk og engelsk i Innlandet er under nasjonalt gjennomsnitt.

Karaktergjennomsnitt (standpunkt) i gjennomgående fag i offentlig vgs (Kilde: Udir)	Studieforberedende utdanningsprogram (SF)			Yrkesforberedende utdanningsprogram (YF)		
Fag	Innlandet 2022/23	Innlandet 2023/24	Nasjonalt 2023/24	Innlandet 2023/23	Innlandet 2023/24	Nasjonalt 2023/24
Engelsk (Vg1 SF/Vg1 YF)	4,4	4,3	4,5	3,7	3,7	3,8
Matematikk (2P/1P-Y)	3,7	3,6	3,6	3,5	3,5	3,5
Naturfag (Vg SF/Vg1 YF)	4,1	4,1	4,3	3,6	3,7	3,7
Norsk (hovedmål) (Vg3 SF/Vg2 YF)	4,1	4,1	4,1	3,8	3,7	3,8

Nye tiltak innenfor satsingen «Kvalifisering og formidling til læreplasser» 2024

Aktiviteter og tiltak innrettes i tråd med målsettingen om å styrke fylkeskommunens arbeid for flere i lærekontrakt og flere læreplasser. Dette innebærer læreplasser til alle elever som er formelt kvalifisert,

og en forventning om økt fullføring for elever, lærlinger og lærekandidater. Det er positiv utvikling for gutter på yrkesfag siste skoleår.

For å bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial er det planlagt, under utvikling og iverksatt tiltak som blant annet skal forsterke overgang fra Vg2 til Alternativ Vg3, forsterke yrkesfaglig fordypning (YFF), gi forsterket norsk for yrkesfagelever i overgang mot lære og ta i bruk læreplassregnskap som verktøy.

I tillegg er det spesielt arbeidet for å realisere innføring av læreplassgaranti og læreplassgarantistordning. Rekrutteringen av garantister er for tiden svak og svarer ikke opp forventningene til behovet.

Tiltak for sårbare gruppe

Det er gjort grep gjennom året for å sikre løsninger for sårbare grupper i lære gjennom tilskuddsordninger som:

- Ekstratilskudd for lærlinger og lærekandidater med kort botid
 - 2 enkeltvedtak - totalt tilskudd på 92.880,- kroner
- Ekstratilskudd for oppfølging av lærlinger og lærekandidater med utfordringer/spesielle behov
 - 129 enkeltvedtak - totalt tilskudd på 3.515.000,- kroner
- Tilbud om KlarApp som faglig språkbistand til bruk for elever som app på telefonen

Veiledningssatsning for faglige ledere og instruktører

Innlandet fylkeskommune har tatt ansvar for en større satsning innenfor "veiledningskompetanse", dvs. opplæringstilbud innenfor veiledning og vurdering for faglige ledere og instruktører i lærebedrifter. Dette bidrar til kvalitet i opplæringen, kompetanseutvikling, motivasjon og læring og samarbeid mellom skole og arbeidsliv.

Ved å ta ansvar for slike opplæringstilbud, bidrar Innlandet fylkeskommune til å styrke fag- og yrkesopplæringen i regionen, noe som er til fordel for både lærlingene, bedriftene og samfunnet som helhet.

3.3 Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring

Gjennomføring i videregående opplæring skoleåret 2023/2024

Gjennomføring per skoleår

Gjennomføringen i Innlandet målt per november 2024 for skoleåret 2023/2024 er 86,5 %, en nedgang på 0,5 prosentpoeng fra 2022/2023. Landsgjennomsnittet ligger 1,5 prosentpoeng lavere og har også en samlet nedgang på 0,6 prosentpoeng.

Gjennomføring etter kjønn og utdanningsprogram

Det er en nedgang på 1,6 prosentpoeng i gjennomføringen for gutter på studieforbereende utdanningsprogram. På yrkesfaglige utdanningsprogram for gutter er det en oppgang 1,5 prosentpoeng. Jenter på studieforbereende utdanningsprogram har en nedgang på 1,7 prosentpoeng, mens det for jenter på yrkesfaglige utdanningsprogram er en nedgang på 0,2 prosentpoeng. For jenter på påbygg er det en nedgang på 1,6 prosentpoeng. For gutter på påbygg er det en økning på 7,4 prosentpoeng sammenlignet med året før.

Størst nedgang ses på studieforbereende, der resultater for gutter viser en reduksjon på Vg1 og Vg2, men forbedring på Vg3. Jenter har samme resultat på Vg1 som i 2022/23, men nedgang på Vg2 og Vg3.

På yrkesfag er det nedgang på Vg1 og oppgang på Vg2 for jenter. For gutter er det en oppgang på begge nivå.

Gjennomføringen var kunstig høy under koronapandemien pga. manglende eksamener og midlertidige fraværsregler. Skoleårene 2022/2023 og 2023/2024 reflekterer normal praksis, der eksamen og fraværsgrenser er gjeninnført. Direkte sammenligninger med pandemiperioden blir derfor lite relevante.

Andel elever som slutter

Andelen elever som slutter i løpet av skoleåret i Innlandet ligger stabilt på 3,3 %. Nasjonalt har andelen økt med 0,1 prosentpoeng til 3,4 %. Det er flest slutttere på yrkesfag og påbygg. Kjønnforskjellene er minimale.

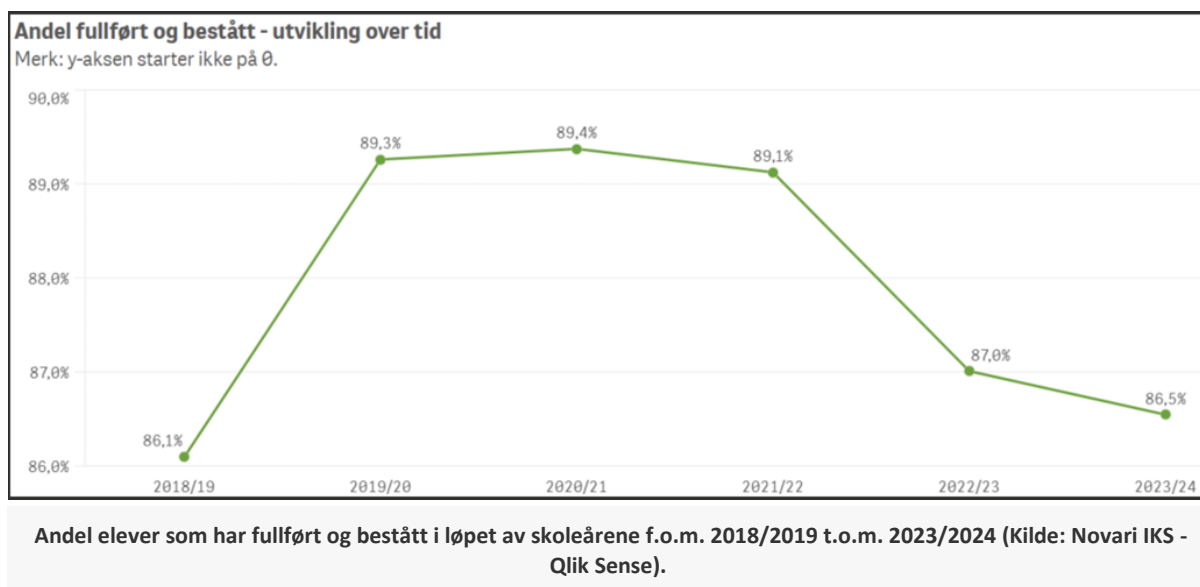
Fravær

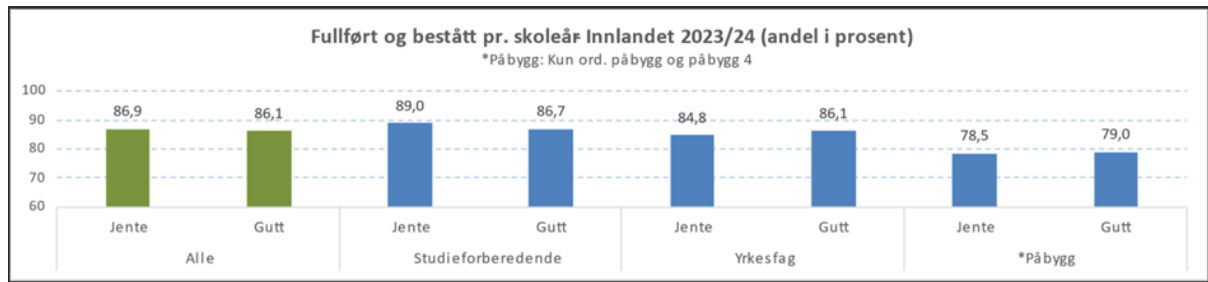
Det har vært en betydelig økning i elevfraværet etter pandemien. I Innlandet har fraværet økt fra forrige skoleår med 0,6 prosentpoeng til 7,1 %, mens nasjonalt fravær har økt med 0,7 prosentpoeng til 7,7 %. Høyere fravær enn før pandemien er en bekymring. Strengere fraværsgrenser førte tidligere til høyere fullføringsgrad, og økt tilstedeværelse er avgjørende for å bedre gjennomføringen.

- Jenter har høyere fravær enn gutter, uavhengig av utdanningsprogram.
- Studieforberevende har høyere fravær enn yrkesfaglige utdanningsprogram.
- Påbygg har høyest fravær totalt.
- Fraværet er høyest på Vg3, etterfulgt av Vg2 og Vg1.

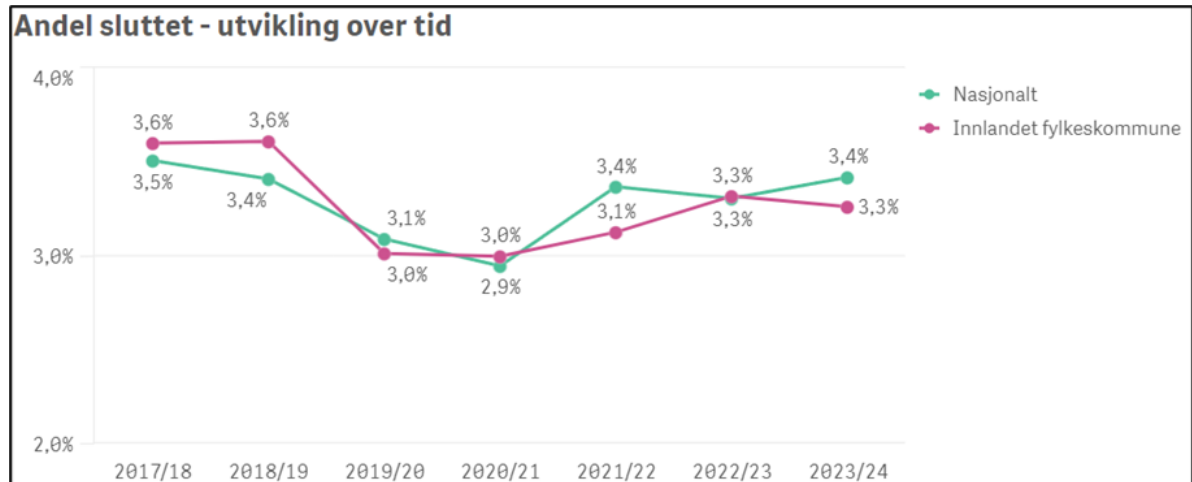
Oppsummering

Resultatene viser en generell nedgang i gjennomføringen, spesielt på studieforberevende utdanningsprogram og blant jenter. Samtidig har elevfraværet økt og er nå høyere enn før pandemien. Dette er en nasjonal trend.

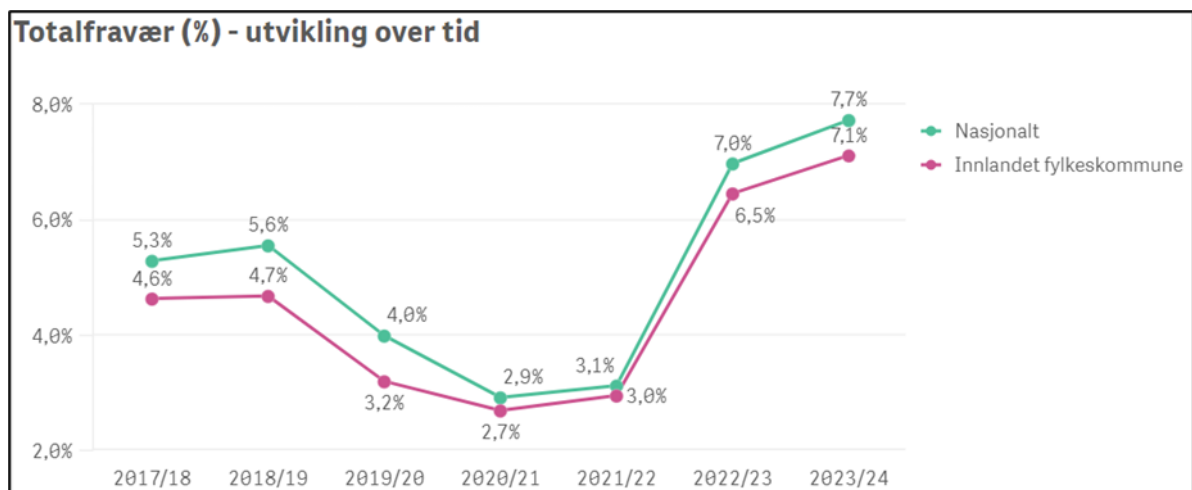

Andel elever som har fullført og bestått i løpet av skoleåret 2023/2024. Kjønn og utdanningsprogram (Kilde: Novari IKS - Qlik Sense).

Andel elever som har sluttet i løpet av skoleårene hhv. 2017/18- 2023/24 (Kilde: Novari IKS - Qlik Sense).

Gjennomsnittlig fravær 2017/18 - 2023/24 (Kilde: Novari IKS - Qlik Sense)

Innenfor fagopplæringen er den største utfordringen i forhold til gjennomføring at en fortsatt ikke lykkes godt nok i overgangen fra Vg2 til lære. Samarbeidet mellom skole og næringsliv kan fortsatt bli bedre.

3.4 Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet

Det fokuseres på videreføringen av gode lokale løsninger i Innlandet. Del av dette arbeidet har vært å iverksette systemverktøy og inngåelser av intensjonsavtaler for å realisere læreplassgaranti for elever som går ut av Vg2 i 2025. Overgangsutfordringene er hovedprioritet.

Sentrale resultater og tiltak

Det er 9 yrkesfagkoordinatorer som skal styrke formidlingen av søkere fra videregående skole til læreplass, bidra til styrket samarbeid skole/næringsliv i eget lokalmiljø, og bidra, sammen med øvrig støtteapparat, til redusert frafall og økt gjennomføring. Stillingsgrunnlaget har økt per skole i 2024.

Læreplasskurs er en forberedende aktivitet til alternativt Vg3 i skole. Disse kursene skjer regionalt og gjennomføres i samarbeid med Karriere Innlandet.

- I 2024 fikk 279 søkere tilbud om læreplasskurs og alternativt Vg3, i 2023 var tallet 300. Det er flest innenfor lærefagene Tømrer (42), Bilfag (27), Elektriker (24), Logistikk (19), Helsearbeiderfag (18), Barne- og ungdomsarbeiderfag (16) og Salg (16).
- Ved svarfrist 23. august har 58 søkere takket ja til tilbudet (flere enn i fjor (46)). Yrkesfagkoordinatorene ved skolene jobber parallelt med å kartlegge alle 279, med mål om å få med søkere uten aktivitet på læreplasskurset. I tillegg gjennomføres omfattende kampanjeaktiviteter for å forsterke prosessen.

Alle kvalifiserte søkere som ikke får læreplass i bedrift garanteres tilbud om opplæring i skole som alternativ til læretid i bedrift. Tilbudet gis til elever med ungdomsrett i Innlandet som har søkt og er kvalifisert, men ikke fått tilbud om læreplass etter Vg2. Det er totalt 35 løpende kontrakter i ordningen per 31.12.2024. Av disse er 29 nye i 2024. Andelen er for lav gitt andelen som er fullt ute av videregående opplæring etter Vg2.

Det er yrkesfagnettverk ved alle skoler på de ulike programområdene på Vg2. Det er tett samarbeid mellom skoler og lærebedrifter innen yrkesfagene, som er en avgjørende faktor når det gjelder å drive opplæring med en ønsket lokal tilpasning, i tråd med læreplanens intensjoner. Det er i 2024 gitt tilskudd til alle skoler for finansiering av koordinatorfunksjon for yrkesfagnettverk. Dette vurderes forlenget til 2025 etter evaluering. Det gjøres nye grep for å sikre enda bedre løsninger i Kongsvinger-regionen i samarbeid med NAV Innlandet (bla. prosjektet Møteplass).

Formidlingen til læreplass ble i 2024 på 86,9 %. Det ble ikke benyttet stimuleringstilskudd i 2024.

Det ble inngått 2040 lærekontrakter med innlendinger, mot 2058 i 2023. Antall kontrakter inngått i Innlandet fylke økte med 5 kontrakter til 1859 kontrakter. Størst vekst fikk man innenfor Teknologi og industrifag med 108 kontrakter i ulike ordninger.

Det ble gjennomført 2415 fag-/kompetanseprøver i 2024. Det er 47 færre prøver enn i fjor. Nedgangen kommer i all hovedsak på praksiskandidater. Det iverksettes informasjonskampanje for å bidra til å snu denne negative trenden.

Totalt 246 lærekontrakter ble hevet i 2024, sammenlignet med 266 på samme tidspunkt i 2023. Styrket fokus på oppfølging, veiledning og kompetanseutvikling hos faglige ledere og instruktører har antagelig bidratt til reduksjonene.

Ved utløpet av 2024 er det 68 godkjente opplæringskontor i Innlandet. 54 har søkt om å bli godkjent som samarbeidsorgan. Ved utgangen av 2024 er 33 søknader godkjent. 39 lærebedrifter er godkjent etter ny opplæringslov så langt.

Formidlingen og antall nye kontrakter som er inngått med innlendinger i Innlandet og i andre fylker er bedre enn antatt. Det er spesielt vekst innenfor ordningen "Fagbrev på jobb" og kontrakter blant voksne. Omfanget innebærer som ventet et økonomisk merforbruk for 2024.

Høyere overgang fra Vg2 til lære

I Innlandet fylke går flere elever rett fra Vg2 til Vg3/lære. I 2024 gikk 79,2 prosent av elevene på yrkesfag rett fra Vg2 til Vg3 eller lære. Dette er en mindre prosentvis endring fra året før.

På tross av denne økningen er progresjonen fra Vg2 til Vg3/lære fortsatt mye lavere på yrkesfag enn på studieforbereende. Forskjellen mellom utdanningsretningene er stor blant annet fordi en del yrkesfagelever ikke oppnår lærekontrakt. Søkere som ikke har oppnådd lærekontrakt innen 1. oktober vil i denne statistikken kategoriseres som «ute av videregående opplæring». Noen av disse vil likevel oppnå lærekontrakt før utgangen av året, eller starte på alternativt Vg3 i skole i stedet.

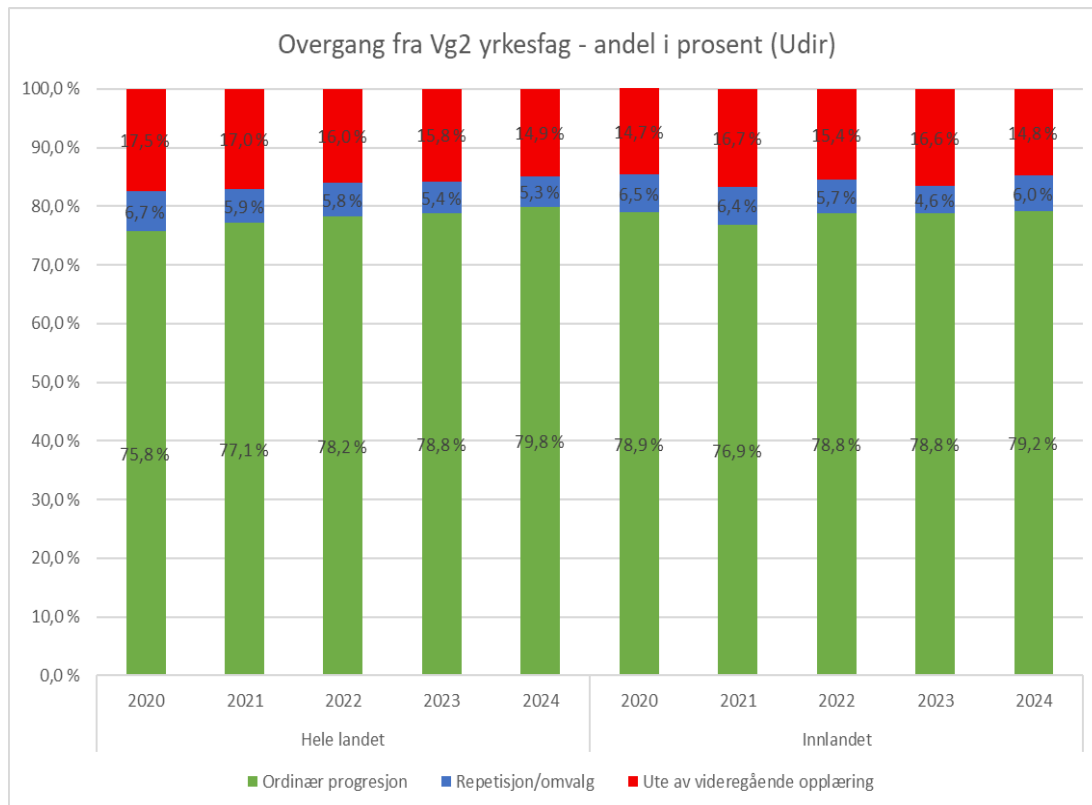
Færre er ute av videregående opplæring etter Vg2

Den vanligste overgangen for elever på yrkesfaglig Vg2, er til opplæring i bedrift. I 2024 gikk 46,3 % fra Vg2 til lære, noe som innebærer en betydelig økning de siste fire årene. Økningen er på 12,1 % fra 2020 (41,3%).

23,9 % av yrkesfagelevne går fra Vg2 til påbygg. Dette er noe lavere enn nasjonale tall (25 %). Andelen som startet på påbygg, har vært stabil i Innlandet siste 5 år.

Overgang fra Vg2 yrkesfag

I Innlandet er det positiv utvikling med tanke på gjennomføring samlet sett, og andelen med ordinær progresjon fra Vg2 er på 79,2 %. Andelen med repetisjon/omvalg øker fra 4,6 % i 2023 til 6 % i 2024. Andelen som er ute av videregående opplæring er redusert fra 16,6 % til 14,8 %.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Adm. og fellesutg. vgo.	-95 772	-40 520	236 %	55 253	-136 %	Driftsinntekter
Adm. og fellesutg. vgo.	336 476	299 326	112 %	-37 151	-12 %	Driftsutgifter
Ped fellesutgifter og gjesteelever	-114 089	-93 055	123 %	21 035	-23 %	Driftsinntekter
Ped fellesutgifter og gjesteelever	296 938	301 888	98 %	4 950	2 %	Driftsutgifter
Fagopplæring	-79 378	-16 668	476 %	62 710	-376 %	Driftsinntekter
Fagopplæring	403 544	357 067	113 %	-46 477	-13 %	Driftsutgifter
Skolelokaler og internatbygg	-73 401	-36 953	199 %	36 448	-99 %	Driftsinntekter
Skolelokaler og internatbygg	390 072	328 600	119 %	-61 472	-19 %	Driftsutgifter
Andre formål vgo.	-197 784	-153 843	129 %	43 941	-29 %	Driftsinntekter
Andre formål vgo.	325 440	277 995	117 %	-47 445	-17 %	Driftsutgifter
Oppfølgingstjeneste og PPT	-1 058	-632	168 %	427	-68 %	Driftsinntekter
Oppfølgingstjeneste og PPT	46 152	49 308	94 %	3 155	6 %	Driftsutgifter
Voksenopplæring	-50 455	-18 603	271 %	31 852	-171 %	Driftsinntekter

Årsberetning2024

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Voksenopplæring	121 760	92 385	132 %	-29 375	-32 %	Driftsutgifter
Spesialundervisning	-13 075	-6 896	190 %	6 179	-90 %	Driftsinntekter
Spesialundervisning	219 839	218 466	101 %	-1 373	-1 %	Driftsutgifter
Utdanningsprogram	-91 642	-24 925	368 %	66 717	-268 %	Driftsinntekter
Utdanningsprogram	1 365 051	1 255 351	109 %	-109 701	-9 %	Driftsutgifter
Fagskoler, landslinjer, knuseverk	-201 599	-170 391	118 %	31 208	-18 %	Driftsinntekter
Fagskoler, landslinjer, knuseverk	210 963	176 585	119 %	-34 378	-19 %	Driftsutgifter
Totalsum	2 797 981	2 794 485	100 %	-3 496	-0 %	

Rammeområdet viser et merforbruk på 3,5 mill. kroner etter resultatordningen. Merforbruket på 3,5 mill. kroner er merutgifter til pensjonsutgifter/SPK på sentralt ansvar (2,3 mill. kroner), et samlet merforbruk for de videregående skoler (1,7 mill. kroner), merkostnader til riving av diverse bygg ved Jønsberg vgs. som er ført i drift (0,6 mill. kroner) samt et mindreforbruk knyttet til mobbeombud (1,1 mill. kroner).

Kompetanse sentraladministrasjon

Kompetanse sentraladministrasjon går i balanse etter netto bruk av bundne fondsmidler (statlige tilskudd) på 4 mill. kroner og 12,8 mill. kroner fra resultatfondet.

For skoleåret 2024/2025 er det en betydelig elevtallsoppgang i forhold til forrige skoleår. Skolenes budsjetttramme ble derfor styrket med 10,6 mill. kroner fra eget rammeområde.

I tillegg var det i 2024 økte kostnader innenfor flere lovpålagte oppgaver som tilskudd til lærebedrift, gjestelæringer, fagprøver, privatisteksamen og institusjonsopplæring.

Videregående skoler

De videregående skolene har samlet sett et merforbruk på 1,7 mill. kroner etter netto bruk av resultatfond på 7,6 mill. kroner.

Den økonomiske situasjonen på de videregående skolene varierer fra skole til skole. Av de videregående skolene som fikk et negativt årsresultat i 2024, ble det brukt i sum 10,3 mill. kroner fra skolens egne resultatfond. I tillegg vil fem videregående skoler, med tømte resultatfond, trekke med seg et merforbruk som må dekkes inn i 2025.

Samlet sett opplevde skolene trangere økonomiske rammer i 2024 sammenliknet med tidligere år. Det har blant annet sammenheng med at det i budsjett for 2024 lå inne et vedtatt rammenedtrekk på 10 mill. kroner. Dette ble effektivert mot skolene i forbindelse med høstjusteringen knyttet til elevtelling, slik at netto rammeøkning på skolene ble på 0,6 mill. kroner. Det resulterte i at skolene totalt sett ikke fikk tilført midler i høstjusteringen, på tross av elevtallsoppgang.

Nord-Gudbrandsdal vgs. har stått i en krevende økonomisk situasjon i 2024, og har vært i en omstillingsprosess for å tilpasse driften til reduserte rammer grunnet elevnedgang. Skolen har fått dekket 4,1 mill. kroner av merforbruket sitt for 2024 fra omstillingsfond Kompetanse. Nord-

Årsberetning2024

Gudbrandsdal vgs. endte dermed opp med et merforbruk på 0,6 mill. kroner for 2024 som de selv må dekke inn i 2025.

Skole (tall i 1000 kr)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik FØR res.ordningen	Avvik ETTER res.ordningen	Resultatfond per 31.12.2024
Nord-Gudbrandsdalen vgs	67 263	66 617	101 %	-646	-646	0
Vinstra vgs	57 705	57 705	100 %	-41	0	2 139
Lillehammer vgs	167 988	167 988	100 %	708	0	708
Gausdal vgs	28 103	28 103	100 %	-274	0	1 270
Gjøvik vgs	163 105	163 105	100 %	-385	0	3 107
Lena/Valle vgs	105 719	101 631	104 %	-4 272	-4 087	0
Raufoss vgs	76 263	76 263	100 %	62	0	1 871
Dokka vgs	44 003	44 003	100 %	-115	0	1 710
Hadeland vgs	116 683	118 181	99 %	1 498	1 498	4 654
Valdres vgs	64 731	64 731	100 %	-1 366	0	1 510
Nord-Østerdal vgs	67 124	66 537	101 %	-1 727	-586	0
Storsteigen vgs	38 354	37 571	102 %	-840	-782	0
Elverum vgs	140 886	140 720	100 %	-5 365	-166	0
Trysil vgs	38 747	38 747	100 %	213	0	1 353
Hamar katedralskole	162 215	162 229	100 %	13	13	6 343
Jønsberg vgs	51 140	51 140	100 %	-266	0	2 021
Ringsaker vgs	110 929	110 929	100 %	396	0	3 400
Stange vgs	71 633	71 633	100 %	-741	0	1 865
Storhamar vgs	87 957	88 060	100 %	519	103	3 607
Sentrum vgs	90 907	91 954	99 %	1 047	1 047	3 810
Skarnes vgs	33 353	33 353	100 %	-524	0	740
Øvrebyen vgs	48 826	48 747	96 %	1 921	1 921	1 898

Solør vgs	73 338	73 338	100 %	888	0	888
Total	1 904 971	1 903 286	100 %	-9 296	-1 685	42 894

Folkehøgskolene

Toten folkehøgskole og Ringeby folkehøgskole finansieres gjennom statstilskudd og elevbetaling. De to skolenes årsresultat påvirker derfor ikke det samlede resultat for rammeområde kompetanse. Innlandet fylkeskommune er imidlertid skoleeier og ligger innenfor rammeområde kompetanse.

Fagskolen Innlandet

Fagskolen Innlandet finansieres gjennom statstilskudd og elevbetaling. Skolens årsresultat påvirker derfor ikke det samlede resultat for rammeområde kompetanse. Innlandet fylkeskommune er imidlertid skoleeier og ligger innenfor rammeområde kompetanse.

Tannhelse

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	God kvalitet i tannhelsetjenesten Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Om rammeområdet

Fylkeskommunenes ansvar innenfor tannhelse omfatter:

- barn og ungdom t.o.m. det året de fyller 18 år
- psykisk utviklingshemmede, i og utenfor institusjon
- grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie
- personer som mottar psykisk helsehjelp (som oppfyller krav)
- flyktninger og asylsøkere
- unge voksne fra året de fyller 19 til og med året de fyller 24 år
- rusmiddelavhengige som mottar sosialtjenester eller er under LAR-behandling
- innsatte i fengsler i kriminalomsorgen.
- andre grupper (eksempelvis odontofobi)

I tillegg til rettighetsgruppene tilbys også tannhelsetjenester til voksne pasienter mot betaling.

1. Fremme god helse og høy livskvalitet

1.1 God kvalitet i tannhelsetjenesten

Tannhelsen blant barn og unge i Innlandet er god i forhold til landsgjennomsnittet, men har hatt en negativ utvikling de siste årene. Tabellen under viser andelen barn og ungdom med "null hull" i 2024 og SIC-indeks for 12-åringer.

Andel uten karies, 'null hull' (DMFT=0) (prosent)						SIC-indeks
	3 år	5 år	12 år	15 år	18 år	12 år
Østfold	93,4	82,2	63,7	47,8	36,8	2,23

Årsberetning2024

Akershus	94,0	79,9	64,2	46,6	35,8	2,24
Oslo kommune	92,9	77,1	62,2	47,1	34,7	2,41
Innlandet	94,2	84,6	66,3	48,2	37,5	2,20
Buskerud	94,5	81,1	61,2	45,2	33,1	3,00
Vestfold	93,5	75,5	57,3	40,9	29,1	2,68
Telemark	93,6	72,3	59,1	37,5	25,4	2,65
Agder	94,4	79,1	55,1	38,0	26,7	3,03
Rogaland	94,4	84,6	65,4	46,7	36,0	2,04
Vestland	94,5	84,0	62,1	42,7	32,3	2,40
Møre og Romsdal	94,8	84,9	60,8	39,1	23,9	2,55
Trøndelag - Tröndelage	94,8	82,8	61,5	41,5	32,0	2,49
Nordland - Nordlândia	94,0	84,5	60,3	40,4	29,0	2,40
Troms - Romsa - Tromssa	94,3	83,0	64,6	41,3	31,0	2,67
Finnmark - Finnmárku - Finmarkku	93,5	82,6	56,2	40,7	26,2	2,83
Landet	94,1	81,8	62,3	43,9	32,7	2,44

Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/13033/>

Målet er at de gode tannhelsesresultatene for barn og unge skal opprettholdes og at SIC-indeksen ikke skal være over 2. For 2024 er det ikke tilfredsstillende tilsynstall for barn og ungdom i fylket. De pasientene som er undersøkt har likevel lav karieserfaring.

Barn og unge undersøkt i Innlandet i 2024	3 år	5 år	12 år	15 år	18 år
Antall pasienter	3 439	3 583	4 286	4 590	4 622
Andel undersøkt	85,1 %	85,8 %	84,8 %	82,9 %	83,1 %
DMFT snitt "Barn og unge"	0,2	0,6	0,8	1,6	2,3

Det er særlig søkelys på å følge opp personer med avvikende tannhelse. Tannhelsepersonell skal holde seg oppdatert på endringer i samfunnet som kan påvirke tannhelsen hos befolkningen.

Tannhelsetjenesten i Innlandet har arbeidet systematisk med forebygging i mange år, men med en lavere aktivitet etter 2020. Det siste året har ikke dette arbeidet vært på det nivået som er ønskelig. Det vil fremover jobbes mer systematisk med forebyggende arbeid og folkehelsearbeid og dette skal forankres i strategiplanen.

Tilsyn og etterslep

Fylkeskommunen har årlig tilsyn med cirka 145 000 pasienter. Fylkeskommunen har mål om at tilsyn av pasienter som har rett til fri tannbehandling etter tannhelseloven skal være over 95 %. Fylkeskommunen hadde i 2024 tilsyn med 87,3 % av rettighetspasientene.

Etterslep defineres som at klinikken er mer enn én måned forsinket i forhold til avtalt innkallingsintervall med hver enkelt pasient. Høy turnover gir økt etterslep og bør ikke overstige mer enn 8 000 rettighetspasienter per år i Innlandet. Etterslepet ved utgangen av 2024 er på over 18 000 rettighetspasienter og dette er bekymringsfullt. Fylkeskommunen har siden koronapandemien hatt et større etterslep enn ønsket grunnet høyt sykefravær og mange vakante stillinger. Innføringen av ny rettighetsgruppe (21-24 åringer) fra 2023 og tilstrømning av flyktninger har forsterket utviklingen.

Klienter i rusomsorgen

Siden 2006 har det vært gitt gratis tilbud til klienter i rusomsorgen i Innlandet. Dette gjelder både for de rusavhengige i institusjoner og de som har vedtak om kommunal rusomsorg. 693 pasienter fikk tannbehandling i 2024.

Fengsler

Fylkeskommunen har ansvar for forebyggende tiltak og nødvendig tannbehandling av innsatte ved 5 fengsler i Innlandet. Totalt ble 238 innsatte behandlet i 2024, som er lavere enn tidligere år. Utgiftene for fengselsbehandling dekkes av årlige prosjektmidler fra Helsedirektoratet.

Tannhelsetjenesteloven ble i 2024 endret slik at innsatte i fengsel ble inkludert i de prioriterte tannhelsegruppene og har rett til gratis tannhelsetjenester.

TOO-team

Innlandet har etablert 3 TOO-team (tannbehandling til pasienter som har vært utsatt for tortur, overgrep og med uttalt odontofobi) på Elverum, Hamar og Lillehammer. Behandlingskostnadene dekkes av tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet etter årlig søknad. I 2024 ble det behandlet 70 pasienter.

Voksne betalende pasienter

I 2024 hadde tannhelsetjenesten i Innlandet 22 829 registrerte voksne betalende pasienter. Grunnet stort etterslep på rettighetspasienter, ble færre i gruppen undersøkt og behandlet i 2024. Flere betalende pasienter gikk over i gruppen (D) som har reduserte priser på tannbehandling. Dette førte til svikt i forventede inntekter på 14,2 mill. kroner.

Fylkeskommunen har todelt regnskapsføring som innebærer et skille mellom pasienter med rettigheter til fri tannbehandling og tannbehandling til voksne betalende pasienter.

Nye pasientgrupper

Regjeringen har utvidet tannhelsetilbudet til unge voksne. I 2024 besluttet Stortinget at unge voksne opp til 26 år skulle få 75 % refusjon på tannbehandling. I statsbudsjettet for 2025 ble det vedtatt å gi unge voksne opp til 29 år 75 % refusjon på tannbehandling utført i offentlige tannklinikker.

Flyktninger som bor og oppholder seg i Innlandet har rett på akutt tannbehandling og det er større behov for tannbehandling blant disse enn i befolkningen ellers.

Barnevern - opplysning og meldeplikt

Helsepersonell plikter å gi opplysninger til barnevernet om bekymring på objektivt grunnlag (Helsepersonelloven § 33). I tillegg har fylkeskommunen plikt til å avverge og avdekke vold og seksuelt misbruk mot barn i fylket. Alle ansatte i tannhelsetjenesten får årlig opplæring, slik at de bedre mestrer å vurdere om bekymringsmelding skal sendes til kommunalt barnevern og/eller politi.

Trenden de siste årene er færre meldinger og varsler fra fylkeskommunen, men et høyt antall henvendelser fra barnevernet. Det må gjøres videre undersøkelser om hvorfor det er slik.

Antall per år	2021	2022	2023	2024
Antall meldinger	41	23	29	23
Antall varsler	44	28	13	11
Antall henvendelser fra barnevern	128	72	85	93

Kjeveortopedi

Ved behov for korrigering av tannstilling blir pasienter henvist til kjeveortopedi, en behandling som tilbys av private. Refusjon av behandling dekkes gjennom Helfo. Fylkeskommunen henviste ca. 3 500 pasienter i 2024.

1.2 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller

SIC-indeks måler gjennomsnittlig antall hull (DMFT) hos den tredjedelen av 12-åringene med høyest karieserfaring. Indeksen sier noe om sosial ulikhet. Høy SIC-indeks indikerer flere personer med avvikende negativ tannhelse. For Innlandet viste SIC-indeksen 2,20 i 2024. Verdens helseorganisasjon har satt som mål at SIC-indeksen ikke bør overstige 3,0, mens Innlandet fylkeskommune har mål om at den ikke skal overstige 2,0. Tannhelsetjenesten følger opp de som har større omsorgsbehov med hyppige innkallinger og forebyggende behandling.

I 2024 vedtok Stortinget å styrke tannhelsetjenestetilbudet til eldre personer med rettigheter. Det er iverksatt tiltak i samarbeid med kommunene for å informere disse personene om sin rettighet. Dette videreføres i 2025.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Tannhelse adm. og fellesutgifter	-28 158	-17 638	160 %	10 520	-60 %	Driftsinntekter
Tannhelse adm. og fellesutgifter	87 673	87 013	101 %	-660	-1 %	Driftsutgifter

Årsberetning2024

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Pasientbehandling tannhelse	-57 999	-72 694	80 %	-14 695	20 %	Driftsinntekter
Pasientbehandling tannhelse	258 660	267 328	97 %	8 668	3 %	Driftsutgifter
Totalsum	260 176	264 008	99 %	3 833	1 %	

Rammeområdet viser et mindreforbruk på 3,8 mill. kroner etter avsetning av 0,6 mill. kroner til resultatfond.

Mindreforbruket er knyttet til:

- Kostnadene til behandling av nye pasientgrupper (D2 og D3, 21-26-åringer) ble lavere enn budsjettet som følge av at færre pasienter enn forventet benyttet seg av tannhelsetjenesten
- Ubesatte stillinger grunnet rekrutteringsutfordringer. Ved årsskiftet var det 9,4 ledige tannlegestillinger og 0,8 tannpleierstillinger.

Kultur

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	Gjøre det lett å være fysisk aktiv i hverdagen
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	Attraktive kulturtilbud, gode møteplasser og en sterk frivillig sektor
6. Et mangfoldig kulturliv og god ivaretagelse av kulturarven	Gode muligheter for aktivitet, opplevelser og utvikling innen kulturlivet Kulturarven blir ivaretatt for identitet, opplevelser og verdiskaping Nyskapende og gode digitale løsninger i kultursektoren Være et godt ressursenter for den regionale og lokale samfunnsdokumentasjonen
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	Bevaring og gjenbruk av bygninger som klimatiltak
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Om rammeområdet

Rammeområdet kultur består av oppgaver knyttet til:

- Idrett og friluftsliv
- Kunst og kultur
- Den kulturelle skolesekken (DKS)
- Kulturarv
- Fylkesbiblioteket
- Fylkesarkivet

1. Fremme god helse og høy livskvalitet

1.3 Gjøre det lett å være fysisk aktiv i hverdagen

Dagsturhytta Innlandet

Dagsturhyttene bidrar til mer fysisk aktivitet. Norsk institutt for naturforskning har registrert til sammen 62 000 besøkende i området rundt dagsturhyttene i Hamar, Gjøvik og Ringsaker. Det er oppført 14 dagsturhytter i Innlandet.

Tilskudd til friluftslivsaktivitet

Fylkeskommunen fordelte 2,3 mill. kroner av statlige midler til friluftslivsaktivitet i 2024. Tilskudd er gitt til organiserte turer, praktiske kurs og annen opplæring i friluftslivsaktiviteter.

Tilskudd til tiltak i statlig sikra friluftsområder

Gjennom midler fra Miljødirektoratet ble det tildelt 0,3 mill. kroner til tiltak i statlig sikra friluftslivsområder i 2024. Gjennom naturvennlig tilrettelegging og skjøtsel skal områdene gjøres lett tilgjengelige og attraktive for allmennhetens friluftsliv.

Friluftslivets ferdselsårer

Totalt har 14 kommuner ferdigstilt arbeidet med Plan for friluftslivets ferdselsårer. Fylkeskommunen er i dialog med de som ennå ikke har startet arbeidet for å nå det nasjonale målet om at alle kommuner skal ha utarbeidet en Plan for friluftslivets ferdselsårer.

2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

2.2 Attraktive kulturtilbud, gode møteplasser og en sterk frivillig sektor

Ung Kultur Møtes (UKM)

UKM fylkesfestivalen ble i 2024 arrangert på Otta med over 300 ungdom innen ulike kunst- og kulturuttrykk. Innlandsungdom deltok også på den nasjonale UKM-festivalen i Bodø. Det ble lyst ut stimuleringsmidler til UKM-aktivitet i kommunene. Det ble også gjennomført Ung arrangørkurs flere steder i Innlandet.

UngINN

Ved årsskiftet hadde 22 300 ungdom i Innlandet bestilt UngINN-kortet som er gratis. Kortet gir ungdom fra 13 til 21 år rabatt på ulike kulturtilbud i hele fylket. I 2024 ble det solgt 30 712 UngINN-billetter på kunst- og kulturarrangement i Innlandet. Det ble også gjennomført et seminar for alle kinoene i Innlandet og laget flyers på 12 ulike språk som informerte om ordningen.

Regionale ungdomssatsinger

I 2024 ble det gitt støtte til ni regionale ungdomssatsinger i Innlandet. De regionale ungdomssatsingene skal bidra til gode aktiviteter og fritidstilbud for ungdom på tvers av kommunegrenser.

Tilskudd innenfor kunst- og kulturfeltet

Innenfor kunst- og kulturfeltet ble det fra ordningen Etablerte kulturarrangører tildelt støtte på til sammen 61 mill. kroner til i alt 43 institusjoner/arrangører. Videre fikk 57 prosjekter støtte på til sammen 4,1 mill. kroner gjennom tilskuddsordningen Utviklingsmidler. I 2024 er det også blitt tildelt kunstnerstipend og støtte til kunstnerresidenser, samt midler til kunstnerisk aktivitet rettet mot barn og unge.

Spillemidler til kulturarena 2024

Formålet med den statlige ordningen som fylkeskommunen forvalter, er å bidra til at det utvikles gode møteplasser der kulturelle møter og aktiviteter kan utøves. I alt 12 søknader ble tildelt støtte på til sammen 8,6 mill. kroner.

Kunstprosjektet Tankeplass trinn 2

Kunstprosjekt Tankeplass trinn 2 har en prosjektperiode fra 2022 – 2025/26. Juryering og valg av vinnere ble gjennomført våren 2024. Kunstprosjektet med åpninger vil ferdigstilles i 2025/2026.

Frivillighetsstrategi for Innlandet

I samarbeid med Frivillighet Norge ble det våren 2024 gjennomført en spørreundersøkelse og et seminar med mål om å få større kunnskap om hva som er det frivillige feltets utfordringer og ønsker. Innspillene skal ligge til grunn for utarbeidelse av en frivillighetsstrategi.

Film

En strategisk satsning og samarbeid med reiseliv førte til at Jotunheimen ble nominert til beste europeiske filmlokasjon med filmen "Troll". Filmen med innspilling i Innlandet, vant også Global Production Awards for beste locations under filmfestivalen i Cannes. Dette medførte nasjonal og internasjonal oppmerksomhet.

Filmkommisjonæren har bidratt til å tiltrekke store filminnspillinger til Innlandet. Dette er "Troll 2", som er Nordens største filmproduksjon noensinne og "Når nettene blir lange". Filmkommisjonæren har også bistått i forbindelse med filmen Den stygge stesøsteren, som har verdenspremiere på prestisjefestivalen Sundance og europapremiere på filmfestivalen i Berlin.

Litteraturfylket Innlandet og leselystsatsning

Forfatterturneen Boklek ble gjennomført våren 2024 med 3 000 skolestartere fra hele Innlandet. Fylkesbiblioteket samarbeider med Norsk Litteraturfestival om flere arrangementer, inkludert Bibliotekdebatten og Bokbussbobler.

En informasjonsfilm om lesing for foreldre til ungdomsskoleelever ble produsert i samarbeid med Mjøsbybibliotekene.

Gjennom prosjektet Aktiv formidling som er støttet av Nasjonalbiblioteket, har 26 folkebibliotek fått 1,4 mill. kroner til ulike tiltak. Fylkesbiblioteket har også tilbudt kompetansehevende tiltak med fokus på leselyst for de minste barna.

Den kulturelle skolesekken (DKS)

Gjennom DKS Innlandet gir fylkeskommunen alle elever kunst- og kulturopplevelser av profesjonell kvalitet på deres egen skole. DKS Innlandet har i 2024 gjennomført 3 380 arrangementer over hele fylket, for et totalt publikum på 206 415.

DKS Innlandet har i 2024 gjennomført 30 turneer til omtrent 22 100 elever der kulturarven har vært særlig tematisert. Innholdet omfatter blant annet Snorre, Landsloven, folkemusikk og -dans, brearkeologi, teknologihistorie, kristne fortellinger, håndverk og eventyr.

Arrangementsutvikling idrett

I 2024 ble det tildelt 3,7 mill. kroner fra tilskuddsordning Arrangementsutvikling idrett til totalt 37 regionale og nasjonale idrettsarrangementer i Innlandet.

Fondsmidler til store idrettsarrangementer

Det har siden 2023 pågått et arbeid med å evaluere og videreutvikle ordningen. I FU-sak 110/24 ble det vedtatt å videreføre ordningen som en fondsordning for støtte til store idrettsarrangementer i Innlandet. Det ble innført nye retningslinjer, kriterier og søknadsfrister for ordningen. I HU/kultur sak 41/24 (desember) ble det tildelt 4 mill. kroner til fire enkeltarrangementer, samt til to arrangementsselskaper som også søkte om partnerskapsavtaler med fylkeskommunen.

Unge Arrangører – helhetlig arrangørkompetanse

Første gjennomføring i prosjektet foregikk under ski-NM, NM-veka og Norgeslekene på Lillehammer i mars 2024. Sju unge ledere fikk prøve seg i ulike roller og prosjektet fikk god mottakelse.

6. Et mangfoldig kulturliv og god ivaretagelse av kulturarven

6.1 Gode muligheter for aktivitet, opplevelser og utvikling innen kulturlivet

Bibliotek og kompetanseheving

I samarbeid med OsloMet og andre fylkesbibliotek har det vært gjennomført et prosjekt for å heve bibliotekarers kompetanse innen forskningsbasert kunnskap. Bibliotekdagene i Innlandet ble arrangert på Honne med 80 deltakere. Prosjektet Sammen om lesing, som har mottatt 900 000 kroner fra Nasjonalbiblioteket, har som mål å redusere sosiale ulikheter ved å øke leseferdighetene til utvalgte målgrupper. Åtte kommuner deltar i prosjektet. Fylkesbiblioteket har i 2024 også prioritert internasjonalt arbeid med deltakelse i Erasmus+-prosjekt og deltakelse og presentasjoner på internasjonale konferanser.

6.2 Kulturarven blir ivarettatt for identitet, opplevelser og verdiskaping

Tilgjengelige arkiver for publikum

Kjennskap til lokal og regional historie er viktig for identitetsutvikling, trygghet og samhold. Fylkesarkivet tar vare på de historie kildene og gjør disse tilgjengelige. Samtidig bevares personlig rettighetsdokumentasjon til den enkelte innbygger. Det gjør at innbyggerne i Innlandet kan få se informasjon de har krav på i henhold til lovverket.

Transkribering av historiske arkiver

Fylkesarkivet samarbeider med frivillige i flere sammenhenger. Et prosjekt som ble avsluttet i 2024 var transkribering av historiske arkiver fra gotisk håndskrift.

Ressurs i samfunnsutvikling og klima- og miljøarbeid

Fylkeskommunen har fokus på synliggjøring av kulturarv som ressurs i kommunenes samfunns- og arealplanlegging i uttalelser og prosjekter.

Klimapark 2469 og Norsk fjellsenter fikk i 2024 20 mill. kroner fra sparebankstiftelsen DNB til prosjektet Fjellviten. Brearkeologisk sikringsprogram bidrar til stor oppmerksomhet og lokal verdiskaping.

Det har pågått et arbeid med å øke kompetansen innen tradisjonshåndverk gjennom Innlandsmodellen og samarbeid med NTNU og Fagskolen i Gjøvik. Bygningsvernrådgivere er nå på plass i alle regioner i samarbeid med kommuner og museer.

Nasjonale minoriteter

Kulturminner knyttet til samisk historie er tilrettelagt i Valdres. Sammen med Trøndelag og Sametinget er det igangsatt et arbeid med et kunnskapsgrunnlag for revidering av regional plan for Røros og Circumferensen, med særlig fokus på samisk historie.

Et registreringsprosjekt om kulturmiljøer knyttet taternes/romanifolkets historie er gjennomført i samarbeid med Riksantikvaren, Glomdalsmuseet og interesseorganisasjoner. Fredningen av Tater-Millas hus ble markert i Våler sommeren 2024.

Kulturminner

Det er inngått et samarbeid med metalledektorister og innbyggere som bruker terrengmodeller (LIDAR) for å finne kulturminner. Det er gjennomført et årlig detektormøte som møteplass mellom

fylkeskommunen og frivillige. Over 1 900 gjenstander er levert til Kulturhistorisk museum. Det er åpnet en kartportal hvor frivillige selv kan plote data fra LIDAR.

Fylkeskommunen bidro i 2024 med til sammen ca. 37 mill. kroner til drift og særlige satsinger som utbygging av et regionalt historiesenter på Domkirkeodden, ANNO museums forfattersatsing og bygging av nytt museumsbygg for Norsk skogfinsk Museum.

I 2024 er det vektlagt å videreutvikle formidlingen i sosiale media. Facebooksiden Kulturarv Innlandet har flere tusen følgere.

Tilskudd, kartlegging, sikring og beredskap

53,4 mill. kroner av statlige midler er fordelt av fylkeskommunen til bygningsvern, fartøy, verdensarv, teknisk-industrielle miljø og ruiner.

6 mill. kroner av fylkeskommunens midler er fordelt til verna fartøy, arbeid med pilegrimsleden, verdensarvsområdet Røros og Circumferensen, utviklingsarbeid på Hjerleid og til eiere av verneverdige bygg og anlegg. I Elverum kommune og Åmot kommune jobbes det nå med en forlengelse av Østerdalsleden.

En rekke arkeologiske registreringer er gjennomført og som er en viktig forutsetning for arealforvaltning og sikring. Større undersøkelser er gjennomført i Aura- og Åbjøravassdraget i samarbeid med omkringliggende fylkeskommuner og arkeologiske regionalmuseer.

Som forberedelse til arbeid med en beredskapsplan for kultur, har fylkeskommunen i samarbeid med Riksantikvaren og Lom, Skåk og Lillehammer kommuner testet ut metoder for ROS-analyser på kulturmiljøer. I tillegg har det vært et særlig fokus på egen beredskap og HMS, med blant annet gjennomføring av et utvidet sikkerhetskurs for deltagere på det brearkeologiske sikringsprogrammet.

Det er også gjort et arbeid med å få Villreinfangst på Norges tentative liste for verdensarv.

Utvandrermarkeringen - migrasjon og identitet

Markeringen av den store utvandringen fra Norge til Nord-Amerika med 200- årsjubileum i 2025 startet i 2024. Markeringen og jubileet har navnet Crossings 200. Fylkeskommunen har etablert en tverrfaglig prosjektgruppe som gjennom året har samarbeidet med en rekke eksterne aktører om igangsetting av prosjekter. I arbeidet med å støtte opp om eksterne prosjekter ble 3 mill. kroner fordelt gjennom en tilskuddsordning til 46 prosjekter.

6.3 Nyskapende og gode digitale løsninger i kultursektoren

Digitalisering bibliotek

Fylkesbiblioteket har i 2024 arrangert digitale fagprater og initiert nettverk som Digital lesesirkel og nettverk for barne- og ungdomsbibliotekarere, samt bidratt til å utvikle KI-kurs for bibliotekansatte.

Fylkesbiblioteket administrerer e-bokkonsortiet for bibliotekene i Innlandet. De har også publisert et mininettkurs om kommunestatistikk og strategisk arbeid i folkebibliotek.

Digitale løsninger i fylkesarkivet

Fylkesarkivet avsluttet et samarbeidsprosjekt med NTNU der studenter jobbet med løsninger for dokumentkonvertering og dokumentasjon av prosessen. Grundig rapport ble levert og programvare er allerede tatt i bruk av fylkesarkivet.

6.4 Være et godt ressurscenter for den regionale og lokale samfunnsdokumentasjonen

Fylkesarkivet har mottatt utviklingsmidler for å lage en bevaringsplan for digitalt skapte privatarkiver. Fylkesarkivet har et godt samarbeid med andre institusjoner, og det jobbes fortsatt med en tydeligere rollefordeling på privatarkivfeltet.

Fylkesarkivet er kontorkommune for det interkommunale oppgavefellesskapet IKA Opplandene KO med 49 deltakerkommuner i tillegg til fylkeskommunen. Revidert samarbeidsavtale ble vedtatt i november 2024. Prosessen med å få på plass en digital plattform for erfaringsdeling og faglig utvikling er i gang.

Fylkesarkivet har hatt et prosjektsamarbeid med blant annet stiftelsen Maihaugen som handler om å få AI til å transkribere og tilgjengeliggjøre historiske kokebøker fra 1700- og 1800-tallet. Prosjektet ble avsluttet i 2024 og er nå godkjent av Arkivverket.

Fylkesarkivet har fått eksterne prosjektmidler til et forprosjekt som handler om samspillet mellom bevarings- og kassasjonsplan og data som produseres i fagsystemer før overføring til arkiv. Prosjektet ble gjennomført i 2024.

8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

8.4 Bevaring og gjenbruk av bygninger som klimatiltak

Klimavirke-prosjektet ble i 2024 avsluttet med et seminar. Det ble samtidig igangsatt et nytt prosjekt INNotrad. Det er en innovativ tresatsing med fokus på kvalitetsvirke med samarbeidsaktører fra Riksantikvaren, skogeiersiden, skogbruksnæringen, forvaltning og forskningsinstitusjoner.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Adm og fellestjenester kultur	-12 347	-5 632	219 %	6 715	-119 %	Driftsinntekter
Adm og fellestjenester kultur	26 988	16 698	162 %	-10 290	-62 %	Driftsutgifter
Kulturvern/kulturminner	-75 940	-39 693	191 %	36 247	-91 %	Driftsinntekter
Kulturvern/kulturminner	149 884	113 781	132 %	-36 103	-32 %	Driftsutgifter
Kunst og kultur	-16 212	-11 932	136 %	4 281	-36 %	Driftsinntekter
Kunst og kultur	105 075	100 826	104 %	-4 249	-4 %	Driftsutgifter
Den kulturelle skolesekken (DKS)	-35 612	-31 200	114 %	4 412	-14 %	Driftsinntekter
Den kulturelle skolesekken (DKS)	52 207	48 140	108 %	-4 066	-8 %	Driftsutgifter
Bibliotek	-5 812	-4 183	139 %	1 630	-39 %	Driftsinntekter
Bibliotek	18 913	17 774	106 %	-1 139	-6 %	Driftsutgifter
Idrett	-139 377	-125 530	111 %	13 847	-11 %	Driftsinntekter
Idrett	154 152	140 765	110 %	-13 386	-10 %	Driftsutgifter
Friluftsliv	-5 667	-3 101	183 %	2 566	-83 %	Driftsinntekter

Årsberetning2024

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Friluftsliv	6 866	4 391	156 %	-2 476	-56 %	Driftsutgifter
Fylkesarkiv	-32 735	-30 613	107 %	2 122	-7 %	Driftsinntekter
Fylkesarkiv	44 645	44 905	99 %	260	1 %	Driftsutgifter
Totalsum	235 027	235 398	100 %	371	0 %	

Rammeområdet viser et mindreforbruk på 0,4 mill. kroner etter avsetning av 3,2 mill. kroner til resultatfond. Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til sykefravær, som også har påvirket aktivitetsnivået.

Fylkesveger

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	Gode muligheter for at flere velger sykling, gåing og kollektivtransport
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	Infrastruktur som knytter byer, bygder og tettsteder sammen
4. Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken	Høy trafiksikkerhet og effektiv drift av fylkesvegene
	Et godt vedlikeholdt fylkesvegnett
	Et fylkesvegnett som ivaretar miljø, robuste økosystemer, arts mangfold og kulturarv
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	Reduksjon av klimagassutslippene fra utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap
	God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Om rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Drift og vedlikehold av fylkesvegene
- Forvaltnings- og myndighetsoppgaver
- Randsfjordferja
- Strategi og utviklingsarbeid
- Fylkets trafiksikkerhetsutvalg (FTU)

1. Fremme god helse og høy livskvalitet

1.4 Gode muligheter for at flere velger sykling, gåing og kollektivtransport

Fylkeskommunen arbeider for å lage gode muligheter for myke trafikanter. Det er utarbeidet en egen standard for gang- og sykkelveg, "Innlandsstandarden", som har mål om å redusere kostnader og opprettholde attraktiviteten på gang- og sykkelvegene.

Innlandet fylkeskommune utbedret i 2024 seks strekninger som gir bedre forhold for gående og syklende. Eksisterende strekninger med gang- og sykkelveg driftes løpende for at flere skal velge å gå og sykle.

Tabellen viser hvilke strekninger som ble ferdig utbedret for gående og syklende i 2024:

Sted:	Strekninger for gående og syklende:
Brumunddal	Fv. 92 Byflatevegen, Bjørgevegen - Byflaten
Hamar	Fv. 79 Knut Alvsonsgate
Moelv	Fv. 213 Storgata, Skogvegen - Pinnerudvegen
Brumunddal	Fv. 1776 Fagerlundvegen, Skolevegen - Bekkelundvegen
Elverum	Fv. 2150 Storgata
Gjøvik	Fv. 132 Prost Blomsgate

Fylkeskommunen bidrar i flere ulike foraer for samhandling, herunder:

Sykkelbyene i Innlandet

Sykkelbynettverket med deltakere fra kommuner og Statens vegvesen, som samhandler om planlegging av gang- og sykkelvegtiltak.

Veg- og jernbanefora

Veg- og jernbanefora for alle seks banestrekningene i Innlandet. Målet er å øve påtrykk for tilbud og utbygging av de lokale og regionale banestrekninger i fylket.

Forskningsprosjektet "Walkmore"

Deltakelse i forskningsprosjektet «Walkmore». Transportøkonomisk institutt, i samarbeid med Universitetet i Ås gjennomfører et forskningsprosjekt for å finne ut hvordan man kan få flere til å gå mer i små norske byer.

Mjøsbyen

Mjøsbyen, med ambisjoner og målsettinger om å oppfylle behovet for bymidler knyttet til nasjonal transportplan. Prosjektet har levert to viktige leveranser knyttet til kunnskapsproduksjon i 2024, og det er nøkkeltallsrapport om reisevaner og strategisk virkemiddelanalyse. Utredningen analyserer arbeidsreiser i Mjøsbyen basert på SSBs fakta om bo- og arbeidssted for innbyggerne. Hensikten med analysen er å synliggjøre hvor potensiale for bidrag til nullvekstmålet er størst for arbeidsreiser og hvilke virkemidler som er mest aktuelle å ta i bruk. Rapporten gir grunnlag for nærmere vurdering av konkrete prosjekter og tiltak i ulike pendlingskorridorer.

Samarbeid om areal- og transportplanlegging (ATP).

Fylkeskommunen har samarbeidsavtaler med 7 kommuner (Nord-Aurdal, Vestre Toten, Gjøvik, Sel, Nord-Fron, Lillehammer og Kongsvinger) om bærekraftig areal- og transportutvikling i deres byer.

2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

2.3 Infrastruktur som knytter byer, bygder og tettsteder sammen

Innlandet fylkeskommune har i 2024 utbedret ca. 250 km veg som bidrar til å knytte byer, bygder og tettsteder sammen.

Ved drift av fylkesveger (spesielt ved snøfall) prioriteres veger med mest trafikk. Disse vegene er veger som gjerne går gjennom flere byer, bygder og tettsteder.

Randsfjordferga Elrond fraktet i 2024 56 226 passasjerer og 38 636 kjøretøy.

Handlingsprogram for fylkesveg

Handlingsprogram for fylkesveg 2022-2025 lå til grunn for utbyggingsprosjektene som ble gjennomført i 2024. Samtidig med gjennomføring av handlingsprogrammet, arbeides det med å revidere dette. Nye regionale planer og faglige utredninger innenfor flere tema sikrer en oppdatert situasjonsbeskrivelse som legges til grunn for arbeid med profil, mål og prioritering av utbyggingsprosjekter. Kommuner og andre interessenter er involvert i arbeidet, blant annet gjennom å gi innspill til prioriteringer. Handlingsprogrammet skal på høring våren 2025 og revidert handlingsprogram skal gjelde fra 2026, og vedtas i fylkestinget høsten 2025.

Drift, vedlikehold og utvikling av fylkesvegnettet er konkrete tiltak til måloppnåelse. Samtidig er det helt sentralt å følge opp nasjonale og lokale tiltak- og transportplaner for å oppnå ytterligere utvikling i fremtiden. Målet vurderes som oppnådd.

4. Høy sikkerhet, god fremkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken

4.1 Høy trafiksikkerhet og effektiv drift av fylkesvegene

Trafiksikkerhet

Nullvisjonen er en sentral ramme for trafiksikkerhetsarbeidet, og det innebærer at fylkeskommunen kontinuerlig arbeider for at ingen skal bli drept eller alvorlig skadet i trafikken. Det er gjennomført konkrete trafiksikkerhetstiltak som omfatter sikring av krysningspunkt, samt oppsetting og utbedring av rekkverk langs veg og på bruer.

I 2024 omkom 9 personer på vegene i Innlandet (mot 18 i 2023), hvor 2 av disse på fylkesveg.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i drepte og hardt skadde på fylkesvegnettet siden 2020.

	2020	2021	2022	2023	2024
Drepte	11	4	5	15	2 *
Hardt skadde	43	35	43	25	18 **

*Endelige tall kommer fra SSB ca. 1.april 2025. ** Tall for hardt skadde er tilgjengelig ca. 1. juni 2025.

Innenfor de prioriterte tiltaksområdene for trafiksikkerhet i handlingsprogrammet for fylkesveg 2022-2025 er følgende utført i 2024:

- Skoleveg og fartsreducerende tiltak (76 tiltak), som er etablert passasjerlommer (9 tiltak), vegetasjonsrydding for bedre sikt (9 tiltak), «Din fart»-visningstavler (3 tiltak), nye fartsdempere og opphøyde gangfelt (13 tiltak), forbedring av lys på gangfelt og passeringsteder (38 tiltak) og etablert veglys langs skoleveg på 4 strekninger.
- Skilting for bedre trafiksikkerhet (37 tiltak), som er endring av fartsgrenser på 6 strekninger, skiltet stor viltfare på 10 strekninger, varsling av fare og etablering av hinder (21 tiltak) og i tillegg skiltet «skolestart» ved alle grunnskolene som ligger langs fylkesveg
- Tiltak mot utforkjøringsulykker, risikokurver (53 tiltak), som er rekkverk (26 tiltak), sideterreng (12 tiltak) og skiting av kurver (15 tiltak)

Gjennomførte tiltak bidrar til oppfyllelse av fylkeskommunens forpliktelser i Nasjonal tiltaksplanen for trafiksikkerhet, og bidrar positivt til nullvisjonens fokus på målet om 0 drepte og 0 varig hardt skadede i trafikken, og målet om høy trafiksikkerhet vurderes som oppnådd.

Trafiksikkerhetsutvalget (FTU)

Trafiksikkerhetsutvalget (FTU) stimulerer og er pådriver for et helhetlig og tverrsektorielt trafiksikkerhetsarbeid i fylket forankret i nasjonale og regionale føringer på trafiksikkerhetsområdet, legger til rette for samarbeid mellom aktører og samordner innsatsen. Arbeidet innebærer også å motivere kommuner, virksomheter, lag og foreninger til å arbeide for trafiksikkerhet innenfor sine områder der det er relevant. FTU har budsjett til oppgaver og tiltak som utvalget ønsker å prioritere/stimulere. I 2024 har FTU først og fremst prioritert midler til tiltak langs skoleveg, trafikkopplæring for barn, ungdom og videregående elever og Trygt Hjem-ordningen for ungdom mellom 15 og 21 år.

Effektiv drift av fylkesvegene

Det har i hovedsak vært en normal vinter- og sommersesong i 2024. Fylkeskommunen har 13 driftskontrakter på veg, 1 bruvedlikeholds kontrakt og 1 elektrokontrakt. Det er tett dialog og samhandling med driftsentrepreneurene som sikrer god planlegging og gjennomføring av arbeidene på veg og effektiv drift. Målet om effektiv drift vurderes som oppnådd.

Eksempler på tiltak hvor samhandling med driftsentrepreneur har medført effektiv drift i vintersesongen:

- Optimalisering av brøyterodene for å redusere antall kjørte km
- Optimalisering av tidspunkt og strekning for strøing
- Flytting av brøytekanter for å redusere vanninntrenging på veg
- Tiltak for reduksjon av bortkjøring av snø

Sommersesongen består av en rekke driftstiltak. Tiltakene samordnes i driftsområdene for å redusere transportbehov og oppnå effektiv tidsbruk på maskinpark og mannskap.

Eksempler på utførte tiltak på veg på sommer og høst:

- Vasking og feiing av veg
- Fjerning av torvkanter
- Utskifting av værslitte skilt
- Reparasjon av skader på veg, rekkverk m.m.
- Kantslått
- Rensk og utskifting av stikkrenner
- Forarbeider til dekkelegging

4.2 Et godt vedlikeholdt fylkesvegnett

Innlandet fylkeskommune har anslått vedlikeholdsetterslepet på fylkesveger til å være ca. 7-8 mrd. kroner. Det meste av vedlikeholdsetterslepet er knyttet til ca. 2 500 km med fylkesveg med dårlig eller svært dårlig dekke, og ca. 650 bruer som har ulike typer skader pga. manglende vedlikehold.

Fylkeskommunen har gjennom utbedringsprogrammet avsatt ca. 900 mill. kroner i handlingsprogramperioden 2022-2025 (investeringer) til utbedring av fylkesveger. Så langt er 62 prosjekter vedtatt, og per utgangen av 2024 er 43 av prosjektene ferdigstilt. Dette har bidratt til å fjerne forfallet helt eller delvis på de strekningene som er utbedret.

I 2024 er tiltakene i handlingsprogrammet (årsbudsjett 2024) gjennomført, samt drift og vedlikehold av fylkesvegnettet. Det gjennomføres vedlikehold på omlag 60 bruer årlig.

Fylkeskommunen har gjennomført inspeksjoner av utstyr, installasjoner og bruer på vegnettet for å registrere tilstand, skader og forhold som kan påvirke sikkerhetsforhold og trafiksikkerhet. Utbedring av skadene ble utført etter en prioritering av skadegrad og konsekvens i tett samarbeid med entreprenørene.

Prosjekt "FoUAutoReg FV"

Fylkeskommunen har prosjekteierskapet til et FoU-prosjekt innen automatisk tilstandsregistrering av fylkesveger. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med NTNU der formålet er å bruke kamerateknologi i kombinasjon med kunstig intelligens for å kartlegge tilstanden på fylkesveger. Prosjektets framdrift er i iht. vedtatt prosjektplan, og har hatt god måloppnåelse. Fylkeskommunen har vedtatt å forlenge prosjektet med ca. 1 år med tanke på å videreutvikle teknologien og implementere denne i operativ drift. Det skal i denne perioden også arbeides med løsninger for en mer permanent videreføring av systemet.

Fylkesvegnettet vurderes som ikke godt vedlikeholdt, til det er manglene for store. Samtidig er det ikke realistisk å ha et fylkesvegnett fritt for vedlikeholdsetterslep. Med effektiv bruk av tilgjengelige ressurser utfører fylkeskommunen tiltak som bidrar til å redusere ytterligere vedlikeholdsetterslep. Målet vurderes ikke som oppnådd.

4.3 Et fylkesvegnett som ivaretar miljø, robuste økosystemer, artsmangfold og kulturarv

Over en to-årsperiode har Innlandet fylkeskommune i samråd med Statsforvalteren i Innlandet, tatt prøver av flere grøfterenskmasser og analysert disse for forurensning. Resultatene viser at over 90 prosent av prøvene er under normverdi, som betyr at prøvene må anses som ikke-forurensset iht. Miljødirektoratets veileder.

Ved lokal disponering av masser til for eksempel trafiksikkerhetstiltak, vil man minimere transport og tilhørende klimagassutslipp, samtidig som behovet for deponikapasitet stort sett vil være fjernet.

Beliggenhet av fiskevandringshindre er kartlagt for å få oversikt over hindre forårsaket av fylkesveger. I tillegg er det etablert et tettere samarbeid med flere kommuner, lokale fiskeforeninger og Statsforvalteren for å arbeide mer systematisk med vanntiltakene. I 2024 ble totalt 4 fiskevandringshindre utbedret.

I henhold til Restaurerings- og kompenseringsplan i Gudbrandsdalslågen ved Tretten bru har det blitt gjennomført tiltak i 2024. Dronebilder for å overvåke arealet Mjøsauren er benyttet til gyting og for å følge opp om værhendelse «Hans» har skylt vekk gytegrusen som ble lagt ut i forbindelse etablering av midlertidig bru. Resultatene viser at utlagt gytegrus ligger i naturlige plasseringer og har ikke blitt påvirket av «Hans». Dronebilder for å dokumentere om avfallet knyttet til bru-kollapsen har blitt tilstrekkelig ryddet. Resultatene viser at mye av avfall fra den sammenraste brua ble ryddet i 2023.

Det finnes 223 km med artsrike vegkanter langs fylkesveger i Innlandet fordelt på 559 lokaliteter. Antall kilometer med artsrike vegkanter langs fylkesveger er uendret i 2024.

Det planlegges istandsetting av verneverdige bruer langs "Den Østerdalske hovedveg" (Fv. 242) i samarbeid med Statens vegvesen. Det er gjennomført befaring, samt innhentet pristilbud for 2 av bruene. Planlagt oppstart for utbedring er høsten 2025.

I forbindelse med prosjektet Vik bru, ble det flyttet et gammelt verksted med kulturhistorisk verdi og gitt til Anno museum AS for reetablering ved Domkirkeodden i Hamar. Vanligvis vil en slik bygning rives og deponeres. Som et klimatiltak vil bygget erstatte et allerede planlagt bygg ved Domkirkeodden og resulterer i en klimabesparelse av 2,3 tonn CO₂e. Tiltaket har også en kulturhistorisk verdi.

I 2024 er det gjennomført støyskjerming langs fv. 186 på Hamar.

Det ble i 2024 gjennomført tiltak på fv. 258 Gamle Strynefjellsveg. Vegen er fredet og det er gjennomført grøftrens og istandsetting av grøfter på innsiden av vegen for å drenere bort vann. Støttemurer og stabbesteiner er også utbedret i 2024.

Fylkesvegnettet i Innlandet ivaretar miljø, robuste økosystemer, arts mangfold og kulturarv, og målet vurderes som oppnådd.

7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen

7.4 Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten

Innlandet fylkeskommune er en beredskapsaktør og bidrar til samfunnssikkerhet gjennom kontinuerlig arbeid. Eksempler på dette er konkrete arbeider innen prosessledelse, prosjekter, planutvikling, hendelseshåndtering, kompetanseheving, samarbeid med forsvar, nødetater, totalforsvarsarbeid ol, samt generell drift av vegnettet.

Med bakgrunn i blant annet endret sikkerhetspolitisk situasjon, omfattende arbeid innenfor totalforsvaret, økt fokus gjennom blant annet "Totalberedskapsmeldinga" og Innlandet fylkeskommune som nest største vegeier i Norge, er det viktig for framtiden at det settes av tilstrekkelig ressurser til dette.

Arbeid med samfunnssikkerhet blir stadig viktigere, og er et kontinuerlig arbeid å bidra til økt samfunnssikkerhet. Fylkeskommunen bidrar til ivaretagelse av samfunnssikkerheten, men målet vurderes ikke som oppnådd.

8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

8.3 Reduksjon av klimagassutslippene fra utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet

Innlandet fylkeskommunes virksomhet genererer og håndterer store mengder masser gjennom eierskapet av fylkesvegnettet. Ved utvikling og drift av vegnettet tilstrebes å optimalisere gjennomføringen av prosjektene slik at transportbehovet for massehåndtering blir redusert.

Overgangen fra konvensjonelle gasslamper til LED-teknologi på belysning av fylkesveger gir betydelig miljømessige og økonomiske fordeler i form av mindre energibruk, samt lavere drift- og vedlikeholdskostnader. Fylkeskommunen har i alt ca. 11 500 lyspunkter langs fylkesveg. Av disse er ca. 9 700 skiftet til LED-teknologi, hvor ca. 2 200 armaturer er skiftet i 2024. Det er i 2025 planlagt utskifting til LED-belysningen i 3 tunneler, samt resterende lyspunkter langs fylkesvegnettet.

Det var i 2024 tre asfaltkontrakter og en forsterkningskontrakt med klimafokus og tildeling av kontrakt til tilbyder med lavest CO₂-utslipp. Kontraktene for 2024 er utført, og klimaregnskap er kontrollert av Vegteknisk institutt "VTI".

Det er i 2024 tildelt tilskudd fra Miljødirektoratets klimasatsordning til å teste ut en elektrisk lastebil over 4 år. Lastebilen skal testes ut på driftskontrakten for Kongsvingerområdet. Målet med prosjektet er å samle erfaringer om hvordan fylkesvegnettet kan driftes med nullutslippsteknologi, slik at klimautslippet fra driften av fylkeveger reduseres og fylkeskommunen bidrar til omstillingen til lavutslippssamfunnet.

Reduksjon av massetransport, bruk av LED-belysning og belønning av klimafokus i kontrakter reduserer klimagassutslippene. Samtidig er det viktig å fortsette arbeidet med å videreutvikle disse og andre tiltak for å ytterligere redusere klimagassutslippene. Målet vurderes som delvis oppnådd.

Andre forhold

Tretten bru

I 2024 mottok fylkeskommunen 97,5 mill. kroner i øremerket statstilskudd for å dekke fylkeskommunens merutgifter i 2022, 2023 og 2024 som følge av at Tretten bru kollapset i august 2022. Dette er i henhold til innsendte oversikter til samferdselsdepartementet/statens vegvesen over påløpte kostnader for 2022 og 2023 (sum 91,5 mill. kroner) og anslag for 2024 (6 mill. kroner). Tilskuddet dekker utgifter til opprydding, leie og oppsett av midlertidig bru, planlegging av ny bru samt ekstraordinære interne kostnader (timeforbruk mm.) for fylkeskommunen knyttet til hendelsen. Det er lagt opp til dekning av fremtidige utgifter til ny permanent bru samt gjenstående merutgifter etter brukollapsen i fremtidige statsbudsjetter. Endelig regnskap viser at faktiske kostnader i 2024 ble 6,2 mill. kroner, dvs. noe høyere enn innsendt prognose. Dette vil bli hensyntatt i forbindelse med neste rapportering til statens vegvesen i 2025.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Fylkesveger administrasjon	-748	-3	25 874 %	745	-25 774 %	Driftsinntekter
Fylkesveger administrasjon	5 800	4 984	116 %	-815	-16 %	Driftsutgifter
Fylkesveger fellesutgifter, drift og vedlikehold	-556 307	-214 584	259 %	341 723	-159 %	Driftsinntekter
Fylkesveger fellesutgifter, drift og vedlikehold	1 649 859	1 308 940	126 %	-340 919	-26 %	Driftsutgifter
Fylkesvegferjer	-1 669	-657	254 %	1 012	-154 %	Driftsinntekter
Fylkesvegferjer	17 920	17 560	102 %	-360	-2 %	Driftsutgifter
Drift øvrig	-8 904	-4 534	196 %	4 370	-96 %	Driftsinntekter
Drift øvrig	40 762	35 198	116 %	-5 564	-16 %	Driftsutgifter
Fylkesveger investering	-12 219	0	0 %	12 219	0 %	Driftsinntekter
Fylkesveger investering	12 219	0	0 %	-12 219	0 %	Driftsutgifter
Totalsum	1 146 713	1 146 904	100 %	192	0 %	

Rammeområdet viser et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner etter bruk av resultatfond på 4,3 mill. kroner.

Det har vært utført arbeid for ca. 219 mill. kroner i forbindelse med opprydningen etter uværet "Hans" (172 mill. kroner) og ny høstflom i august 2024 (47 mill. kroner). Utover fylkeskommunen sin egenandel på 75 mill. kroner, er de øvrige kostnader for uværet "Hans" dekket av erstatning fra staten. Ny flom i august 2024 har så langt kostet fylkeskommunen 47 mill. kroner. Av dette ble 38 mill. kroner dekket av reservefondet til fylkeskommunen, jf. vedtatt i sak til fylkestinget i oktober om 2. tertialrapporteringen 2024 inkl. budsjettjusteringer (FT 68/24). De resterende 9 mill. kroner ble dekket innenfor rammen til fylkesveger. Det gjenstår arbeid i 2025 etter begge flommene. Det legges til grunn at de resterende kostnadene på utbedringer etter "Hans" vil bli dekket av innvilget erstatning fra staten og resterende midler fra fylkeskommunens egenandel på reservefondet. Det vil bli vurdert å komme tilbake med en budsjettjustering i 2025 for at alle kostnader knyttet til høstflommen i 2024 blir dekket fra fylkeskommunens reservefond.

Kollektivtransport

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	Infrastruktur som knytter byer, bygder og tettsteder sammen
4. Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken	Trygg, effektiv og pålitelig skoleskyss
	Høy andel kollektivreisende
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	Klimavennlig kollektivtilbud
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap
	God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Om rammeområdet

Kollektivtransport omfatter:

- Innlandstrafikk
- TT-ordningen
- Oppgaver knyttet til jernbane

2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

2.3 Infrastruktur som knytter byer, bygder og tettsteder sammen

Bærekraftig mobilitet i SITE-regionen

Innlandet fylkeskommune deltar i Interregprosjektet SITE-Mobility. Det ble i februar 2024 startet opp en samkjøringspilot med Nabogo i Trysil og Engerdal, og det ble gjennomført ca. 3.500 samkjøringer i prosjektet i 2024.

Det ble søkt om å utprøve droner som erstatning for leveranser med bil, men prosjektet er ikke igangsatt som følge av manglende tillatelse fra Luftfartstilsynet. Det ble også igangsatt et prosjekt for å se på hvordan båttilbudet på Femunden kan utvikles for både å bli mer klimavennlig og for å styrke reiselivsnæringen i området.

Prosjektet har vært pådriver for å etablere klimavennlige energistasjoner både for lette biler og tungbil i regionen. Prosjektet har lyktes med å rette fokus mot og igangsette miljøvennlige mobilitetsalternativer i to typiske distriktskommuner i Innlandet.

Hurtigbåt på Mjøsa

Det er i 2024 jobbet med å revurdere planene fra 2023, og sett på alternative båtløsninger som er rimeligere og enklere i bruk for Mjøsa.

4. Høy sikkerhet, god fremkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken

4.4 Trygg, effektiv og pålitelig skoleskyss

Å forvalte skoleskyssen innebærer mer enn bare å organisere transporten til skolen. Det er et stadig mer komplisert samfunn, som også speiler seg i skoleskyssen. Innlandstrafikk legger vekt på å implementere systemer og prosedyrer som sikrer at elevens rettigheter blir ivaretatt, samtidig som det opprettholdes god kostnadskontroll.

Sikkerhet er viktig når skoleskyssen planlegges, og fylkeskommunen har god dialog med transportører, kommuner og skoler om dette.

I 2024 har det vært rapportert om fem uhell med skolebuss, hvorav to har vært med personskafe.

I august ble deler av fylket rammet av uvær som påvirket skoleskyssen med utilgjengelige veier. I nært samarbeid med kommuner, foreldre og skoler ble alternativ skoleskyss planlagt for de elevene som var berørt.

I 2024, som tidligere år, har elever som begynner i 1. klasse fått utdelt refleksvester på første skoledag.

Fylkeskommunen har i 2024 etablert helsefaglig nemnd og automatisert vedtak på skoleskyss til alle som søker skyss.

4.5 Høy andel kollektivreisende

Reisetallene i 2024 satte ny rekord for kollektivtransporten i Innlandet med nesten 7 millioner reiser. Sammenlignet med 2023 er økningen på 5,3 %.

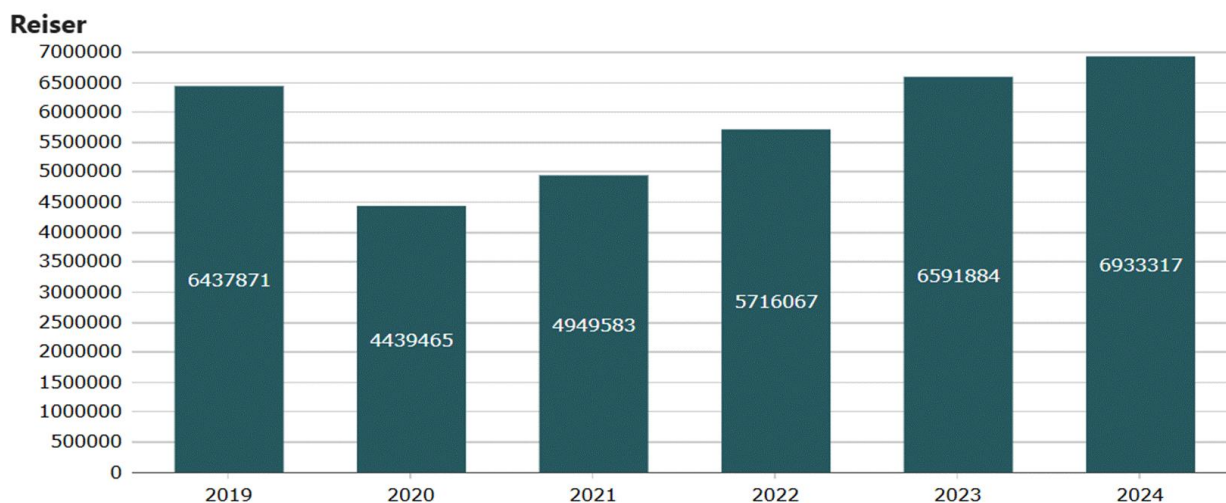
Kampanjen buss for en 10'er ble i 2024 kjørt til skolestart, mot kun juli tidligere år. Kampanjen har skapt mye positiv omtale og ga gode reisetall, med en økning på 5,6 % i juli. Reisetallene for august er vanskelige å sammenligne med 2023 grunnet ekstremværet Hans, men de er stigende. Økningen var størst for regionlinjene, som viser at mange reiser langt med 10-ern. Det har også vært gode reisetall for flere av fjellrutene i Rondane, Jotunheimen og Valdres.

Fra skolestart ble enkeltlinjer på bybuss i Gjøvik, Hamar og Lillehammer forsterket, og det ble kjørt markeds kampanjer i ulike kanaler. Den største endringen var B2 i Lillehammer, med ny og lengre trasé, og flere avganger mellom sentrum og Søre Ål.

Fra oktober ble det kjørt flere trafikkskapende kampanjer som oppfordret til å ta bussen; *til julehandelen, trygt hjem og rett i bakken eller til skisporet*. Reisetallene var gode, men noe lavere for november og desember. Grunnen til dette kan være at det var mindre snø og glattere veier i 2024 enn i 2023.

Fra 1. juli ble appen Entur Innlandstrafikk sin eneste mobil app, både for reisesøk og billett kjøp. Innlandstrafikk er første kollektivselskap som får alle sine kunder over på den nasjonale reiseappen, og bidrar til sømløse og miljøvennlige reiser for innbyggerne og tilreisende i Innlandet. For denne jobben vant Innlandstrafikk Kollektivprisen 2024.

Grafen viser antall registrerte påstigninger med ordinære billetter (ikke skoleskyss) i perioden januar til og med desember, i årene 2019-2024. Reisetall for 2019 inneholder tall for Jevnaker og Lunner. Dette utgjør ca. 100 000 reisende for 2019.

Jernbane

Det finnes jernbanefora for alle seks banestrekningene i Innlandet. Målet er å øve påtrykk for tilbud og utbygging av de lokale og regionale banestrekninger i fylket. Innlandet fylkeskommune deltar både administrativt og politisk. Alle foraene er i aktivitet og har flere møter hvert år.

Målrettet og kontinuerlig arbeid over tid har gitt resultater med stadig større andel kollektivreisende, og målet vurderes å være oppnådd.

7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen

7.4 Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten

Innlandet fylkeskommune er en beredskapsaktør og bidrar til samfunnssikkerhet gjennom kontinuerlig arbeid. Eksempler på dette er konkrete arbeider innen prosessledelse, prosjekter, planutvikling, hendeshåndtering, kompetanseheving, samarbeid med forsvar, nødetater, totalforsvarsarbeid ol, samt generell drift og utvikling av kollektivtransport.

Med bakgrunn i blant annet endret sikkerhetspolitisk situasjon, omfattende arbeid innenfor totalforsvaret, økt fokus gjennom blant annet "Totalberedskapsmeldinga" og arbeidene med sivil transportberedskap er det viktig for framtiden at det settes av tilstrekkelig ressurser til dette. Erfaringer fra Ukraina viser at det er avgjørende viktig å holde sivilsamfunnet i gang i krig- og krisesituasjoner, og kollektivtransporten vil være en viktig aktør i dette.

Arbeidet med sivil transportberedskap innebærer å kunne frakte personell i eventuelle krisesituasjoner. Det er i denne sammenheng viktig å ha en reell beredskap, som i praksis innebærer å ha tilgjengelig materiell (busser) og bemanning (sjåførere) som kan operasjonaliseres i enhver situasjon, også dersom den aktuelle krisesituasjonen eskalerer. Fylkeskommunen har langsiktige kontrakter med transportører som sikrer at dette blir ivare tatt i busskontraktene.

Arbeid med samfunnssikkerhet blir stadig viktigere, og er et kontinuerlig arbeid å bidra til økt samfunnssikkerhet. Fylkeskommunen bidrar til ivaretagelse av samfunnssikkerheten, men målet vurderes ikke som oppnådd.

8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

8.2 Klimavennlig kollektivtilbud

Innlandet fylkeskommune følger opp nasjonal målsetting om nullutslipps bybusser og fossilfri kollektivtransport.

Fylkeskommunen har som mål om at egen virksomhet skal være 100 % fossilfri innen 2025. For fylkeskommunens kollektivtransport innebærer dette at nullutslippsteknologi og fossilfri energi benyttes i Innlandstrafikk sin ruteproduksjon.

I 2024 ble det kjørt 21,3 millioner rutekilometer der 62,5 % av ruteproduksjonen var fossilfri. Måltallet var 80 %.

Over 2 millioner kilometer er kjørt med elbuss i 2024, og bidrar til at 36 % av bybussproduksjonen er nullutslipp. Totalt er 91 % av bybussproduksjonen fossilfri (HVO biodiesel og el), og det er en økning fra 87 % i 2023.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Adm og fellestjenester kollektiv	-2 417	-1 972	123 %	446	-23 %	Driftsinntekter
Adm og fellestjenester kollektiv	55 982	57 126	98 %	1 144	2 %	Driftsutgifter
Kollektivtransport	-367 719	-353 957	104 %	13 762	-4 %	Driftsinntekter
Kollektivtransport	1 204 532	1 199 964	100 %	-4 568	-0 %	Driftsutgifter
TT-ordning	-72 836	0	0 %	72 836	0 %	Driftsinntekter
TT-ordning	94 748	21 853	434 %	-72 895	-334 %	Driftsutgifter
Totalsum	912 289	923 014	99 %	10 725	1 %	

Rammeområdet viser et mindreforbruk på 10,7 mill. kroner etter avsetning av 1,8 mill. kroner til resultatfond.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak at inntektene er noe høyere enn budsjettert. De største inntekstpostene er billettinntekter og refusjon fra kommuner for skoleskysstransport.

Det politiske vedtaket om salg av reklame var budsjettert med 5 mill. kroner. Dette har ikke vært mulig å realisere, resultatet ble kun en halv million kroner.

Næringsutvikling og int samarbeid

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	Infrastruktur som knytter byer, bygder og tettsteder sammen
3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring	Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov
5. Tilrettelegge for grønn og innovativ verdiskaping og arbeidsplassutvikling	Innovasjonssystemer som fremmer grønn omstilling og konkurransekraft Utnytte internasjonale muligheter for utvikling og innovasjon i Innlandssamfunnet innenfor regionale fortrinn
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Om rammeområdet

Rammeområdet Næring og internasjonalt samarbeid omfatter tilrettelegging for utvikling innenfor:

- Bioøkonomi
- Reiseliv og opplevelsesnæring
- Cyber- og informasjonssikkerhet
- Industri
- Spill og VR/AR
- Innovasjon i offentlig sektor
- Bredbånd
- Internasjonalt samarbeid

I tillegg vil utviklingen av forsvaret i regionen gi muligheter og ringvirkninger som vil ses opp mot øvrige satsingsområder.

2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

2.3 Infrastruktur som knytter byer, bygder og tettsteder sammen

Status bredbånd

I statsbudsjettet for 2024 ble det satt av 400 mill. kroner til utbygging av høyhastighetsbredbånd. Innlandet fylke fikk tildelt 55,25 mill. kroner av disse midlene.

Det ble tildelt 53,8 mill. kroner til bredbåndsutbygging for 456 husstander og 12 virksomheter, samt 1,5 mill. kroner til administrasjon. 19 kommuner fikk støtte. Kostnadene per husstand har økt sammenlignet med tidligere år.

Bredbåndskonkurranser ble lagt ut på Doffin med anbudsfrist oktober 2024. Alle kontrakter har fått tilbud, forhandlinger er gjennomført, og kontrakter signeres trolig i januar/februar 2025.

Hovedutvalget for næring ga i august 2024 innspill til nasjonale myndigheter om framtidig bredbåndsordning.

3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring

3.1 Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov

Grenseoverskridende ungdomssamarbeid

I 2024 arrangerte Grensekomiteen Innlandet-Dalarna ungdomsmøter og etablerte et nettverk for ungdomskonsulenter i grenseregionen. To fysiske møter ble holdt med ungdommer fra sju grensekommuner (to norske og fem svenske), hvorav ett møte inkluderte politikere og administrativt personale. Ungdommene foreslo tiltak for å gjøre kommunene mer attraktive for unge. Tiltaket ble godt mottatt og vil bli gjentatt. Forventede effekter inkluderer økt tillit mellom ungdommer på tvers av grensen, økt ungdomsperspektiv i kommunal planlegging, og en mer attraktiv grenseregion for unge.

Boligutvikling i grenseregionen ble fulgt opp med en digital konferanse om bolig som konkurransefortrinn, med 40 deltakere fra grensekommunene og foredragsholdere. Dette vil bli fulgt opp med en webinarserie i 2025.

Grenseoverskridende karriereveiledning

Møter og seminarer om «Grenseoverskridende karrieresenter, karriereveiledning og kompetanseforum» for kommuner og utdanningsaktører er gjennomført. En prosjektplan for å undersøke mulighetene for å etablere et grenseoverskridende karrieresenter og kompetanseforum er utarbeidet, og det jobbes med en søknad om Interreg-midler. Det er også laget en film om mulighetene for yrkesutdanning på tvers av grensen mellom Dalarna og Innlandet.

Arbeidet med å utvikle et fagskoletilbud for teknisk driftspersonale i fjelldestinasjoner er startet i samarbeid med Prosjekt Fagskole i Sør-Østerdal. Møter er holdt og en skisse til forprosjekt er under utarbeidelse.

Etablereropplæring

Etablereropplæringen i Innlandet ble gjennomført i god dialog og samarbeid med SIVA-nettverket. Regionale planleggingsmøter for 2025 ble gjennomført i alle 10 regioner. Det var god påmelding til etablererkurs og høy aktivitet rundt gründerarrangementer i fjerde tertial 2024. Ordningen viser gode resultater og er vedtatt videreført.

Bedriftsintern opplæring

Fylkeskommunen gir støtte til kompetansehevende tiltak i bedrifter med omstillingsbehov. Av 28 søkere fikk 26 bedrifter støtte på totalt 7,6 mill. kroner, tilsvarende nivået i 2023. Søknader kom fra alle regioner i Innlandet, unntatt Hadeland. Behovene varierte og mange av tiltakene gjelder kompetanseheving innen digitalisering. Fylkeskommunen vurderer bedriftsintern opplæring som et viktig og effektivt tiltak.

5. Tilrettelegge for grønn og innovativ verdiskaping og arbeidsplassutvikling

5.1 Innovasjonssystemer som fremmer grønn omstilling og konkurransekraft

Regional omstilling

Innlandet har to regioner under Omstillingsprogrammet: Valdres og Nord-Gudbrandsdal.

Valdres, Nord-Aurdal kommune:

Målet er å skape 200 nye arbeidsplasser i omstillingsperioden. I 2024 rapporterte bedriftene om 58 nye arbeidsplasser og 100 bevarte arbeidsplasser fra 2021-2024, som viser god måloppnåelse. En pilot innen SMB Utvikling for landbrukssektoren har også fått stor interesse.

Nord-Gudbrandsdal, Sel kommune:

Målet er å skape 210 nye arbeidsplasser, inkludert 30 sikrede, og styrke utviklingsevnen i kommunen. I 2024 bidro Styrk (Sel) til å sikre 68 arbeidsplasser og skape 17 nye, totalt 85 arbeidsplasser, noe som er en svært god måloppnåelse.

Næringshageprogrammene

Næringshagene er en del av det nasjonale næringshageprogrammet, som har som mål å bidra til økt verdiskaping basert på regionale fortrinn. Næringshagene tilbyr tjenester som støtte til oppstart og videreutvikling av bedrifter, leie av lokaler, og nettverksbygging

I Innlandet er Valdres næringshage, Landsbyen næringshage, Skåppå og Sør-Hedmark næringshage med i næringshageprogrammet. Sør-Østerdal næringshage gikk konkurs høsten 2024. Bedrifter i Nord-Østerdalsregionen følges opp i fra Rørosregionen næringshage.

Inkubatorprogrammene

Inkubatorprogrammet i Norge er en del av en nasjonal strategi for å støtte oppstartsbedrifter og fremme innovasjon. Inkubatorprogrammet tilbyr rådgivning, mentorordninger, nettverk og kapital til nystartede bedrifter for å hjelpe dem med å vokse og bli bærekraftige.

I Innlandet er det tre inkubatorer som er med i det nasjonale programmet: Klosser, Vaager og Skåppå.

SIVA (Selskapet for industrivekst) forvalter programmene for næringshager og inkubatorer i Innlandet. Innlandet fylkeskommune finansierer næringshageprogrammet med både statlige og fylkeskommunale midler. I 2024 brukte fylkeskommunen 20 mill. kroner til finansiering av de to programmene.

Klyngeprogrammet

Innlandet fikk to nye klynger inn i det nasjonale klyngeprogrammet i 2024. Klyngeprogrammet er drevet av Innovasjon Norge, SIVA og Norges forskningsråd. Programmet har som mål å styrke samarbeid og innovasjon blant norske bedrifter for å løse utfordringer og skape konkurransefortrinn i fellesskap.

Fra Innlandet ble *Norwegian Cybersecurity Cluster* og Virtuell virkelighet (VR) – klyngen *VRINN* begge tatt opp. Innlandet fylkeskommune har over en årrekke vært en strategisk bidragsyter til etableringen av begge disse klyngene. Klyngefinansieringen vil bidra til å styrke Innlandet ytterligere innen IKT-sektoren.

Landbruk

Fylkeskommunen leder det regionale partnerskapet med Statsforvalteren, Innovasjon Norge, og næringsorganisasjonene i skogbruket og jordbruket. Forumet diskuterer strategier, prioriterer midler og utvikler større satsinger.

I 2023 bestilte partnerskapet et nytt kunnskapsgrunnlag for landbruket i Innlandet. Østlandsforskning og NIBIO utarbeidet tall for verdiskaping, sysselsetting, klimautslipp og ringvirkninger, mens forskningsinstituttet Ruralis gjennomførte en trendundersøkelse blant bønder. Resultatene viser landbrukets betydning for Innlandet og nasjonal matproduksjon.

Partnerskapet jobber med nye tiltaksplaner for jordbruk (2025-2030) og skogbruk (2026-2030) som skal vedtas politisk i 2025 og 2026.

Fylkeskommunen gir føringer for Innovasjon Norges midler i landbruket, med prioritet på grovfôrbaserte og økologiske produksjoner. Kostnadsvekst gjør ombygging til løsdrift krevende, men prosjekter som «Innlandsfjøsset» bidrar til å senke kostnadene.

«Matfylket Innlandet» er en satsing på landbruk, mat og reiseliv, med samarbeid mellom private og offentlige aktører. Selskapet «Mat & drikke fra Innlandet SA» er etablert med støtte fra fylkeskommunen.

Fylkeskommunen har en rolle i rekruttering og kompetansebygging i landbruket. Trendundersøkelsen viser at halvparten av bøndene har landbruksfaglig utdanning. Voksenagronomutdanningen har vært en suksess og flere rekrutteringsprosjekter er støttet, inkludert prosjekt «JOB:U» for skogbruk.

Prosjektet «Trygg Bonde» om psykisk helse i landbruket ble avsluttet i mars 2024. Arbeidet videreføres gjennom kommunale «Bondens Nettverk» støttet av fylkeskommunen.

Fjellandbruket er viktig for Innlandet, med samarbeid med Nasjonalt senter for fjellandbruk og finansiering av prosjekter ved Storsteigen naturbruksskole.

Innlandsporteføljen

Fylkeskommunen har etablert en støtteordning for å posisjonere hubene i Innlandsporteføljen til nasjonale eller eksterne finansieringskilder. Åtte huber har søkt: Sørli biohub, Sirkulære Solør, Sirkula/Trehørningen, Nord-Østerdal miljøpark, Granli logistikkhub, Skjerven biohub, Begna biohub og Frya industripark.

Deler av midlene til klyngene *7Sterke* og *NCE Manufacturing* ble øremerket til å danne *Industrialliansen Innlandet* for å bidra til samarbeid om den grønne omstillingen av industrien i Innlandet.

Vi skal kommunisere Innlandet som Europas foretrukne område for grønn næring. En ny nettside er lansert for å profesjonelt formidle viktigheten av symbiose, rekruttering og kraft.

Det er behov for ny kompetanse for å lykkes med det grønne skiftet. En arbeidsgruppe fra flere kommuner og regioner samarbeider om rekruttering og er klar til å lande kandidater fra T-10 og andre initiativ. Målet er å fremstå som én stemme fra Innlandet.

Kraftsituasjonen i Innlandsporteføljen

Tilgang på kraft er avgjørende for å lykkes med det grønne skiftet og prosjektene i Innlandsporteføljen. Fylkeskommunen arbeider sammen med andre aktører med å legge til rette for etablering av ny fornybar kraft og utbygging av nett.

Internasjonalisering av Innlandsporteføljen

Fylkeskommunen har fått støtte gjennom forskningsprogrammet Horisont Europa til prosjektet RIVCircular. Fylkeskommunen har sammen med partnerne jobbet med å mobilisere innlandsaktører og sikret regional finansiering.

Som et prosjekt som bygger på utfordringer identifisert i Innlandsporteføljen, har RIVCircular samarbeidet med Innovasjon Norge med å koble på europeisk kapital for Innlandets næringsliv.

Reiseliv

En ny Reiselivsstrategi for Innlandet inkludert en verdiskaping- og ringvirkningsanalyse, er under utarbeidelse. Det er gjennomført åtte regionale innspillmøter og en stor strategikonferanse. Strategien skal være klar sommeren 2025. Reiselivsmidler er gitt til nasjonale konferanser, kulturprosjekter og eksportsatsing. Støtte er også gitt blant annet til Rekreasjonsklyngen og Fjellnettverket for mat og opplevingar i fjellet. I tillegg er vel fire mill. kroner tildelt ni destinasjonsselskaper.

Grønn framtid

Grønn framtid Innlandet støtter tidligfase prosjekter med positiv virkning på klima, miljø, verdiskaping og sysselsetting. I 2024 ble 28 prosjekter tildelt 7,6 mill. kroner. Prosjektene skal bidra til reduksjon av klimagassutslipp, ombruk, gjenbruk og energieffektivisering samt utvikling av digitale løsninger som apper og AI-verktøy.

5.2 Utnytte internasjonale muligheter for utvikling og innovasjon

EU og EØS-programmer

Fylkeskommunen har mål om å utnytte europeiske programmer for å bidra til innovasjon og utvikling i Innlandssamfunnet. Gjennom tverrfaglig samarbeid arbeider fylkeskommunen både med å ta fram egne europeiske samarbeidsprosjekter og med å bistå andre aktører i Innlandet med å søke støtte fra EU-/EØS-programmer.

Fylkeskommunen deltar i to *Horisont Europa* prosjekter som ble innvilget i 2024, *RIVCircular* og *ESIRA*.

Nye internasjonale samarbeid er igangsatt innen grønn næringsutvikling, klimatilpasning, og samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkeskommunen deltar i tre nye søknader til Horisont Europa innen jordhelse, klimatilpasning og digitalt beredskapskart.

For å bidra til en god utvikling i europeiske distriktsområder som opplever befolkningsnedgang, har fylkeskommunen arbeidet sammen med blant andre Universitetet i Innlandet om å ta fram modeller for innovativ og realistisk kommunal planlegging i prosjektet RURALPLAN. Os kommune har vært pilotkommune i Innlandet.

Grenseoverskridende samarbeid gjennom Interreg Sverige-Norge

Innlandet fylkeskommune forvalter statlige Interreg-midler for svensk-norsk samarbeid for flere fylker. I 2024 ble 16 nye interregprosjekter innvilget. Prosjektene inkluderer bærekraftig fiskefôr, digitalt utdanningstilbud for hestenæringen, mat- og drikkeopplevelser, sirkulære verdikjeder, lokale energisamfunn, økt jenteandel i industrien, avfallsmateriale og 3D-printing, og sykkelruter over grensen.

Association of European Border Regions (AEBR)

Innlandet fylkeskommune er medlem av AEBR, en politisk interesseorganisasjon for grenseregioner i Europa. I oktober var fylkeskommunen vertskap for organisasjonens årskonferanse i Trysil som hadde mer enn 100 deltakere fra 22 land. Tema for konferansen var solidaritet og sikkerhet i en ny og mer krevende geopolitisk virkelighet.

Nordisk samarbeid - kulturelle næringer

Samarbeid med Karlstad Innovation Park og Skåppå er initiert for å utvikle kulturelle og kreative næringer på tvers av grensen. Fylkeskommunen har tilrettelagt og gjennomført workshoper for Grue og Torsby kommuner om spill og digital formidling av skogfinsk kultur.

7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen

7.1 Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører

Forskningsbasert innovasjon i regionene – FORREGION

Samlet budsjett for ordningen i 2024 var 11,9 mill. kroner, med hovedvekt på kompetansemegling og tilskudd til forprosjekter. Hovedutvalg for næring ga en tilleggsbevilgning på 2 mill. kroner til forprosjekter.

Det ble gitt 6,7 mill. kroner i tilsagn til 19 forprosjekter/bedrifter i 2024. Innlandet er blant de beste fylkene på å mobilisere bedrifter som er lite modne på forskning til FORREGION.

Høsten 2024 ble kompetansemegleroppdraget lagt ut på anbud, med nye oppdrag for FORREGION Intro og Utvikling. Intro-delen mobiliserer bedrifter med liten forskningserfaring, mens Utviklingsdelen hjelper mer modne bedrifter å søke større forskningsprogrammer, inkludert EU-prosjektet RIVCircular.

Regionale Forskningsfond (RFF) Innlandet ble avviklet fra 1.1.2024. Pågående RFF-prosjekter følges opp administrativt, og tilskudd utbetales fortløpende.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Administrasjon næring	-3 861	-299	1 289 %	3 562	-1 189 %	Driftsinntekter
Administrasjon næring	36 144	35 741	101 %	-403	-1 %	Driftsutgifter
Næringsutvikling FK	-52 648	-20 211	260 %	32 437	-160 %	Driftsinntekter
Næringsutvikling FK	123 151	87 376	141 %	-35 775	-41 %	Driftsutgifter
Kommunale næringsfond - FK	-64 350	0	0 %	64 350	0 %	Driftsinntekter
Kommunale næringsfond - FK	64 350	0	0 %	-64 350	0 %	Driftsutgifter
Bredbånd	-138 255	-68 836	201 %	69 419	-101 %	Driftsinntekter
Bredbånd	138 094	68 836	201 %	-69 258	-101 %	Driftsutgifter
Næringsutvikling statlige midler	-148 908	-125 631	119 %	23 277	-19 %	Driftsinntekter
Næringsutvikling statlige midler	148 911	125 631	119 %	-23 280	-19 %	Driftsutgifter
FoU (Forskning og utvikling)	-28 240	-5 901	479 %	22 339	-379 %	Driftsinntekter
FoU (Forskning og utvikling)	28 240	6 194	456 %	-22 045	-356 %	Driftsutgifter
Totalsum	102 627	102 900	100 %	273	0 %	

Rammeområdet viser et mindreforbruk på 0,3 mill. kroner. Aktivitetsnivået på alle tjenesteområder har vært høyt, og spesielt innen generell næringsutvikling. Mindreforbruk innenfor administrasjon og internasjonalt samarbeid er sett i sammenheng med et overforbruk på generell næringsutvikling.

Samfunn, plan og miljø

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	Bærekraftig utvikling og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører Relevant og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag for utvikling av Innlandet Godt forankrede planprosesser og omforente regionale planer
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	Bidra til et klimatilpasset samfunn Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet Bevaring av habitater og biologisk mangfold God vannkvalitet og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Om rammeområdet

Rammeområde Samfunn, plan og miljø består av oppgaver knyttet til:

- Regionalt samarbeid og regional planlegging
- Regional og lokal samfunnsutvikling
- Areal- og transportplanlegging
- Planfaglig veiledning og bistand til kommunene
- Klima og miljø
- Folkehelse
- Analyse og statistikk

Regionreformen i 2020 bidro til en klargjøring og styrking av fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør.

1. Fremme god helse og høy livskvalitet

1.2 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller

Fylkeskommunens ansvar for folkehelsearbeidet framgår av folkehelselovens § 20. Ansvaret skal blant annet utøves gjennom regional utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting og tiltak som kan møte fylkets folkehelseutfordringer. Fylkeskommunen skal understøtte folkehelsearbeidet i kommunene og være pådriver for og samordne folkehelsearbeidet i fylket.

Det statlige folkehelseprogrammet ivaretar noen av fylkeskommunens ansvarsområder når det gjelder det systematiske folkehelsearbeidet hvor barn og unge er målgruppen. Se egen rapportering om folkehelseprogrammet.

Ledelse av folkehelseprogrammet i Innlandet 2024-2026 innebærer fordeling av tiltaksmidler, oppfølging tiltaksutviklingen og kompetanseutviklingen i programmet gjennom:

- Å legge til rette for en kunnskapsbasert utvikling av arbeidsmåter, tiltak og verktøy, samt stimulere til samarbeid mellom kommunesektoren og forskningsmiljøer om utviklingsarbeidet.
- Overordna samarbeidsavtaler er laget med regionale aktører i samarbeidsorganet. Dette er NAV, Statsforvalteren, INN, NTNU, KORUSØST, RVTSØST, HelseINN og Fremsam.
- Å gi kompetansestøtte og erfaringsspredning på tvers av kommuner og fylker.
- Å bistå i videreutvikling av styringsdata som kan gi bedre informasjon om hvordan befolkningen selv opplever sin livskvalitet.
- Å bidra til å øke samarbeidet mellom sektorer både på nasjonalt nivå og kommunalt nivå. Det skal skje både i form av tilrettelegging for samarbeid på fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

Likestilt arbeidsliv er i gang og en er i rute med informasjon om ordningen og rekruttering. Ordningen bidrar til at flere som står utenfor arbeidslivet eller er sykmeldte kommer i arbeid. ESIRA er et EU-program knyttet til sosiale innovasjon med mål om inkludering, som gjennomføres i samarbeid med Østlandsforskning.

Det er utarbeidet oversikt over befolkningens helse som har vært aktivt brukt som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med revidering av Innlandsstrategien.

2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

2.1 Bærekraftig utvikling og samordnet bolig-, areal – og transportplanlegging

Fylkeskommunen jobber med oppfølging av byer med avtale om ATP-samarbeid.

Fylkeskommunen har deltatt aktivt i Statsforvalterens forum for samordning av planer og planprosesser i og ved Moelv. De aktuelle planene, som er i ulike faser og med ulike eiere, er: Mjøsbykehuset, E6 Moelv-Roterud, kommuneplanens arealdel for Ringsaker og Bane NOR sine planer for Dovrebanen.

Mjøsbyen er et samarbeid mellom 11 kommuner rundt Mjøsa om samordnet areal- og transportutvikling. I 2024 har hovedfokus for samarbeidet vært å få Mjøsbyen inn under en statlig belønningsordning i Nasjonal transportplan, men dette førte ikke frem. Nå jobbes det videre med enkelte av tiltakene i handlingsplanen med sikte på å nå målene i Mjøsbystrategien.

De regionale utviklingsmidlene til omstilling i distriktskommuner med sterk nedgang i sysselsetting og/eller folketall ble fordelt i fylkesutvalget i juni 2024. Det ble opprettet en tilskuddsordning for lokal samfunnsutvikling i distriktskommunene der det kom inn 18 søknader. 10 av disse ble innvilget, og kommunene starter arbeidet med utvikling av lokalsamfunnene nå. Fylkesutvalget vedtok også å forlenge og utvide bostedutviklingsprosjektet til flere distriktskommuner (egen rapportering), og å bruke noe av midlene på et prosesslederkurs for distriktskommunene og intern opplæring i samfunnsplanlegging. Prosesslederkurset ble ferdig utviklet i desember 2024 og skal gjennomføres våren 2025. Det interne kurset i samfunnsplanlegging er foreløpig ikke gjennomført.

Analyserapporten fra arbeidet med klimavennlig stedsutvikling i hyttekommuner ble ferdigstilt og publisert i mars 2024. Utviklingsarbeidet er gjort i samarbeid med Ringebu, Trysil, Øyer og Øystre Slidre kommune. I etterkant av publiseringen er det gjennomført høring. I handlingsprogrammet til regional plan for klima, energi og miljø er det fastsatt at det skal utarbeides regional veileder for bærekraftig fritidsbebyggelse i Innlandet. Dette arbeidet er startet opp og planlegges ferdigstilt i løpet av 2025.

Fylkeskommunens politiske arbeid for fjellbygder og fjellområde blir i Norge gjort gjennom Fjellnettverket, og internasjonalt gjennom den europeiske organisasjonen Euromontana. Fylkeskommunen har styremedlemmer i begge organisasjoner og deltar også aktivt gjennom deltaking på nasjonale og internasjonale konferanser, og utvikling av aktuelle prosjekt.

I tillegg til forberedende arbeid, er det avholdt fysiske møter med alle kommuner før utarbeidelsen av forslag til fordelingstall for flyktninger i 2025. Dette har vært svært nyttig i arbeidet med å samle kunnskap om kommunene og deres muligheter og utfordringer.

7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen

7.1 Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører

Fylkeskommunen samarbeider godt med kommunene gjennom de interkommunale politiske rådene og har tett samarbeid med universitetene og Østlandsforskning. Det legges vekt på å opprettholde og videreutvikle nettverk med relevante parter i Innlandet. Dette synliggjøres for eksempel innen oppfølging av regionale planer (villreinplaner, vannforvaltningsplaner, Det grønne Innlandet), ulike samarbeid med Statsforvalteren, i samarbeid med NTNU om Oppdrag Mjøsa, gjennom arbeidet med Klimapartnere Innlandet, Nettverk for klimatilpasning i Innlandet samt en rekke orienteringer om areal- og naturregnskapet. Videre gjennom arbeidet med energi som Energiforum og utarbeidelse av veileder for kommunen.

Utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag for Innlandsstrategien 2024-2028 er gjennomført i henhold med plan.

7.2 Relevant og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag for utvikling av Innlandet

Innlandsstatistikk har nå over 40 000 unike brukere. Her ligger tall og analyse knyttet til regionale planer, andre planer og strategier, og relevant statistikk og analyse på de viktigste næringsområdene, samfunnsutfordringene og mulighetene. Det legges vekt på å gjøre dette brukervennlig og tilgjengelig. NAV Innlandet er blant dem som bruker Innlandsstatistikk aktivt.

Areal- og naturregnskap ble gjort ferdig og sluppet i februar 2024.

7.3 Godt forankrede planprosesser og omforente regionale planer

Det har vært jobbet med implementering av de tre nye regionale planene i egen organisasjon og i innlandssamfunnet, samt revidering av handlingsprogrammene for de tre planene.

Videre er revidert handlingsprogram for Regional plan for Ottadalen vedtatt, og planprogram for de regionale vannforvaltningsplanene er utarbeidet og sendt på høring.

Innlandsstrategien ble rullert og vedtatt i fylkestinget i desember 2024 ihht framdriftsplan. Her ble det vedtatt å utarbeide en ny regional plan for nettinfrastruktur i Innlandet.

8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

8.1 Bidra til et klimatilpasset samfunn

Fylkeskommunen drifter Nettverk for klimatilpasning i Innlandet sammen med Statsforvalteren, men det er utfordringer med begrensede ressurser til dette viktige temaet. Nettverk for kunnskapsformidling er viktig, og det er potensiale for å kunne gjøre en vesentlig bedre jobb på området, men det avhenger av ressursituasjonen.

Hensynet til flomfare og tiltak for bedre klimatilpasning påpekes i plansaker og i særlovssaker etter laks- og innlandsfiskeloven. Fylkeskommunen deltar videre i prosjektet Sabicas, som har til hensikt å se på klimatilpasning av Gausavassdraget. Denne typen samarbeid knyttet til FOU med eksterne FOU-miljøer fungerer godt.

8.5 Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet

Kontinuerlig arbeid er forankret i klimabudsjett-prosessen. Det utarbeides årlige analyser av virksomhetens klimafotavtrykk. Det jobbes godt i hele organisasjonen for å nå målet om fossilfri virksomhet, bl.a. i kontraktsarbeidet hos kollektivtrafikk for i enda større grad å ha busser som kjører fossilfritt. Det er ansatt en kjøretøysansvarlig som bidrar til at vi får på plass en elektrisk bilpool for tjenestereiser. Utfasingen av fossile kjøretøy i organisasjonen skjer gradvis.

Miljøsertifisering er i prosess, men litt etter tidsskjema. Det mangler fortsatt å sertifisere noen få lokasjoner. Målet er å være ferdig med hele organisasjonen i løpet av første halvår 2025.

8.6 Bevaring av habitater og biologisk mangfold

Bevaring av habitater og biologisk mangfold har vært fokus i høringsuttalelser til planstrategier, samfunnsdeler, arealdeler, temaplaner, reguleringsplaner og dispensasjonssaker.

Det har blitt gitt tilskudd til vilttiltak i 2024 (fylkeskommunalt viltfond) og til FoU-prosjekt om villrein i Snøhetta og Knutshø.

Videre har det blitt gitt veiledning til kommunale viltforvaltere, organisasjoner og privatpersoner.

8.7 God vannkvalitet og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer

Fylkeskommunen ivaretar ansvaret etter lakse- og innlandsfiskeloven, vannressursloven, vannforskriften og naturmangfoldloven §§8-12 i vedtaksbrevene knyttet til forvaltning av innlandsfisk og andre ferskvannsorganismer. Det har vært særlig mye arbeid med saker etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag som følge av uværet "Hans" i 2023 og nedbørshendelse i september 2024.

Kontinuerlig oppfølging av de regionale vannforvaltningsplanene bidrar til bedre vannkvalitet.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Administrasjon - samf, plan, miljø	-68	0	0 %	68	0 %	Driftsinntekter
Administrasjon - samf, plan, miljø	2 428	2 196	111 %	-232	-11 %	Driftsutgifter
Lokal og regional utvikling	-32 697	-14 482	226 %	18 215	-126 %	Driftsinntekter
Lokal og regional utvikling	95 048	76 613	124 %	-18 435	-24 %	Driftsutgifter
Folkehelse	-17 655	-2 321	761 %	15 335	-661 %	Driftsinntekter
Folkehelse	20 891	9 433	221 %	-11 459	-121 %	Driftsutgifter
Integrering	-1 184	-1 459	81 %	-275	19 %	Driftsinntekter
Integrering	1 600	2 109	76 %	509	24 %	Driftsutgifter
Friluftsliv, vann, vilt, innlandsfisk	-2 029	-1 903	107 %	126	-7 %	Driftsinntekter
Friluftsliv, vann, vilt, innlandsfisk	2 753	2 094	131 %	-659	-31 %	Driftsutgifter
Totalsum	69 086	72 280	96 %	3 194	4 %	

Rammeområdet viser et mindreforbruk på 3,2 mill. kroner etter avsetning av 3 mill. kroner til resultatfond. Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til sykefravær og lavere aktivitetsnivå på enkelte områder.

Sentraladministrasjon og fellestjenester

Mål for rammeområdet

Hovedmål	Delmål
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap
	God økonomistyring og effektiv ressursbruk
	God ivaretagelse av sikkerhet og virksomhetens funksjonsevne
	Helhetlig og sammenhengende digitalisering og informasjonsforvaltning
	Sikker, robust og moderne IKT-drift og forvaltning
	God intern og ekstern kommunikasjon
	Robust, effektiv og bærekraftig eiendomsforvaltning

Om rammeområdet

Rammeområdet omfatter:

- Politisk virksomhet
- Administrative styrings- og støttefunksjoner
- Eiendomsforvaltning
- Ombud
- Fylkesadvokaten
- Fellesutgifter for hele fylkeskommunenes virksomhet (forsikringer, pensjon, kontingenter mv.)

Administrasjonen skal sikre gode beslutningsgrunnlag for politikere, god service og tjenester til fylkeskommunens enheter og bidra til å styrke fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler.

7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen

7.4 Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten

Regional plan for samfunnssikkerhet, "Saman om eit tryggare fylke", ble vedtatt i fylkestinget i juni 2023. Arbeidet med å følge opp planen pågår, i samarbeid med blant andre Statsforvalteren i Innlandet. I 2024 har det vært arbeidet med planforvaltning, fordeling av midler og etablering av ny tilskuddsordning for kommuner og frivillige organisasjoner. Fylkestinget vedtok i juni et årshjul for oppfølging av regionale planer i Innlandet. Arbeidet med å revidere handlingsdelen har pågått høsten 2024. Mål, strategier og hovedtema ligger fast, men ny kunnskap har kommet til og dette blir lagt til grunn i arbeidet. Nye handlingsdel skal etter planen vedtas i fylkesutvalget i februar 2025.

Utvikling av det regionale totalforsvarsarbeidet i Innlandet startet opp høsten 2024 og fylkeskommunen har vært aktiv deltaker sammen med andre regionale aktører. Målet med arbeidet er å styrke motstandskraften i Totalforsvaret og arbeidet vil fortsette i 2025. I arbeidet står blant annet fylkeskommunens ansvar for sivil transportberedskaps sentralt.

Fylkeskommunen deltok i 2024 på samvirkeøvelsen "Øvelse Skibladner", som samlet både regionale og lokale beredskapsaktører inkludert frivillige organisasjon og private aktører. Fylkeskommunens bidrag var knyttet til vårt ansvar for sivil transportberedskap.

Fylkeskommunen satt i førersetet for utarbeidelse og innsending av en EU-horisont søknad høsten 2024, med mål om å utvikle en felles nordisk kartløsning for hendelseshåndtering, under prosjektnavnet "Geographical Risk-Based Information Disaster Management System (GRIDS)". I konsortiumet og referansegruppe finnes nasjonale, regionale og lokale aktører fra Norge, Sverige og Finland. Om søknaden går igjennom og finansiering sikres så vil prosjektoppstart bli rundt sommer 2025.

I oktober 2024 oversendte Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap den samlede erfaringsrapporten etter uværet "Hans" til Justis- og beredskapsdepartementet. Innlandet fylkeskommune har vært aktiv bidragsyter til rapporten.

Fylkeskommunen har også i 2024 vært aktiv i fylkesberedskapsrådet og i håndtering av små og større uønskede hendelser, spesielt knyttet til værhendelser og konsekvenser av disse.

I november 2024 arrangerte Forsvarsforum Innlandet, i samarbeid med Universitetet i Innlandet, beredskaps- og forsvarskonferansen i Innlandet. Administrasjonen i fylkeskommunen stod for planleggingen og gjennomføringen på vegne av Forsvarsforum Innlandet.

Gjennom fylkeskommunalt sikkerhets og beredskapsforum har fylkeskommunen samordnet seg godt for å utvikle samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i fylkeskommunene og i flere sammenhenger tydeliggjort roller og ansvar både i egen organisasjon, men også overfor andre samarbeidsaktører og nasjonale myndigheter. Fylkeskommunene ble i 2024 blant annet representert i Nasjonalt øvings- og evalueringsforum ved representant fra Innlandet fylkeskommune.

Gitt den sikkerhetspolitiske situasjonen og et betydelig økt trusselbilde blir arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap stadig viktigere. Fylkeskommunen har tatt steg og prioritert arbeidet høyere den siste tiden, men vi vurderer fortsatt at det er betydelige hull som må tettes. Derfor vurderer fylkeskommunen at målet fult ut ikke er nådd.

8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

8.5 Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet

Nybygg, tilbygg og påbygg skal i hovedsak prosjekteres og utføres med energieffektivitet som i hovedsak minimum tilsvarer passivhus. For nybygg og renoveringsprosjekter stilles det krav til fossilfri byggeplass innenfor byggegjerdet.

Fylkestinget (sak 4/24) vedtok ny eiendomsstrategi i februar 2024. Eiendomsstrategien gir blant annet premisser for utforming av fylkeskommunens bygg. Det er utarbeidet miljøprogram/plan for oppfølging av strategien.

Det pågår prosjekt om overgang til LED-belysning i våre bygg. I perioden er det gjennomført flere klimatiltak under prosjektet energiledelse samt tiltak under prosjektene ladestasjon og solcelleanlegg.

Fylkeskommunen har hatt fokus på:

- reduksjon av energiforbruk ved hjelp av reduserte driftstider og innetemperatur,
- optimalisering og oppgradering av tekniske anlegg og styringssystemer,
- solceller og batteripakker for lagring,
- varmepumper med energibrønner, biogass anlegg og fjernvarme,
- bruk av EOS (energioppfølgingssystem),
- energiledelse
- fylkeskommunen har flere el-biler som tjenestebiler, og har i 2024 skiftet ut flere av de fossile bilene,
- utarbeidet egen miljøplan og energirapport for 2024,
- omplassering av renholdsmaskiner mellom lokasjoner i områdene, slik at man oppnår riktig utnyttelse av tilgjengelig maskinpark.

9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon

9.1 En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap

Arbeidsmiljø, kultur og ledelse

I 2024 ble det inngått avtale med "Great Place to Work" som ny leverandør av medarbeiderundersøkelser og pulsmålinger. Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse for hele organisasjonen og 68 % av de ansatte svarte.

Aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept

I 2024 ble det ved hjelp av kartlegging av rombruk og en spørreundersøkelse gjennomført evaluering av arbeidsplasskonseptet. Hovedfunnene fra evalueringen viser at mange ansatte er fornøyde med konseptet, men at det også er utfordringer knyttet til arbeidsro og møblering (stoler, frosting, støydemping), samt at avdelinger og seksjoner har ulike opplevelser av hvor god plass de har i sitt "hjemmeområde". Evalueringen vil bli fulgt opp i 2025 med tiltak på ulike organisatoriske nivåer.

Omstilling

Vedtak om ny skole- og tilbudsstruktur

Vedtak om ny skole- og tilbudsstruktur innebærer en stor omstilling for organisasjonen. I 2024 ble det brukt betydelige ressurser på å forberede omstillingen for å sikre målsettingene for prosessen:

- å sikre ansattes rettigheter
- å sikre arbeidsgivers plikter
- å opprettholde forsvarlig drift

Det ble gjennomført risikovurdering av de personalmessige konsekvensene, samt opplæring og informasjon til ledere om de formelle kravene til gjennomføringen av omstillingen jf. målsetningene for prosessen. Ledere fikk også informasjon om hvordan lede i omstilling. Omstillingen og håndtering av de personalmessige konsekvensene knyttet til skolevedtaket fortsetter i 2025.

Organisasjonsutvikling sentraladministrasjonen

Høsten 2024 ble det etablert et organisasjonsutviklingsprosjekt (OU-prosjekt) for å vurdere behovet for endringer i organiseringen av sentraladministrasjonen. Dagens organisering ble vedtatt i 2018 og det er mange forhold som har endret seg siden den gang. Fylkeskommunen står overfor store og endrede oppgaver i årene som kommer, som demografiutviklingen, mangel på arbeidskraft, digitalisering og økt fokus på samfunnssikkerhet og beredskap.

Det man ønsker å oppnå med prosjektet er:

- En effektiv organisering av sentraladministrasjonen som ivaretar utviklingsbehov og bidrar til god måloppnåelse
- Hensiktsmessig og effektiv organisering av stabs- og støttefunksjoner som bidrar til god styring og måloppnåelse for virksomheten
- En organisering som møter den teknologiske og digitale utviklingen på en positiv og fremtidsrettet måte
- Effektiv løsning av tverrsektorielle oppgaver
- En organisasjon som blir sterkere på strategisk arbeid
- En organisasjon som støtter opp om den politiske organiseringen

Prosjektet skal levere sluttrapport med anbefaling om fremtidig organisasjonsstruktur for sentraladministrasjonen i juni 2025.

Prosjektet gjennomføres med interne ressurser. Det er etablert arbeidsgrupper innen ulike fag- og ansvarsområder og en tverrfaglig prosjektgruppe på 13 personer.

Høsten 2024 er brukt til å gjøre en kartlegging av styrker og svakheter ved hvordan sentraladministrasjonen er organisert. Det er totalt ca. 300 stk. som har deltatt i dette arbeidet gjennom:

- deltagelse i prosjekt- og arbeidsgrupper
- deltagelse i arbeidsverksted
- dybdeintervju
- direkte innspill til OU-prosjektet via «Åpen dør» eller e-post

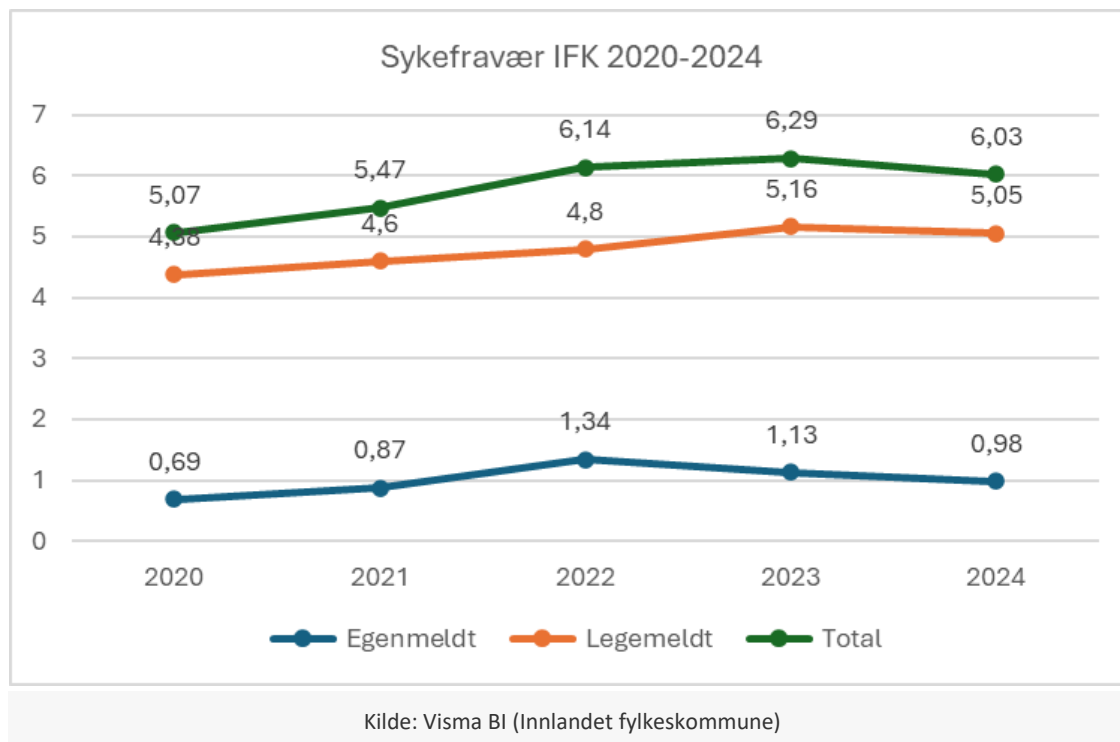
Vold og trusler

I 2024 ble det opprettet en tverrfaglig arbeidsgruppe som skal jobbe med det forebyggende arbeidet mot vold og trusler på overordnet nivå. Målet er å redusere forekomsten av vold og trusler i Innlandet fylkeskommune gjennom forebyggende tiltak, bevisstgjøring og samarbeid med relevante aktører.

Sykefravær

Innlandet fylkeskommune hadde i 2024 et mål om å redusere sykefraværet til 4,9 %. Det totale sykefraværet ble 6,03 %. Sykefraværet for kvinner var 7,68 % og for menn 3,82 %. Det legemeldte fraværet utgjorde 5,05 %, mens det egenmeldte fraværet var 0,98 %. Sykefraværet varierer mye mellom avdelinger/virksomheter og stillingsgrupper i organisasjonen.

Grafen viser utviklingen de siste fire år.

Likestilling og diskriminering

Redegjørelsen om status for kjønnslikestilling er i tråd med aktivitets- og redegjørelsesplikten, jf. likestillings- og diskrimineringsloven.

Kjønnsbalanse (antall kvinner og menn i virksomheten)

Ved utgangen av 2024 var det totalt 3 978 ansatte i Innlandet fylkeskommune, hvor 58,3 % var kvinner og 41,7 % var menn.

Forskjeller mellom kvinner og menn i deltid, midlertidighet og uttak av foreldrepermisjon.

De ansatte utfører totalt 3 583 årsverk, hvorav kvinner 2 073,3 årsverk og menn 1 509,7 årsverk. Menn har altså noe høyere stillingsprosent i snitt enn kvinner. Andelen som har 100 % stilling har økt det siste året for både kvinner og menn. Det er 68,9 % av kvinnene som har 100 %-stilling og 76,8 % av mennene.

Ved utgangen av 2024 var det 392 midlertidige ansatte i Innlandet fylkeskommune hvorav de fleste jobber med undervisning i videregående skoler. Andelen kvinner blant de midlertidige er 227 (9,8 % av ansatte kvinner), mens det er 165 menn (9,9 % av ansatte menn) som er midlertidig ansatt. Andelen midlertidig ansatte i fylkeskommunen har gått ned sammenlignet med fjoråret.

Totalt 146 ansatte tok ut foreldrepermisjon i 2024. Dette inkluderer både gradert og ugradert uttak av foreldrepermisjon og fedrekvote. Blant disse er det 73 menn og 73 kvinner. Menn tok ut i snitt 32 dagsverk, mens kvinners gjennomsnittlige fravær var 48 dagsverk.

Lønnsforskjeller og kjønnsfordeling på ulike nivåer/grupper

Kvinner i Innlandet fylkeskommune tjener i snitt 97 % av menns lønn. Dette er høyere enn gjennomsnittet for KS-området der kvinner tjener i snitt 95 % av menns lønn. Det er også høyere enn snittet for fylkeskommuner, der kvinner tjener i snitt 96 % av menns lønn.

Fordelingen mellom kjønnene varierer noe innen de ulike lønnskapitlene. Kvinneandelen blant ledere i kap. 3 er 53 %. Gjennomsnittlig årslønn for kvinner i kapittel 3.4.2 er 1 076 629 kroner, og 1 074 665 kroner for menn. I kapittel 3.4.3 har kvinnelige ledere en gjennomsnittlig årslønn på 874 168 kroner, mens menn har 895 477 kroner. Kvinners gjennomsnittlige lønn i lederstillinger i kap. 3 tilsvarer 98 % av menns lønn.

Kapittel 5 dekker blant annet rådgivere, tannleger og ingeniører. Kvinneandelen i denne gruppen er 62 %. Gjennomsnittlig årslønn for kvinner i kap. 5 er 767 519 kroner for kvinner og 777 018 kroner for menn. Kvinners gjennomsnittlige lønn i kap. 5 tilsvarer 99 % av menns lønn.

Kapittel 4 dekker alle pedagogiske stillinger, samt en rekke stillingskoder i fylkeskommunen med og uten krav til høyere utdanning. Felles for disse stillingene er at man følger en ansiennitetsstige med en basisinnplassering av lønn. En ansiennitetsstige basert på formalkompetanse diskriminerer ikke, men arbeidsgiver har anledning til å tilby høyere lønn enn det som kommer frem av basisinnplasseringen. Det er 59 % kvinner i denne gruppen. Gjennomsnittlig årslønn i kap. 4 er 638 502 kroner for kvinner og 659 221 kroner for menn. Kvinners gjennomsnittlige lønn i kap. 4 tilsvarer 97 % av menns lønn, men i noen stillingskoder tjener kvinner mer enn menn. Dette gjelder for eksempel for adjunkt, lektor og lektor med tilleggsutdanning.

Ufrivillig deltid

Arbeidstakere i Innlandet fylkeskommune skal som hovedregel ansettes i faste, hele stillinger. Behov for deltidsstillinger skal skriftlig begrunnes og drøftes før utlysning. Interne stillinger lyses alltid ut i hele fylkeskommunen slik at deltidsansatte kan kreve fortrinnsrett. Innlandet fylkeskommune har per dags dato ingen totaloversikt over ansatte som ønsker å øke stillingsprosenten sin, men det planlegges å gjennomføre en kartlegging i løpet av 2025.

Slik jobber fylkeskommunen for å sikre likestilling og ikke-diskriminering på arbeidsplassen

I 2024 har fylkeskommunen jobbet for å intensivere og systematisere arbeidet med likestilling og mangfold i tråd med fylkesutvalgets vedtak i sak 149/2023: «Fylkeskommunedirektøren skal komme tilbake til fylkestinget i løpet av 2025 med en rapport som beskriver hvordan arbeidet med et likestilt arbeidsliv er blitt intensivert og systematisert.» Dette arbeidet vil foregå i rammen av Aktivitets- og redegjøringsplikten.

En partssammensatt arbeidsgruppe har jobbet med å identifisere risiko for diskriminering og hindre for likestilling knyttet til områdene likelønn, livsfase, rekruttering og utviklingsmuligheter, samt tilrettelegging og seksuell trakassering.

Likelønn er et område som prioriteres i lønnsforhandlinger og fylkeskommunen har i flere år jobbet systematisk for å redusere lønnsforskjeller mellom kjønn. Medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i 2024 omfattet også noen spørsmål knyttet til opplevelse av rettferdig behandling knyttet til kjønn, alder, etnisitet og seksuell legning. Undersøkelsen viser at de fleste ansatte opplever seg rettferdig behandlet uavhengig av ulike diskrimineringsgrunnlag, samtidig peker undersøkelsen også på at en del medarbeidere opplever urettferdige lønnsforskjeller.

HMS

I Innlandet fylkeskommune er det et hovedarbeidsmiljøutvalg (HAMU) som behandler saker på overordnet organisasjonsnivå. I HAMU deltar fylkeskommunedirektøren, 3 avdelingsledere, 4 tillitsvalgte og fylkeshovedverneombudet. I 2024 ble det avholdt 6 møter i HAMU. I tillegg er det lokale arbeidsmiljøutvalg (AMU) på alle skoler, i tannhelse, i Samferdsel og i Eiendom.

På INNsia finnes det informasjon om vernetjenesten i Innlandet fylkeskommune, herunder hvem som er verneombud i de ulike avdelingene og på de ulike lokasjonene. I oktober 2024 ble det avholdt en fysisk samling på Hamar for alle hovedverneombudene. 39 hovedverneombud deltok på samlingen, som ble planlagt og arrangert i et samarbeid mellom Strategisk HR og HMS og fylkeshovedvernombudet. Fokuset på samlingen var blant annet hovedverneombudets ansvar og oppgaver, samarbeid mellom hovedverneombud og ledelsen, forskjellen mellom verneombud og tillitsvalgte og bedriftshelsetjenestens rolle og oppgaver.

9.2 God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Rettidig betaling

Andel faktura som ble betalt til rett tid ble per 31.12. 24 på 92 %. Dette er det beste resultatet på flere år, men fortsatt langt unna resultatkravet som er satt til 98 %. Antallet faktura har økt de siste årene og fylkeskommunen behandler nå ca. 100.000 fakturaer årlig. Problemstillingen med sen håndtering av fakturaer er blitt tatt opp i ulike fora og gjennom opplæring av ledere/anvisere og attestanter. Det jobbes videre med denne problemstillingen i 2025.

Verktøy

Generelt er oppgaveløsningen effektivisert blant annet gjennom bruk av nye verktøy og økt digitalisering av prosesser og oppgaver. Fylkeskommunen har nå tatt i bruk fem av modulene til Framsikt; økonomiplan, årsbudsjett, politiker, rapportering og virksomhetsplan.

Proessen med å anskaffe en ny ERP-plattform ble satt i gang i siste kvartal, ved et forprosjekt. Det skal utarbeides et mandat for et anskaffelsesprosjekt (hovedprosjekt). Prosjektet gjennomføres med interne ressurser.

Anskaffelser

Det er 481 pågående innkjøpsavtaler, og 142 avtaler ble startet opp i 2024.

Ingen avtaler med oppstart i 2024 ble behandlet i Klageorganet for offentlige anskaffelser (KOFA) med negativt utfall for fylkeskommunen.

9.3 God ivaretagelse av sikkerhet og virksomhetens funksjonsevne

Et utvidet trusselbilde, inkludert den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa, gjør at kravene og oppmerksomheten knyttet til sikkerhets- og beredskapsarbeidet har økt i 2024. Fylkeskommunen har fortsatt uløste strukturelementer knyttet til grunnsikring og beredskapsplanlegging ved utgangen av 2024.

Prosjekt verdivurdering og virksomhets-ROS ble startet opp høsten 2024. Dette prosjektet vil gi oss kunnskapsgrunnlag for hvordan sikkerhets- og beredskapsarbeidet i fylkeskommunen bør innrettes. Inntil kunnskapsgrunnlaget er på plass foreligger en risiko for tap og skade på virksomhetens verdier.

Nasjonal sikkerhet

Styringssystem for sikkerhet, som er pålagt fylkeskommunen gjennom sikkerhetsloven, er ennå ikke ferdig utarbeidet, vedtatt og implementert. Fylkeskommunen har rutiner for etterlevelse av sikkerhetsloven, men det må dokumenteres tydelig gjennom styringssystemet. Nasjonalt Begrenset Nett er under etablering. Målet var å ha dette på plass i 2024, men det gjenstår fortsatt en del av etableringsløpet.

Informasjonssikkerhet og personvern

Det jobbes kontinuerlig med sikkerhetskultur, sikkerhetsstyring, forebyggende sikkerhetstiltak og beredskap i fylkeskommunen. Med endringer i trusselbildet er det behov for å arbeide videre med både utvikling av krav og å øke bevissthet på området. I forbindelse med sikkerhetsmåned i oktober ble det gjennomført en øvelse i deler av fylkeskommunen for å øke bevisstheten rundt våre digitale verdier. Det er også gjort andre øvelser i linjeorganisasjonen, men den fylkeskommunale kriseledelsen har ikke blitt øvd i 2024. Det er behov for å arbeide videre med utvikling av beredskapsplanverket og etablering av enhetlig hendelseshåndtering i fylkeskommunen.

Fylkeskommunen har i 2024 anskaffet felles verktøystøtte som skal understøtte personvernarbeidet. Verktøyet vil gi enhetlig og total oversikt over arbeidet som gjøres for å ivareta personvern i ulike arbeidsprosesser.

Virksomheten har rutiner for etterlevelse av sikkerhetsloven, men et komplett styringssystem for sikkerhet som fylkeskommunen er pålagt gjennom sikkerhetsloven, er ikke ferdig utarbeidet. Nasjonalt Begrenset Nett er under etablering.

Personellsikkerhet

Daglig sikkerhetsmessig ledelse er blitt ivaretatt. Dette inkluderer ivaretagelse av personellsikkerhet. Samtidig er det behov for å iverksette tiltak på området knyttet til risikoer som kan knyttes til ivaretagelse av fylkeskommunens verdier.

Beredskap

Det er gjennomført noen øvelser i linjeorganisasjonen, men den fylkeskommunale kriseledelsen er ikke blitt øvd i 2024 og det er en stor utfordring. Det er behov for å utvikle beredskapsplanverket, herunder kontinuitetsplanlegging, for hele krisespekteret. Noe er blitt gjort i 2024, men det gjenstår mye arbeid med dette. Det gjenstår også arbeid med å få en enhetlig hendelseshåndtering i virksomheten, både i forhold til kompetanse, planverk og rutiner.

Motstandskraft

I 2024 ble det anskaffet nødnett og forsterket satelitt-kommunikasjon. Organisatorisk implementering av forsterket EKOM-løsninger vil bli gjennomført i 2025. Tilsvarende er det iverksatt prosjekter for redundant strømforsyning og robusthet i fylkeskommunens IT-plattform. Disse prosjektene vil fortsette i 2025.

9.4 Helhetlig og sammenhengende digitalisering og informasjonsforvaltning

Strategi for digital transformasjon

Det har vært arbeidet målrettet med de ulike tiltakene i strategi for digital transformasjon, med hovedvekt på tiltak 1 "videreføre og styrke arbeidet med automatisering av manuelle, repetitive arbeidsoppgaver" og tiltak 5 "kompetanseheving hos ledere og dedikerte medarbeidere". Som del av tiltak 5 er det også blitt jobbet spesifikt med å opplæring og veiledning innen bruk av generativ kunstig intelligens.

Innovasjonsløypa

Innovasjonsløypa som ble etablert i 2022, hvor samtlige ansatte kan spille inn ideer og behov i den hensikt å forbedre, forenkle og ny-utvikle våre tjenester, viser at organisasjonen har digitaliserings- og teknologibehov som må løses innenfor et bredt spekter av mulige tiltak og løsninger. Siden lanseringen av Innovasjonsløypa er det kommet inn ca 106 ideer. Av disse er 21 levert som nye eller oppdaterte tjenester eller prosesser. 7 ble levert i løpet av 2024.

E-faktura og e-handel

Bruk av digitaliserte prosesser kan gjøre de repetitive arbeidsoperasjonene mer effektive, blant annet i fakturahåndtering. Det siste året er det jobbet med bruk av robot-teknologi for distribusjon av inngående fakturaer, en løsning som ble satt i produksjon i november. Den løsningen, sammen med Visma sine løsninger, er med på å løfte antallet fakturaer som distribueres automatisk til over 70 %. Løsningen er utviklet av egne ansatte.

Antall e-faktura pr. 31.12.24 er 96,4 %. Antallet fakturaer er på ca. 100.000 og dette er en økning på 18.000 fakturaer siden Innlandet FK ble etablert.

Andelen innkjøp via e-handel er på 9 % og dette er relativt stabilt de siste årene.

Journalføring av dokumenter og elektronisk arkiv

Det er et mål å registrere og fordelere innkommende henvendelser til saksbehandling uten ugrunnet opphold, og senest innen tre arbeidsdager. Årsresultatet ligger på 94 %, og det betyr at 94 % av alle henvendelsene (ca. 102.092 av totalt 108.609 henvendelser) har blitt registrert og fordelt innen tre arbeidsdager.

Det er et mål å sikre at alle registrerte henvendelser til fylkeskommunen blir besvart innen rimelig tid, jf. *forvaltningsloven § 11 a*. Fylkeskommunen foretar restansekontroll ved å kontrollere henvendelser der behandlingsmåte er dokumentert i løpet av 3 mnd. fra mottatt dato. 97 % av alle registrerte henvendelser ble i 2024 behandlet innen 3 mnd. noe som er en forbedring sammenlignet med resultatet fra 2023 (94 %) og 2022 (81 %).

Fylkeskommunen mottok 993 innsynskrav i 2024 (dette er en økning på 30 % fra i fjor). Det er fire innsynskrav som ikke er behandlet innen fristen pga. omfang og kompleksitet. Det er sendt foreløpig svar i alle tilfellene.

9.5 Sikker, robust og moderne IKT-drift og -forvaltning

Det er innført egen sikkerhetsovervåkning på servere og øvrige infrastruktur. Automatisert gjennomgang av loggdata har gitt bedre kontroll på hendelser og vil gi bedre mulighet for feilretting. Loggtjenesten har en innebygd KI motor som utfra definisjoner satt hos fylkeskommunen går igjennom alle logger for unormale hendelser og rapporterer på disse. Erfaringen så langt med løsningen er svært god.

Det er tatt i bruk mange nye automatiserte prosesser/delprosesser knyttet til digital dialoger, integrasjoner samt robotisert prosess for registrering og utsending av vedtak om skoleskyss noe som bidrar til bedre kvalitet og økt sikkerhet.

Det ble i 2024 gjennomført en GAP-analyse basert på NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet.

9.6 God intern og ekstern kommunikasjon

Arbeidet med ny skole- og tilbudsstruktur krevde mye ressurser i fylkeskommunen gjennom 2024. Det ble utviklet en god webbløsning, hvor all relevant informasjon og alle dokumenter ble gjort tilgjengelig fortløpende. Her ble også samtlige høringsinnspill lagt ut gjennom sommeren og fram til høringsfristens utløp. I etterkant av fylkestingets vedtak i oktober 2024 ble det prioritert å gi relevant informasjon så raskt det var mulig, gjennom "hva skjer nå" og "spørsmål og svar".

Det ble laget digital versjon av Innlandsstrategien 2024-28 til høringen, og høringsinnspill ble lagt ut fortløpende. Fylkeskommunen ferdigstilte den digitale versjonen til politisk behandling i oktober.

Nynorsk-del

Fylkestinget har vedtatt at fylkeskommunen skal ha minst 10 prosent nynorsk i allment tilgjengelige dokumenter og tekster. Fylkeskommunen er ikke i mål med dette. Delen nynorsk i politiske saksdokument var på 5,2 prosent i 2024 (5,5 % i 2023). På nettsiden var litt bedre, med 6,3 prosent nyhetssaker på nynorsk (3,5 % i 2023).

Her finnes det i tillegg noen nettsteder på nynorsk; nettsidene til de tre videregående skolene Nord-Gudbrandsdal, Vinstra og Valdres (bare fellesinnhold for alle skolene på bokmål), og nettstedet "Kunsten å lære". Innlandstrafikk har også en side på nynorsk.

For planer og styringsdokument, samt stillingsutlysninger, er det også en vei å gå før man har tilfredsstillende nynorsk-del.

9.7 Robust, effektiv og bærekraftig eiendomsforvaltning

Planlagt vedlikehold 2024

Innlandet fylkeskommune eier og har vedlikeholds- og utviklingsansvar for i overkant av 400 000 m² bygningsmasse. Den benyttes i all hovedsak til tjenesteproduksjon innen kompetanse og tannhelse. I tillegg leier fylkeskommunen ca. 40 000 m², der den største enkeltkontrakten er fylkeshus 3 (AS Kirkegaten 74 er eier).

Tabellen viser oversikt over eid og leid areal:

Areal bygg - Innlandet fylkeskommune	Eid areal, m ²	Leid areal, m ²
Skole, internat og idrettshall	347 211	9 281
Adm.bygg	18 567	16 545
Adm.bygg samferdsel		3 162
Landbruk, lager og garasje	43 493	

Tannklinikk	2 147	8 452
Samferdsel		2 094
Kulturbygg		163
Sum	411 418	39 697

Tabellen viser oversikt over type grunneiendom og areal:

Type grunneiendom	Areal (dekar)
Bolig/næring/administrasjon	30
Skole	1 258
Landbruk	4 379
Skog	22 310
Sum	27 977

Utbygging

Det gjennomføres hvert år mange utbyggingsprosjekter av forskjellig størrelse og kompleksitet. Totalt så er det i 2024 hvert arbeidet med ca. 175 prosjekter som er i ulike faser. I løpet av året så er det blitt gjennomført flere kontroller av lønns- og avtalevilkår i enkeltprosjekter. Det er også gjennomført revideringer av flere styrende dokumenter:

- Konkurransesgrunnlag 8407 (under terskelverdi)
- Seriøsitetsbestemmelser
- KS planer og tilhørende dokumenter
- Miljøprogram og miljøoppfølgingsplan.

Drift og vedlikehold

Det har i 2024 vært arbeidet fortløpende å effektivisere bruken av bygningsmassen, for eksempel avgrensinger av arealbruken og reduksjon av driftstiden for å redusere driftsutgiftene. Det er fokus på å gjennomføre et verdibevarende vedlikehold gjennom tilstandsbasert kartlegging og utarbeidelse av årlige vedlikeholdsplaner. I 2024 ble det gjennomført 74 planlagte vedlikeholdstiltak av ulik kompleksitet og størrelse. I tillegg til dette ble det gjennomført mange mindre reparasjons- og vedlikeholdsarbeider.

Forvaltning

For å sikre reguleringsplasser for rutebusstransporten sentrumsnært i Lillehammer nord, er fylkeskommunen i forhandlinger om makeskifte av fylkeskommunens teig Vormstuguskiftet med deler av Industrigata 62 (Bæla) tilhørende Tema Eiendom AS. Arbeidet vil fortsette i 2025. Videre utforskes alternativer for et fremtidig eid bussdepot i Elverum.

I 2024 ble størsteparten av eiendomsmassen på Hjerleid overdratt til Senter for Bygdekultur AS. Siste eiendom på Hjerleid, Jøndalsbygget, ble avhendet til Snøhetta Regnskap AS. Salget av eiendommene har vært viktig for at miljøet for tradisjonelle håndverksfag på Hjerleid består og får gode vilkår for en videre utvikling.

Reforhandlingene med Gran kommune er i siste fase, og det er landet en avtale for idrettshall, og det er kun kultursalen som er under reforhandling.

Det nye eiendomsforvaltningssystemet er fortsatt under utvikling, og det arbeides mot leverandør for å sikre riktige grunnlagsdata i systemet.

Videre er det arbeidet med å strukturere grunndata og tegninger, og det er startet opp et prosjekt for å 3D modellere fylkeskommunens eide bygningsmasse, et prosjekt som vil strekke seg over flere år.

I forbindelse med framtidig skole- og tilbudsstruktur har fylkeskommunen arbeidet med å undersøke nåværende bruk av skoler og potensialet for hvert bygg. Det er innhentet takster på skoler som er foreslått nedlagt og kapasiteten på andre skoler er undersøkt for å vurdere muligheten for å videreføre tilbudene der. Fylkeskommunens øvrige eide bygningsmasse er også gjennomgått for å se på effektiv bruk av fylkeskommunale bygg.

Innlandet fylkeskommune har bidratt i planarbeidet på Hovdemoen på Lillehammer, og er med som medforslagsstiller i samarbeid med øvrige grunneiere. Arbeidet knytter seg til E6 utbygging og ivaretagelse av fylkeskommunens eierinteresser i arealene ved og rundt nye E6. Det er nå inngått tiltredelsesavtaler for arealene tilknyttet utbyggingen.

Fylkeskommunen er i gang med forprosjektet for sammenslåingen av Hamar og Åkershagan tannklinikk, samt lokaler til Karriere Innlandet i fylkeshus 2. Arbeidet har inkludert behovsavklaringer, koordinering med representanter og sikring av bærekraftige løsninger for å ivareta eiendomsstrategien.

Karriere Innlandet står overfor et økende behov for større lokaler på grunn av utvidet bruk og økt aktivitet. For å imøtekomme dette behovet har fylkeskommunen aktivt arbeidet med å vurdere alternative løsninger for lokalisering i både Elverum og Hamar, for å støtte den fremtidige veksten.

Andre oppgaver

Fylkesadvokaten i Innlandet

Fylkesadvokaten i Innlandet er et internt advokatkontor i Innlandet, med kontor på Hamar. Organisasjonsmessig er advokatkontoret i direkte linje under fylkeskommunedirektøren.

Fylkesadvokatens hovedoppgaver er å gi juridisk rådgivning og veiledning til organisasjonen på et overordnet nivå. Fylkesadvokaten er ansvarlig for vurderinger knyttet til rettslige prosesser, utarbeide juridiske utredninger, gi generell juridisk bistand og følge opp fylkeskommunens varslingstjeneste.

I 2024 har avdelingen arbeidet med henvendelser fra alle avdelinger. Advokatene har blant annet bistått fylkeskommunens videregående skoler, tannhelsetjenesten, kollektivtransport, HR- avdelingen, anskaffelsesenheten, samferdselsavdelingen og politisk sekretariat, samt avholdet interne kurs og foredrag.

Fylkesadvokaten i Innlandet har også gitt bistand til fylkeskommunedirektøren i arbeidet med å utrede juridiske problemstilling i tilknytting politiske møter og saker.

Økonomisk status

Status økonomi per tjenestegruppe

Beløp i 1000 kr

Årsberetning2024

Tjenestegruppe	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Forbruk i %	Avvik	Avvik i %	Inntekt/utgift
Administrasjon og fellesutgifter	-29 520	-22 552	131 %	6 968	-31 %	Driftsinntekter
Administrasjon og fellesutgifter	274 897	279 968	98 %	5 071	2 %	Driftsutgifter
Politisk styring	-830	-318	261 %	512	-161 %	Driftsinntekter
Politisk styring	57 767	58 380	99 %	612	1 %	Driftsutgifter
Kontroll og revisjon	-877	-693	127 %	185	-27 %	Driftsinntekter
Kontroll og revisjon	9 787	10 034	98 %	246	2 %	Driftsutgifter
Eiendom	-4 917	-4 770	103 %	148	-3 %	Driftsinntekter
Eiendom	19 665	21 740	90 %	2 075	10 %	Driftsutgifter
Administrasjonslokaler	-12 239	-11 413	107 %	827	-7 %	Driftsinntekter
Administrasjonslokaler	36 942	39 349	94 %	2 407	6 %	Driftsutgifter
Totalsum	350 676	369 726	95 %	19 050	5 %	

Rammeområdet viser et samlet mindreforbruk på 19,1 mill. kroner etter avsetning av 1,8 mill. kroner til resultatfond.

Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til fylkeskommunale læringer (4,6 mill. kroner), politisk virksomhet (1,1 mill. kroner), vakanser, sykefravær og noe lavere prisøkning på lisenser enn forventet. I tillegg skyldes mindreforbruket at det ikke var noen forsikringsskader i 2024 knyttet til bygningsmassen, forsinket oppstart av nye leieavtaler, samt tilbakeføring i 2024 av energikostnader fra AS Kirkegaten 74 som var fakturert for høyt i 2023.

Frie inntekter/finanstjenester

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Sumnivå	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Forbruk i %	Avvik i kr	Avvik i %
94-Pensjon/premieavvik	-127 478	-58 417	218,2 %	69 061	118,2 %
95-Kompetanse - finans	0	-683	0,0 %	-683	-100,0 %
Sum	-127 478	-59 100	215,7 %	68 378	115,7 %

Budsjettet innenfor rammeområde frie inntekter/finanstjenester i tabellen over er i hovedsak knyttet til sentrale pensjonsutgifter (årets premieavvik, amortisering, bruk av premiefond KLP mm.).

Netto regnskapsførte inntekter i 2024 på tjenestegruppe 94 pensjon/premieavvik på 127,5 mill. kroner består av følgende:

- Årets premieavvik: -148,4 mill. kroner (inntekt)
- Amortiseringsutgifter knyttet til tidligere års premieavvik: 67,6 mill. kroner (utgift)
- Bruk av premiefond i KLP: -47,6 mill. kroner (inntekt)
- Div pensjonsutgifter KLP: 1,0 mill. kroner (utgift)

Årets premieavvik er differansen mellom innbetalt premie til KLP og SPK (premiefakturaer) og aktuarberegnet pensjonskostnad som skal fremkomme som størrelse i regnskapet. Det positive premieavviket i 2024 fremkommer som en inntekt som rent teknisk reduserer den samlede pensjonsutgiften i regnskapet. Premieavviket er avsatt i balansen som gjeld og vil bli amortisert/regnskapsført som en utgift over de neste 7 årene.

Årets premieavvik/pensjon er fra og med 2024 ikke lenger avsatt til et premieavvikfond til dekning av akkumulert premieavvik i balansen, jf. ny håndtering og budsjettering av pensjon.

Alle kunder i KLP har et eget premiefond. Dette er en konto for tilbakeførte premier og overskudd i KLP. Midler på premiefond kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Fylkeskommunen har som kunde i KLP selv mulighet til å bestemme hvordan sitt premiefond skal benyttes. Premiefondet kan benyttes til å dekke både fakturaer for ordinær premie og reguleringspremie. I 2024 brukte fylkeskommunen 47,6 mill. kroner av premiefondet i KLP (inkl. arbeidsgiveravgift).